

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Halk Eğitimi Bilim Dalı

**YAYGIN EĞİTİM KURUM VE KURULUŞLARININ BİLGİSAYAR EĞİTİMİ
PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ (İZMİR ÖRNEĞİ)**
(Yüksek Lisans Tezi)

Tuğrul AKTAŞ

İstanbul 2007

**YAYGIN EĞİTİM KURUM VE KURULUŞLARININ BİLGİSAYAR EĞİTİMİ
PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ (İZMİT ÖRNEĞİ)**

Tuğrul AKTAŞ

Tez DANIŞMANI
Prof. Dr. Sefer ADA

İstanbul
MÜ Eğitimi Bilimleri Enstitüsü
Mayıs 2007

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Tuğrul AKTAŞ tarafından hazırlanmış ve sunulmuş “YAYGIN EĞİTİM KURUM VE KURULUŞLARININ BİLGİSAYAR EĞİTİMİ PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ (İZMİT ÖRNEĞİ)” başlıklı tez HALK EĞİTİMİ Bilim Dalında oy birliği ile YÜKSEK LİSANS Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Sefer ADA.....

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Adnan KULAKSIZOĞLU.....

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Ozana URAL.....

Tez Savunma Tarihi: 28.05.2007

ÖNSÖZ

Bilgi toplumunda iş ve yaşam koşulları bireylerde bilgisayar kullanabilme yetkinliğini aramaktadır. Türkiye'nin en büyük sanayi kentlerinden biri olan Kocaeli'nin il merkezi olan İzmit'te yetişkinlere bu yetkinliğin kazandırılmasına yönelik bir çok bilgisayar eğitimini veren kurum ve kuruluş vardır. Bu araştırmanın amacı; Kursiyer gözüyle bu kurs programlarının değerlendirmesini yapmak, kurum ve kuruluşların karşılaştırmasını yapıp iyileştirmeye açık alanları belirlemek, kurum ve kuruluşların gerekli iyileştirmeyi yapmasını sağlamaktır.

Anket uygulamalarında yardımlarından dolayı kurum yöneticilerine teşekkür ederim.

Halk eğitimi merkezinde çalışmam kendimi halk eğitimci olarak hissetmeme neden olsa da bunu bir akademik eğitimle pekiştirmem bu hissin doruğa çıkmasına sebep olmuştur. Bundan dolayı başta Prof.Dr. Adnan KULAKSIZOĞLU, Prof Dr. Sefer ADA, Prof. Dr. Hoşcan ENSARİ, Prof. Dr. Münevver ÇETİN, Doç. Dr. Ozana URAL, Yrd. Doç Dr. Levent DENİZ olmak üzere tüm fakülte ve enstitü çalışanlarına teşekkür ederim.

Tezi hazırlamamda çok büyük emeği geçen danışmanım Prof. Dr. Sefer ADA'ya ve her yardım isteğimde üşenmeyip güler yüzüyle saatlerce zamanını harcayıp bilgisini aktaran Doç Dr. Ozana URAL'a şükranlarımı sunarım.

Ayrıca desteğini esirgemeyen tüm arkadaşlarıma, heyecanlanmamdan daha fazla heyecanlanan, sevinmemden daha fazla sevinen, yorulmamdan daha fazla yorulan, üzülmemden daha fazla üzülen tüm aile fertlerine ve dualarını ağzından düşürmeyen biricik neneme teşekkür ederim.

Tuğrul AKTAŞ

Mayıs 2007

ÖZET

Hayatımızın içine nüfuz etmiş olan teknoloji günümüzde bireylerin yaşamlarını birinci dereceden etkilemektedir. Bu çağda bireylerin teknoloji ile barışık yaşayabilmesi için bilgisayar bilgisine sahip olması gerekmektedir. Örgün eğitim çatısı altında olanlar okulda, yetişkinler de bir çok yaygın eğitim kurum ve kuruluşlarında eğitim alarak bu gereksinimlerini karşılamaktadır. İzmit'te yetişkinlere bilgisayar eğitimi vermeye yönelik halk eğitimi merkezi, belediyeler, özel kurslar, vakıflar ve dernekler bir çok kurs açmaktadır. İşte bu araştırma, İzmit'te yetişkinlere bilgisayar eğitimi veren yaygın eğitim kurumlarının bilgisayar eğitimi programlarının değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

İzmit'te bilgisayar eğitimine devam eden 332 kursiyere anket uygulanmıştır. Anket 65 sorudan (demografik:10, eğitim programının içeriği:10, eğitim ortamı ve araç gereçler:14, usta öğreticiler:10, sınavlar:2, eğitim yöntem ve teknikleri:5, kurs ve program hakkındaki genel görüşler:14) oluşmaktadır. Verilerin frekans ve yüzdeleri hesaplandıktan sonra, Kurum Tipi (özel, kamu), Kurum Kategorisi (İHEM, KO-MEK, Özel ve Diğer), Demografik Özellikler ve kursun ücretli olup olmadığına göre veriler arasında anlamlı derecede farklılaşan görüşleri tespit etmek için Anova ve t-testi ile analizler yapılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bazı veriler şöyledir; Bilgisayar eğitimine genelde gençler, bekarlar ve bayanlar katılmaktadır. Kursiyerlerin yarısı kurslara ücretsiz katılmaktadır. Kursiyerlerin önemli bir kesmi kurs programının hazırlanmasında yaş, ihtiyaç ve eğitim düzeylerinin dikkate alınmadığı, temizliğe yeterli düzeyde özen gösterilmediği, kantinin yeterli olmadığını, kurs öncesi verilen bilginin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bunlara rağmen kurslarda istihdam edilebilmeleri açısından gerekli bilgi ve becerilerin verildiğini, bilgilerin yeni olduğunu belirtmişlerdir. Gittikleri kursu başkalarına da önermektedirler.

Anket çalışma bulgularına göre; Kurs programlarının hazırlanırken farklı yaş ve ihtiyaca göre düzenlenmesi ve grupların oluşturulurken bunların göz münne alınması, yazılı ve görsel notlar verilmesi, uygulama ve proje çalışmalarına ağırlık verilmesi, temizliğe özen gösterilmesi, kurs karşılığında cüzide olsa bir miktar ücret alınması, sınıfların kalabalık olmaması ve herkesin tek başına bilgisayar başına oturabilmesi eğitimin daha iyi olması için önerilmektedir.

ABSTRACT

This research has been made for the purpose of evaluating widespread training institutions which give computer training to adults.

Survey has been applied to 332 course attendants. The survey consists of 65 questions (demographic: 10, content of training programs: 10, training environment and tools: 14, expert trainers: 10, exams: 2, training methods and techniques: 5 general views about course and program : 14). After computing frequency and percentages of data analyses has been made with t-test and Anova to determine meaningfully different views among data depending on Institution Type (public, private), Institution Category (IHEM, KO-MEK, Private and Other), Demographic Properties, course's being with charge or free.

Some outcomes obtained at the end of research are as follows: usually young people, singles and women attend computer course. Half of the course attendants attend the course without fee. Considerable part of attendants have revealed that age, need and training levels have not been considered while preparing course programs, cleanliness has not been too much cared, canteen is not sufficient, pre-course information is not sufficient. Although these, they have clarified that necessary information and skills is given in the courses and information is up to date. They recommend the course they attended to others.

Course programs' regulation according to different ages and needs while being prepared and taking this into consideration while forming groups, giving written and visual notes, giving weight to implementation and project works, taking fee in payment for course even if a small amount, classes not being crowded and everyone's using a computer by himself/herself will provide a better training.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
Önsöz.....	i
Özet.....	ii
Abstract.....	iii
Tablo Listesi.....	vi
Grafik Listesi.....	ix
Kısaltmalar.....	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1 PROBLEM.....	1
1.2 AMAÇ.....	8
1.3 ÖNEM.....	11
1.4 SINIRLILIKLAR.....	12
1.5 SAYILTILAR.....	12
1.6 TANIMLAR.....	13
2. İLGİLİ LİTARATÜR	
3.1 TEKNOLOJİ KAVRAMI, GELİŞİM SÜRECİ	14
3.1.1 KAMU KURULUŞLARININ YAPMIŞ OLDUĞU TEKNOLOJİK YATIRIMLAR.....	15
3.2 EĞİTİM NEDİR?.....	18
3.3 ÖRGÜN EĞİTİM.....	22
3.3.1 ÖRGÜN EĞİTİMDE BİLGİSAYAR EĞİTİMİ	22
3.4 YAYGIN EĞİTİM (YETİŞKİN EĞİTİMİ).....	27
3.4.1 Halk Eğitimi Merkezleri.....	34
3.4.2 Mesleki Eğitim Merkezleri.....	36
3.4.3 Pratik Kız Sanat Okulları.....	37
3.4.4 Olgunlaşma Enstitüleri	38
3.4.5 Yaygın Eğitim Faaliyetlerindeki Diğer Kurum ve Kuruluşlar....	38
3.5 KOCAELİ İLİNİN VE İZMİT'İN SOSYO-EKONOMİK YAPISI.....	41
3.6 İZMİT'TEKİ YAYGIN EĞİTİM KURUM VE KURULUŞLARI.....	43
3.6.1 Kocaeli Merkez (İzmit) Halk Eğitimi Merkezi ve ASO.....	43
3.6.2 KO-MEK.....	46
3.6.3 Vakıflar ve Belediyeler.....	48
3.7. İDEAL BİLGİSAYAR EĞİTİMİ NASIL OLMALIDIR?.....	50
3. YÖNTEM	
2.1 ARAŞTIRMA MODELİ.....	52
2.2 EVREN ve ÖRNEKLEM.....	52
2.3 VERİLERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	52
2.4 VERİLERİN ÇÖZÜMÜ.....	53

4. BULGULAR ve YORUM.....	54
4.1 DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	54
4.2 ÖRNEKLEMİN EĞİTİM İÇERİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	61
4.3 ÖRNEKLEMİN EĞİTİM ORTAMI VE ARAÇ GEREÇLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	63
4.4 ÖRNEKLEMİN USTA ÖĞRETİCİLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	66
4.5 ÖRNEKLEMİN EĞİTİM YÖNTEM VE TEKNİKLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	68
4.6 ÖRNEKLEMİN SINAVLAR HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	69
4.7 ÖRNEKLEMİN KURS PROGRAMI HAKKINDAKİ GENEL GÖRÜŞLERİ.....	70
4.8 DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE ANALİZ.....	75
4.9 KURUM TİPLERİNE GÖRE ANALİZ.....	80
4.10 KURUM KATEGORİSİNE GÖRE ANALİZ.....	87
4.11 KURS ÜCRETİ ÖDEMEYE GÖRE ANALİZ.....	94
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	99
5.1 SONUÇLAR.....	99
5.2 ÖNERİLER.....	107
KAYNAKÇA.....	114
EK-ANKET.....	120
EK-KO-MEK ANKET UYGULAMA İZNİ.....	123
EK-BAKANLIK ANKET UYGULAMA İZNİ.....	124

TABLO LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 1:	Halk Eğitimi Merkezlerinin Son Beş Yıla İlişkin Sayısal Verileri (2001-2006).....	35
Tablo 2:	Halk Eğitim Merkezlerinin Kurs Türü Adına Göre Kursiyer Sayıları (2005-2006).....	36
Tablo 3:	2006-2007 Öğretim Yılı Mesleki Eğitim Merkezlerinin Sayısal Verileri.....	37
Tablo 4:	İl Gayri Safi Yurt İçi Hasılası İçinde Sektörlerin Payı	41
Tablo 5:	Kocaeli'nin Seçilmiş İl ve İl Merkezleri İtibariyle Gelişmişlik Sıralamasındaki Yeri.....	41
Tablo 6:	2005-2006 Eğitim Öğretim Yılında İzmit Hem Kursiyer Sayısı...	44
Tablo 7:	2005-2006 Yılında Merkezde Açılan Bilgisayar Alanında Kurs İstatistiği.....	45
Tablo 8:	2005-2006 Yılında Açılan Tüm Bilgisayar Dallarındaki Kursların İstatistiği.....	45
Tablo 9:	Eğitim İçeriği Sorularının Analizi	61
Tablo 10:	Eğitim Ortamı ve Araç Gereçler Hakkındaki Soruların Analizi...	63
Tablo 11:	Usta Öğreticiler Hakkındaki Görüşlerin Analizi.....	66
Tablo 12:	Eğitim Yöntem ve Teknikler Hakkındaki Görüşlerin Analizi.....	68
Tablo 13:	Sınavlar Hakkındaki Görüşlerin Analizi.....	69
Tablo 14:	Kurs ve Program Hakkındaki Genel Görüşlerin Analizi.....	70
Tablo 15:	Cinsiyete Göre 17. Sorunun Grup İstatistiği.....	75
Tablo 16:	Cinsiyete Göre 17. Sorunun T-Testi.....	75
Tablo 17:	Yaş Değişkeninin Anova Analizi.....	76
Tablo 18:	Yaş Değişkeninin Betimsel Tablosu.....	77
Tablo 19:	Medeni Durumunun Anova Analizi.....	77
Tablo 20:	Medeni Durumun Betimsel Tablosu.....	78
Tablo 21:	Daha Önce Bilgisayar Eğitimi Aldığına Göre 41. Sorunun Grup İstatistiği.....	79

Tablo 22:	Eğitim Aldığı Kurum Değişkenine Göre 32 Sorunun Grup İstatistiği.....	80
Tablo 23:	Cinsiyete Göre 21. Sorunun T-Testi.....	81
Tablo 24:	Eğitim Aldığı Kurum Değişkenine Göre 40. Sorunun Grup İstatistiği.....	81
Tablo 25:	Kurum Tipine Göre 41. Sorunun Grup İstatistiği.....	81
Tablo 26:	Kurum Tipine Göre 41. Sorunun T-Testi.....	82
Tablo 27:	Kurum Tipine Göre 43. Sorunun Grup İstatistiği.....	82
Tablo 28:	Kurum Tipine Göre 43. Sorunun T-Testi.....	82
Tablo 29:	Kurum Tipine Göre 44. Sorunun Grup İstatistiği.....	83
Tablo 30:	Kurum Tipine Göre 17. Sorunun T-Testi.....	84
Tablo 31:	Kurum Tipine Göre 17. Sorunun Grup İstatistiği.....	84
Tablo 32:	Kurum Tipine Göre 18. Sorunun Grup İstatistiği.....	85
Tablo 33:	Kurum Tipine Göre 26. Sorunun Grup İstatistiği.....	85
Tablo 34:	Kurum Tipine Göre 30. Sorunun Grup İstatistiği.....	86
Tablo 35:	Kurum Kategorilerine Göre 13. Sorunun Grup İstatistiği.....	87
Tablo 36:	Kurum Kategorilerine Göre 25. Sorunun Grup İstatistiği.....	88
Tablo 37:	Kurum Kategorilerine Göre 25. Sorunun Anova Analizi.....	88
Tablo 38:	Kurum Kategorilerine Göre 13. Sorunun Anova Analizi.....	89
Tablo 39:	Kurum Kategorilerine Göre 35. Sorunun Anova Analizi.....	89
Tablo 40:	Kurum Kategorisine Göre 11. Sorunun Anova Analizi.....	90
Tablo 41:	Kurum Kategorisine Göre 11. Sorunun Betimsel Tablosu.....	90
Tablo 42:	Kurum Kategorisine Göre 20. Sorunun Anova Analizi.....	91
Tablo 43:	Kurum Kategorisine Göre 20. Sorunun Betimsel Tablosu.....	91
Tablo 44:	Kurum Kategorisine Göre 48. Sorunun Anova Analizi.....	92
Tablo 45:	Kurum Kategorisine Göre 48. Sorunun Betimsel Tablosu.....	92
Tablo 46:	Kurum Kategorisine Göre 52. Sorunun Anova Analizi.....	93
Tablo 47:	Kurum Kategorisine Göre 52. Sorunun Betimsel Tablosu.....	93
Tablo 48:	Ücret Ödemeye Göre 16. Sorunun Grup İstatistiği.....	94
Tablo 49:	Ücret Ödemeye Göre 17. Sorunun T-Testi.....	95
Tablo 50:	Ücret Ödemeye Göre 17. Sorunun Grup İstatistiği.....	95
Tablo 51:	Ücret Ödemeye Göre 18. Sorunun T-Testi.....	96

Tablo 52:	Ücret Ödemeye Göre 18. Sorunun Grup İstatistiği.....	96
Tablo 53:	Ücret Ödemeye Göre 33. Sorunun Grup İstatistiği.....	97
Tablo 54:	Ücret Ödemeye Göre 44. Sorunun Grup İstatistiği.....	97
Tablo 55:	Ücret Ödemeye Göre 45. Sorunun Grup İstatistiği.....	98

GRAFİK LİSTESİ

	Sayfa No
Grafik 1:Kursiyerlerin Cinsiyet Dağılımı.....	54
Grafik 2:Kursiyerlerin Yaş Dağılımı.....	55
Grafik 3:Kursiyerlerin Eğitim Düzeyleri.....	56
Grafik 4:Kursiyerlerin ekonomik durumlarına göre dağılımı.....	56
Grafik 5:Kursiyerlerin mesleki durumlarına göre dağılımı.....	57
Grafik 6:Kursiyerlerin medeni durumlarına göre dağılımı.....	58
Grafik 7:Kursiyerlerin daha önce bilgisayar eğitimi almışlığının dağılımı.....	58
Grafik 8:Daha önce bilgisayar eğitimi alan kursiyerlerin kurs yeri dağılımı.....	59
Grafik 9:Kursiyerlerin Eğitimi aldıkları kurumlara göre dağılımı.....	59
Grafik 10:Eğitimi karşılığında ücret ödeyip ödememe dağılımı.....	60
Grafik 11:60. Sorunun Dağılımı.....	69
Grafik 12:19. Sorunun Dağılımı.....	72
Grafik 13:23. Sorunun Dağılımı.....	72
Grafik 14:51. Sorunun Dağılımı.....	73
Grafik 15:58. Sorunun Dağılımı.....	74

KISALTMALAR

AEMTEM	: Ahmet Elginkan Mesleki Teknik Eğitim Merkezi
BT	: Bilişim Teknolojisi
BTS	: Bilişim Teknolojileri Sınıfları
HEM	: Halk Eğitimi Merkezi
İHEM	: Kocaeli Merkez (İzmit) Halk Eğitimi Merkezi
KO-MEK	: Kocaeli Mesleki Eğitim Kursları
MEGEP	: Mesleki Eğitimi Geliştirme Projesi
MEKSA	: Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı

YAYGIN EĞİTİM KURUM VE KURULUŞLARININ BİLGİSAYAR EĞİTİMİ PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ (İZMİR ÖRNEĞİ)

BÖLÜM I GİRİŞ

1.1 PROBLEM

İnsanlık tarihinde toplumların, Tarım-Sanayi-Bilgi toplumu olma yönünde hızlı bir değişim içinde olduğunu görmekteyiz. Özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren ortaya çıkan hızlı teknolojik gelişmeler, beraberinde ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda da gelişme ve değişime neden olmuştur. Şu anda insanlığın büyük bir kısmı yeni bir çağın kapısının eşiğinden içeri adım attığımızı kabul etmekle beraber, bu çağa Bilgi Çağı demektedirler ve bu çağda diğer çağlar gibi kendi toplumunu oluşturmaya başlamış olup adına da Bilgi Toplumu denmektedir.

Sanayi toplumu, ekonomiyi; kıt kaynakların kullanımı ve dağıtımı ile ilgili bir bilim dalı olarak tanımlamaktadır. Şu an sürecini yaşamakta olduğumuz bilgi toplumunda bu tanım geçerliliğini kaybetmiştir. Çünkü temel stratejik kaynak haline gelen bilgi, kıt bir kaynak değildir. Bu nedenle bilgi kavramı için azalan verimler yasası geçerli değildir. Aksine artan bilgi birikimi ile artan verim yasası geçerli olmaktadır. Bilgi, diğer üretim faktörleri olan sermaye ve toprak gibi birbirini tamamlayan bir üretim faktörü değil, tersine onların yerine ikame edilebilen bir üretim faktörüdür. Bilgi diğer üretim faktörlerine göre çok daha akışkan bir özelliğe sahiptir. Günümüzde bilgi, fiber optik kablolarla ışık hızıyla taşınabilmektedir. Bilgi aynı zamanda paylaşılabılır ve bölünebilir özelliklere de sahiptir (Tekin, 2006, www.bilgiyonetimi.org).

Bilim ve Teknolojik gelişmeler ve araştırma-geliştirmelerdeki ilerlemeler sonucunda, bilgi sürekli artmış ve artan bilgilerin düzenlenmesi, bilgi üretimi ve üretilen bilgiyi ihraç etme önem kazanmış, bilgi alınır ve satılır bir meta haline gelmiştir. Bilginin ekonomik alanda üretimin artmasına ve ekonominin gelişmesine katkı sağlaması, bilgi toplumunun özelliklerinden biridir (Aras, 1996. s.1).

Toplumların gelişmişlik düzeyleri, onların bilgi ve teknolojik yapıyla ilişki düzeylerine göre seviyelendirilmektedir. Gelişmiş ülkeler bilgi ve teknolojiyi üretirken, gelişmekte olan ülkeler büyük paralar karşılığında bunları ithal etmekte, gelişmemiş ülkeler ise maddi kaynakları olmadığından bu kavramlara diğerlerine nazaran çok uzak durmaktadırlar.

Bilgi toplumu; yeni temel teknolojilerin gelişimiyle bilgi sektörünün, bilgi üretiminin, bilgi sermayesinin ve nitelikli insan faktörünün önem kazandığı, eğitimin sürekliliğinin ön plana çıktığı, iletişim teknolojileri, bilgi otoyolları, elektronik ticaret gibi yeni gelişmeler ile toplumu ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal açıdan sanayi toplumunun ötesine taşıyan bir gelişme aşaması olarak tanımlanabilir (Aktan, 2006. www.canaktan.org).

Sanayi toplumunun ortaya çıkmasında en önemli etken; buhar makinesi, elektrik, içten yanmalı motor gibi enerji teknolojilerinin bulunmasıdır. Bilişim teknolojilerinin ortaya çıkıp hızla gelişmesi de benzer bir etkiyi yeni oluşan toplumda oluşturmuştur (Tekin, 2006, www.bilgiyonetimi.org). Bilişim Teknolojilerinde başlangıç noktası şüphesiz bilgisayarın icat edilmesidir.

Sanayi toplumuyla Bilgi toplumunun temel özelliklerini karşılaştırsak;

-Sanayi toplumunda maddi sermayenin yerine, bilgi toplumunda bilgi ile donatılmış insan sermayesi geçmektedir.

-Sanayi toplumunu buhar makinesi temsil ederken, bilgi toplumunu bilgisayar temsil etmektedir.

-Sanayi toplumundaki kol gücünün yerini, bilgi toplumunda beyin gücü almaktadır.

Bilgisayar teknolojisinin günlük yaşantımızdaki tüm işlerde kullanılmasından dolayı bilgi toplumunun bilgisayar kullanması zorunluluk haline gelmiştir. Bilgi toplumunun yaşamını daha rahat sürdürebilmesi için bilgisayar okuryazarlığı, diğerk toplumların okuryazarlık bilmesi kadar önemli hale gelmiştir.

Bilgisayar okur-yazarlığı: Toplumun bütün kurum ve süreçlerini etkileyen bilgisayarla bir arada yaşayabilmek için zorunlu bilgi ve anlayışı kapsar.

Türkiye Cumhuriyeti'nin de taraf olduğu, e-Avrupa ve e-Avrupa+ Eylem Planlarında "Temel BT Değerkendirme Kriteri ve Avrupa Diploması Yaratılması" talebi üzerine Avrupa Komisyonu'na ECDL'i tavsiye kararı yayınlamıştır.

ECDL, e-Avrupa ve e-Avrupa+ Eylem Planlarında önerilen bilgisayar okuryazarlığı diploması olarak, tüm dünyada aynı prosedür ve yöntemleri uygulayarak mesleki ve kişisel kariyer sürecinde bireylerin kuramsal ve pratik bilgi teknolojileri becerileri konusundaki yeterliliğini belgeler. ECDL Sertifikası dünyada 131 ülkede, birçok okul, üniversite, kamu kuruluşu ve özel şirkette Temel Bilgisayar Yetkinlik Standardı olarak kabul edilmektedir.

Bilgisayar okur yazarı olan bir kişinin bilgisayar kullanımı ve dosya yönetimi, kelime işlem uygulamaları, hesap tablosu uygulamaları, veritabanı ve dosyalama sistemleri, sunu programları, bilgi iletişim hizmetleri modüllerini bilmesi gerekmektedir (2. Bilim şurası Taslak Raporu, 2004. s.44).

Zamanın en önemli unsur olarak karşımıza çıktığı yüzyılımızda bireyler, çağı ve teknolojiyi yakalamakta geç kalmamalıdır. Bu uyum sürecinin çabuk ve kolay geçirilmesi ise bireylerin alacakları eğitimlerle mümkündür. Bu da gerçekleştirilecek eğitimlerde, eğitim teknolojisinin sunduğu olanaklardan yararlanılması ve eğitimde yeni teknolojilerin işe koşulması ile sağlanabilir (Hotomaroğlu, 2002. s.27). Toplumumuzun bilgisayar okuryazarı olmasının tek yolu eğitimden geçer.

Eğitim, eğitimciler tarafından "davranış değiştirme süreci" olarak tanımlanmaktadır. Eğitimin genel işlevi bireyin topluma uyumunu sağlamaktır.

Bunun içinde eğitim bireyde var olan istidat ve yeteneklerin son sınırına kadar gelişmesine yardım etme ve bu yolla onun olumlu yönde davranış değiştirmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bilgisayar eğitimi ile bireyin değişen ve gelişen toplum hayatına uyum sağlanması hedeflenmektedir (Aras, 1996. s.3).

Toplumsal açıdan eğitime düşen en önemli görevlerden biri de toplumsal bütünleşmeyi sağlamaktır. Eğitim, herkesi belli bir düzeye getirmek, eğitim görmemiş olanlara eğitim vermek yoluyla toplumsal bütünleşmeye katkıda bulunulur (Haberal, 2002. s.6).

Hızal'a göre; Bilgisayar eğitimi, bilgisayarın bir kültür ögesi olarak tanıtılması ve değişik alanlarda kullanılması konusunda beceri kazandırmaya yönelik öğretme-öğrenme etkinliklerini kapsamaktadır (Kaynak aktaran, Hızal, 1989. s.149 aktaran, Aras, 1996. s.4).

Mili Eğitim Bakanlığı bilgisayar eğitimi konusunda son yıllarda büyük bir atılım içersindedir. Milli Eğitim Bakanlığının Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve Intel ile bir dizi yapmış olduğu çalışmalar sonucunda 150 milyon dolarlık bütçe ile 4400 ilköğretim okuluna Bilişim Teknolojileri Sınıfları (BTS) kurmaya başlamıştır. Yine Eğitime %100 Destek Kampanyası çerçevesince ilköğretim okullarına BTS sınıfları kurulmaktadır. Orta Öğretimde bu yılki düzenlemeyle yazılım ve donanım dallarını içeren bilgisayar bölümleri kaldırılarak yerine, Bilişim Teknolojileri bölümü kurulmuş olup; Donanım, Programcılık, Ağ İşletmenliği, Web Tasarımı dalları açılmıştır. Tabi kimi zaman da yanlış kararlar alan Milli Eğitim Bakanlığı umarım kısa sürede; ilköğretimde bilgisayar derslerinin haftalık ders saatini bir derse düşürülmesi, dersin seçmeli ders statüsüne konulması ve dersin not ile değerlendirilmesi uygulamasından vazgeçecektir.

Milli Eğitimi Bakanlığının örgün eğitimdeki bu çalışmalarına rağmen, toplumumuzun bilgi toplumu olması için gerekli tek adım bu değildir. Keza öğrencilerin bu dönemde öğrenecekleri bilgilerin kısa sürede değişime ve gelişime uğrayacağını düşünürsek ve aynı zamanda 60 milyon insanımızın örgün eğitim çatısı altından çıktığını düşünürsek tüm toplumumuza erişmemiz için yaygın eğitim ayağını mutlaka kullanmamız gerektiğini daha rahat kavrayabiliriz.

Bilimsel ve teknolojideki gelişme ve değişme her alanda sürekli değişim yaratmakta ve yeni talepler ortaya çıkarmaktadır. Değişme ve gelişme kaçınılmaz olduğuna göre, bir toplumun buna ayak uydurabilmesi, yeni davranışların geliştirilmesi sadece okul dönemlerinde edinilen bilgilerle mümkün olmadığından, yaşam boyu devam eden öğrenme isteklerini karşılayacak yaygın eğitime zorunlu ihtiyaç duyulmaktadır (Haberal, 2002. s.5).

Okul dışı eğitim anlamında kullanılan yaygın eğitim, insanlığın doğuşundan bugüne değin süre giden bir eğitim türünü yansıtmaktadır (Okçabol, 1996. s.6). Mondiale göre; Yaygın eğitim; örgün eğitimin dışında planlı, programlı ve sistemli olarak yürütülen bir eğitimidir. Yaygın eğitim ne ayrı bir eğitim sistemi, nede tüm toplumu eğitmek için bir yoldur. Amacı, örgün eğitime gidemeyenlere ikinci bir şans vermek, bir mesleğe hazırlamak, çeşitli nedenlerle eğitimden yoksun olanlara, kalkınma programları çerçevesinde geniş bir eğitim yelpazesi sunmak, yararlı ve kaliteli bilgiler vermektir (Kaynak aktaran, Mondiale, 1980, s.17 aktaran, Güneş, 1996, s.44).

Bhola göre; Yaygın eğitim, sadece eğitim kurumları aracılığıyla yürütülmemektedir. Ekonomik, politik, sosyal amaçlı çeşitli kurumlar tarafından da yaygın eğitim hizmeti verilmektedir. Örneğin, tarım, sağlık, köy işleri, adalet gibi bakanlıklar, fabrikalar, sendikalar, kooperatifler, dini kurumlar ve gönüllü kuruluşlar da yaygın eğitim çalışmaları yapmaktadır (Kaynak aktaran, Bhola, 1983, s.17 aktaran, Güneş, 1996, s.4).

Ülkemizde ilk önce finans ve sanayi sektörlerinin alt yapısını bilişim teknolojisi ile donatması ardından da bu teknolojinin hizmet sektörüne de uzanması, toplumumuzun bilgi toplumu olma yolunda hızla ilerlemesini zaruri kılmıştır. Özel sektör altyapısını donattığı bu teknolojiyi kullanmak için çalışanlarına seminerler aldırılmıştır. Ardından devlet kurumları birer birer bilgisayarla tanışmış özellikle 90'ların sonu 2000'lerin başında çok yoğun hizmet içi faaliyetleri düzenlemiş oldukları gibi hala bu eğitim faaliyetlerine devam etmektedirler. Hatta artık Milli Eğitim Bakanlığı gibi devlet kurumları da özel sektördeki gibi istihdam edecekleri çalışanlarında bilgisayar bilgisini zorunlu kılmaktadır.

Orta ve küçük ölçekli İşletmelerde ve hemen hemen her türlü hizmet sektöründe, işe alımlarda yaklaşık 20 yıldır bilgisayar bilenlerin tercih edilmesi sebebiyle, toplumumuzda özellikle genç nesil, bilgisayarı öğrenme ihtiyacı hissetmiştir. Bu yüzden halk eğitimlerin tamamına yakınında bilgisayar kursları açılmış talep fazlalığından bir bilgisayara birkaç kişi oturmuş ve eğitim almışlardır. Her ilde birçok özel bilgisayar eğitim merkezi açılmış halk eğitimden daha iyi imkânlara sahip olduğu için yine büyük ilgi görmüştür. MEKSA vakfı, Yardım Sevenler Derneği, Engelli Dernekleri il şubeleri, birçok yöresel dernekler v.b. hitap ettikleri kişilere ücretsiz ya da çok cüzi miktara çeşitli dallarda bilgisayar eğitimi vermektedirler. Yine özellikle büyük şehir belediyeleri ve ilçe belediyeleri ücretsiz bilgisayar kursları açmakta ve buralara da yoğun ilgi olmaktadır. Devlete bağlı örgün eğitim kurumlarındaki bilgisayar laboratuvarları tatil günlerinde halkın kullanımına uzun süredir açık olmasına rağmen, okul yöneticilerinin bu cihazların bozulmasından korktuğu ve başlarına öğretmen veremediği için bu kural işlevsel değildi. Lakin son birkaç yıldır özellikle yazın okullar kendi öğrencilerine olsun çevre halkına olsun ücret karşılığında eğitim vermektedirler. Mesleki Eğitimi Güçlendirme Projesi (MEGEP) kapsamında bu yıl çıkan yönetmeliğe göre artık meslek liseleri yılın 12 ayında sivillere kısa süreli eğitimler verebilecek. Böylece yaygın eğitim ve örgün eğitim bir çatı altında kesişme noktası daha yakalayacak. Bu kısa süreli kurslar özellikle tüm meslek alanlarını kapsasa da şimdiden herkesin kabul ettiği durum en fazla ilginin bilgisayar kurslarına olacağıdır.

Üniversitelerde bu hızlı değişime ayak uydurabilmek için hem kendi öğrencilerinin yararlanabileceği hem de çevre halkın yararlanabileceği kurslar düzenlemek için “Sürekli Eğitim Merkezleri” kurmaktadır. Bu merkezlerde çok çeşitli alanlarda eğitim verilmektedir. Bilgisayar alanında da verilen eğitimler bilgisayar okur-yazarlığından ziyade spesifik alanlarda uzmanlaşma kurslarından oluşmaktadır. Sürekli Eğitim Merkezlerinin üniversiteler tarafından yeni yeni kurulup fazla bir geçmişe sahip olmamasından dolayı yaygın eğitim kurumlarının arasında henüz göze çarpacak kadar öne çıkmamıştır lakin devlet ve vakıf üniversitelerinin ciddi yatırımlar yaptığı bu merkezler, çok kısa bir süre sonra isminden söz ettirir hale geleceklerdir.

Elüstü'nün İstanbul ili Kadıköy ilçesinde yapmış olduğu araştırma verilerine bakacak olursak bireylerin her yaş, gelir, cinsiyet ve eğitim seviyelerinde iş bulmak için veya kendilerini geliştirmek için eğitime ihtiyaç duyduklarını ve çok büyük bir kısmının ilk ihtiyaç olarak hissettiği eğitimin bilgisayar eğitimi olduğunu görmekteyiz. Toplumumuzu oluşturan bireylerin bu farkındalık düzeyini göz önüne alırsak, yaygın eğitim kurumlarındaki bilgisayar eğitimi talebinin çeşitlenerek ve artarak devam edeceğini görmekteyiz (Elüstü, 2007. s.57-58).

Ayrıca artarak devam edeceği görülen bilgisayar eğitimlerinde önemli olan eğitimin sadece veriliyor olması değil nitelikli bir eğitim olmasıdır. Çünkü bir eğitimin başarılı olması için konulan hedeflere ulaşması gerekmektedir. Hedeflere ulaşabilmesi içinde kurum ve kuruluşların sunmuş oldukları eğitimde, araç gereçlerden fiziki ortamlara, programın esnekliğinden eğitmene kadar tüm unsurlarda kaliteyi yakalamış olması ve bu unsurları hedeflere yönelik etkin şekilde kullanması gerekmektedir. Var olan eğitimlere bakarak durum tespiti yapılması, iyileştirmeye açık alanların tespiti ve iyileştirme çalışmalarının planlanıp uygulanması şeklinde yürütülmesi gereken sürecin en önemli ayağı, ilk aşaması olan durum tespiti yapılmasıdır. Bu açıdan bakıldığında yaygın eğitim kurumlarının vermiş oldukları bilgisayar eğitiminin kimler tarafından talep gördüğünü, kursiyerlerin program içeriği hakkındaki düşünceleri, kurstaki fiziki ve araç gereç olanakları, kurslarda görev alan usta öğreticilerin yetkinliği ve uyguladığı eğitim öğretim teknikleri gibi konularda analiz yapılması, bu sonuçlara göre eğitimlerin daha etkinleşmesi için gerekli tedbirlerin ve geliştirme işlemlerinin yapılması amaçlanmıştır. Bu gerçeklere dayalı olarak, İzmit'te bilgisayar eğitimi kursu veren yaygın eğitim kurum ve kuruluşlarındaki uygulamaların birbirleriyle karşılaştırılarak değerlendirilmesi bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2 AMAÇ

Araştırmanın genel amacı İzmit'te (Kocaeli Merkez) bilgisayar eğitimi veren yaygın eğitim kurum ve kuruluşlarındaki eğitimin niteliğinin ve bu kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin incelenmesidir. Bu amacı gerçekleştirmek için İzmit'te

yetişkinlere yönelik bilgisayar kursları düzenleyen kurumlar incelenip bu kursları düzenleyen kurumlar

1) İHEM

2) Özel

3) Yerel Yönetim (Kocaeli Büyük Şehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları; KO-MEK)

4) Diğer (Mahalli ve İlçe Belediyeleri, Dernek ve Vakıflar)
olmak üzere 4 kategoride ele alınmıştır.

Bu amaçla ulaşılmak istenen alt amaçlar;

* İzmit'te dört farklı kategorideki yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, eğitim, iş, medeni durum, ekonomik seviye, daha önce bilgisayar eğitimi alımı) nedir?

* İzmit'te dört farklı kategorideki yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin eğitim programının içeriği (programın örgün eğitimi destekleyici olması, içeriğin amaçlara uygun düzenlenmesi, verilen bilgilerin yeniliği, içeriğin sürekli yenilenmesi, programın hazırlanmasında eğitim yaş gibi hususların dikkate alınımı, ihtiyaçları karşılaması, ihtiyaç ve kapasitelerin dikkate alınımı, istihdam olanakların dikkate alınımı, içeriğin ders saatlerine göre dağılımı, haftalık ders saatinin yeterliliği) hakkındaki görüşleri nelerdir?

* İzmit'te dört farklı kategorideki yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin eğitim ortamı ve araç gereçler (kurs materyallerinin yeterliliği, yardımcı bir kaynağın önemi, ders anlatımında kullanılan araç gereçlerin yeterliliği ve çalışır vaziyette bulundurulması, kursiyer mevcudu, aydınlatma, havalandırma sistemi, ısıtma sistemi, sınıfın büyüklüğü, temizliği, yerleşim planı, masa ve sandalyelerin ayarlanabilmesi, tuvaletlerin temizliği, dinlenme alanlarının yeterliliği) hakkındaki görüşleri nelerdir?

* İzmit'te dört farklı kategorideki yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin usta öğreticileri (bilgi yeterliliği, bilgi aktarım gücü, kursiyerlere genel yaklaşımı, ders saatlerini kullanımı, konuya hakimliliği, kursiyerlerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurması, kursiyerlere rehberlik etmesi, fikirleri ve düşüncelerinin söylettirmesi, kursiyerlere okuldaki öğrenci gibi davranması, derse katılım) hakkındaki görüşleri neleridir?

* İzmit'te dört farklı kategorideki yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin kullanılan eğitim yöntem ve teknikleri (soru cevap, anlatım, problem çözme, gösteri, uygulama tekniği) hakkındaki görüşleri nelerdir?

* İzmit'te dört farklı kategorideki yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin sınavlar (değerlendirmenin uygunluğu, sınavların bilgiyi ölçmede yeterliliği) hakkındaki görüşleri nelerdir?

* İzmit'te dört farklı kategorideki yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin kurs ve program (yetkililerin verdiği ön bilginin yeterliliği, programın sosyal kültürel etkinlik olduğu düşüncesi, programın işsizlere beceri kazandırdığı düşüncesi, kursiyerlerin istihdam olanağının arttığını, ihtiyaçların karşılanma düzeyini, programın herkes tarafından kavranabilme durumunu, programın gereksinimlere uygun düzenlendiği, kursiyerlerin bağımsız ve işbirliği içinde çalışma yeteneğinin gelişimi, kursu başkalarına önermesi, bilgisayara tek oturma durumu, ders dışında laboratuvarların açık olması, kurs süresinin uygunluğu, kurs günlerinin uygunluğu) hakkındaki genel görüşleri nelerdir?

* Kursiyerlerin; usta öğreticiler, eğitim programının içeriği, eğitim ortamı ve araç gereçler, eğitim yöntem ve teknikleri, sınavlar, kurs ve program hakkındaki genel görüşleri demografik özelliklerine (cinsiyet, yaş, eğitim, iş, medeni durum, ekonomik seviye, daha önce bilgisayar eğitimi alımı) göre farklılaşmakta mıdır?

* Kursiyerlerin; usta öğreticiler, eğitim programının içeriği, eğitim ortamı ve araç gereçler, eğitim yöntem ve teknikleri, sınavlar, kurs ve program hakkındaki görüşleri kurum tipine (özel, kamu) göre farklılaşmakta mıdır?

* Kursiyerlerin demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, eğitim, iş, medeni durum, ekonomik seviye, daha önce bilgisayar eğitimi alımı), usta öğreticiler, eğitim programının içeriği, eğitim ortamı ve araç gereçler, eğitim yöntem ve teknikleri, sınavlar, kurs ve program hakkındaki görüşleri dört farklı kategoriye göre (İHEM, Özel, KO-MEK, ve Diğer (Mahalli ve İlçe Belediyeleri, Dernek ve Vakıflar)) farklılaşmakta mıdır?

* Kursiyerlerin demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, eğitim, iş, medeni durum, ekonomik seviye, daha önce bilgisayar eğitimi alımı), usta öğreticiler, eğitim programının içeriği, eğitim ortamı ve araç gereçler, eğitim yöntem ve teknikleri, sınavlar, kurs ve program hakkındaki görüşleri katıldıkları ücret ödeyip ödemediğine göre farklılaşmakta mıdır?

1.3 ÖNEM

Bilgi çağında bilgi toplumu olabilmek için bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanarak, onlardan en iyi verimi alıp üretim yapmamız gerekmektedir. Bu üretim çıktısı kimi zaman bir ürün kimi zaman hizmet kimi zamanda bilgi olacaktır. Ürün ne olursa olsun onun kaliteli olması bizim teknolojiyi etkin kullanmamızla doğru orantılıdır. Bireylerin değişen toplum yapımızda var olabilmeleri için bu değişime ayak uydurmaları gerekmektedir. Bunun da şartlarından biri bilgisayar teknolojisini kullanmaktır.

Bu araştırma, bilgisayar eğitiminin hemen hemen tüm toplumumuza yayılmasına hizmet veren Yaygın Eğitim Kurum ve Kuruluşlarının, yapmış olduğu uygulamaların mevcut durum analizinin yapılması; Başta Milli Eğitim Bakanlığındaki uzman kişilere kaynak olması; Eğitimin daha nitelikli yapılması için

iyileştirmeye açık alanların belirlenmesi; Daha başarılı olan kurum ve kuruluşların diğerleri tarafından örnek alıp gerekli önlemlerin alınmasının sağlanması; Bilgisayar eğitimi ve halk eğitimi üzerine çalışan tüm araştırmacılara kaynak olması açısından önem taşımaktadır?

Ayrıca araştırmanın diğer bir önemi ise, İzmit'teki yaygın eğitimi kurum ve kuruluşlarındaki bilgisayar eğitimi kurslarının analizinin yapılmasına yönelik ilk çalışma olmasıdır.

1.4 SINIRLILIKLAR

- 1- Araştırma İzmit'teki yaygın eğitim kurumlarıyla;
- 2- 2006-2007 Eğitim Öğretim yılı ile;
- 3- Araştırma sonuçları ankette kullanılan sorularla elde edilen verilerle;
- 4- Yaygın eğitimdeki bilgisayar eğitimi alan kursiyerlerle;
sınırlıdır.

1.5 SAYILTILAR

- 1- Araştırmaya katılan kursiyerlerin veri toplama aracına verdikleri yanıtlar, onların gerçek görüşlerini yansıtmaktadır.
- 2- Çeşitli kurum ve kuruluşlardan sağlanan bilgiler gerçeği yansıtmaktadır.

1.6 TANIMLAR

Eğitim Programı: Bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı Milli Eğitimin ve kurumun amaçlarını gerçekleştirmesine dönük faaliyetleri kapsar. (Varış, 1998. s.18).

Bilgisayar Eğitimi: Hızal' a göre Bilgisayar Eğitimi; bilgisayarın bir kültür ögesi olarak tanıtılması ve değişik alanlarda kullanım konusunda beceri kazandırmaya yönelik öğretme-öğrenme etkinliklerini kapsamaktadır (Kaynak aktaran, Hızal, 1989. s.149 aktaran, Aras, 1996. s.4).

Kurs : Yeni bilgi, beceri, tutum ve davranış kazandırmayı amaçlayan ve bir öğretim programına göre yürütülen ve sonunda başarı değerlendirmesi yapılan faaliyet (Millî Eğitim İle İlgili Mevzuat, 1999, 1.,2.,3. Cilt).

Meslek Kursu: Kişileri, ilgi alanlarına yeteneklerine ve niteliklerine uygun olarak, orta ve ileri düzeyde meslekî istihdama hazırlamak amacıyla, o mesleğin gerektirdiği becerilerin geliştirilmesi için uygulamalı eğitimle birlikte ilgili teorik bilgiyi de içeren kurslar (Millî Eğitim İle İlgili Mevzuat, 1999, 1.,2.,3. Cilt).

Tam Gün Tam Yıl Eğitim: Meslekî ve teknik örgün ve yaygın eğitim kurumlarının fizikî kapasitelerinden azamî derecede yararlanılması amacıyla hafta sonu, yarı yıl ve yaz tatilleri dahil olmak üzere 07.00-24.00 saatleri arasında yapılan eğitim ve öğretim (Millî Eğitim İle İlgili Mevzuat, 1999, 1.,2.,3. Cilt).

Usta Öğretici: 1. Ustalık yeterliliğini kazanmış; aday çırak, çırak, kalfa ile meslek lisesi öğrencilerinin iş yerindeki eğitiminden sorumlu; meslek eğitimi tekniklerini bilen ve uygulayan kişi. 2. Ustalık yeterliliğini kazanmış alanında öğrenim gördüğünü belgelendiren veya alanında sertifika sahibi olan, kurslarda öğretici olarak kadrolu, geçici sözleşmeli veya ek ders ücreti karşılığında görevlendirilen kişi (Millî Eğitim İle İlgili Mevzuat, 1999, 1.,2.,3. Cilt).

Kurum Kategorisi: Kurs merkezlerinin İHEM, KO-MEK, belediye ve özel olarak gruplandırılmasıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTARATÜR

2.1 TEKNOLOJİ KAVRAMI, GELİŞİM SÜRECİ

İnsanlık tarihinde toplumların, Tarım-Sanayi-Bilgi toplumu olma yönünde hızlı bir değişim içinde olduğunu görmekteyiz. Özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren ortaya çıkan hızlı teknolojik gelişmeler, beraberinde ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda da gelişme ve değişime neden olmuştur. Şu anda insanlığın büyük bir kısmı yeni bir çağın kapısının eşiğinden içeri adım attığımızı kabul etmekle beraber, bu çağa Bilgi Çağı demektedirler. Ve bu çağda diğer çağlar gibi kendi toplumunu oluşturmaya başlamış olup adına da Bilgi Toplumu denmektedir.

Bilim ve teknolojideki hızlı ve kapsamlı gelişmeler, fert ve toplum hayatını önemli ölçüde etkilemektedir. Günümüzde sosyal hayattan, iş hayatına kadar her alanda alışkanlıklarımız hızlı bir şekilde değişmiş ve değişmeye devam etmektedir. Kentlerde yaşayan çocuklarımız geleneksel oyunlarımızı bırakmış belki hiç tanımamış vaziyette kendini sanal ortamın oyun parkurlarında bulmuşlardır. Arkadaşlarla sohbetlerimiz pastanelerden, kafeteryalardan hızla sanal ortama kaymaktadır. Müziklerimizi, resimlerimizi, oyunlarımızı ve iletişimimizi cebimize koyup dolaştığımız bir dönemdeyiz.

Aynı hızlı değişimler mesleklerimizde de yaşanmaktadır. Bilgisayar teknolojisi çalışma hayatının her alanına, tüm bilim dallarına ve toplumun tüm kesimlerine girmiştir. “bilgisayar destekli öğretim, bilgisayarlı dizgi, bilgisayarlı tasarım, bilgisayarlı üretim bunlar arasındadır (Erkan, 1992. s.74). Tıp alanında günlerce süren bir analiz şimdi sadece bilgisayar sayesinde saniyeler ya da dakikalar sürmektedir. Kalem ve kâğıtla yapılan tasarımlar, hesaplamalar fare ve tuş takımına yerini bırakmış durumdadır. Orkestralarla yapılan albümler tek bir bilgisayarla yapılabilmektedir.

Aynı zamanda hızla gelişen ve yaygınlaşan bilgi ve iletişim teknolojilerinin de katkısıyla küreselleşme, ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmelerini önemli ölçüde etkilemektedir. Geçmişte üretim yapısının ve uluslararası sermayenin akış yönünün belirlenmesinde etken olan ucuz işgücü ve hammadde bolluğu gibi geleneksel faktörler önemini görece yitirirken, etkin işleyen bir piyasa mekanizmasına, gelişmiş bir teknolojik ve ticari altyapıya sahip olmanın ve pazarın değişen ve gelişen tercihlerini yakından izleyebilmenin önemi artmıştır (VIII 5 Yıllık Kalkınma Planı).

Günümüz koşulları içinde hiçbir ekonomi çevreden soyutlanamaz ve dünya koşullarını dikkate almadan yola devam edemez. Bir ülkenin tanınmasının ve korunmasının o ülkenin ekonomik düzeyi ve teknolojisi ile olası olduğu somut bir gerçek olarak karşımızda durmaktadır (Önder, 2001. s.100).

Teknoloji üretmeyen ülkelerin gelişmişlerin pazarı olmaktan başka bir seçeneği kalmayacağı noktasından hareketle, nüfusumuzun yaşam koşullarını, yeni teknolojilerin belirleyeceği düşüncesiyle devletin desteğini, girişimcinin sermayesini ve çalışanın eğitim ve bilgisini harmanlayarak oluşturulmuş teknolojik yatırımların bir an evvel hayata geçirilmesi bir zorunluluktur (Kozlu, 2003. s.256).

Teknoloji hizmet sektörünün de içine nüfuz etmiştir. e-Dönüşüm Türkiye Projesinin başlatılması ile birlikte kamu hizmetleri sunumunda bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı giderek yaygınlaşmış, vatandaş ve işletmelerin bu teknolojiler konusunda farkındalığı ve hizmet taleplerinde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bu gelişmeler, İnternete erişim talebini ve bunun sonucunda geniş bant altyapısı yatırımlarını önemli ölçüde artırmış, geniş bant abone sayısı 2005 yılı sonu itibariyle 1,5 milyona yükselmiştir(VIII 5 Yıllık Kalkınma Planı).

2.1.1. Kamu Kuruluşlarının Yapmış Olduğu Teknolojik Yatırımlar

Ülkemizde son yıllarda teknolojiye artan bir şekilde önem verilmektedir. Teknolojik alt yapı çalışmaları hızla devam ederken birkaç yıldır yapılan yatırımların meyvelerini toplamaya başladık. Ülkemizde teknolojik yatırım çalışmaları şunlardır.

Başbakanlık bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesi ve bilgi toplumuna geçişin sağlanması amacıyla bilgi ve iletişim teknolojileri alanında kamu güvenliği ve menfaatinin korunması ile sosyo-ekonomik, yasal, kamusal ve dönüştürülebilecek diğer hususları kapsayan bir enformasyon politikası olarak TUENA'yı (Türkiye Ulusal Enformasyon Altyapısı) 1999 yılında kurmuştur. TUENA'da hedef 2010 yılında 70 bin kamu, 50 bin kamuya açık erişim alanı, 130 bin eğitim, 20 bin sağlık, 45 bin engelliler için ve 100 bini özel iş yeri olmak üzere toplam 415 bin birimin en az 155Mbit/s hızında bağlayabilmektir. Önemli derecede yol alınan projede çalışmalar devam etmektedir. Yine başbakanlıkça yürütülen KAMU-NET projesi, tüm kamu kurumlarının yüksek kapasiteli bir omurga üzerinde birbirine ve oradan da internete bağlamayı hedeflemektedir. Bu sayede ortak veri tabanı kullanılabilecek ve kamu kurumları birbirleri ile sürekli iletişimde olacaktır. Başbakanlık Yönetim Bilişim Sistemi Merkezi tarafından oluşturulan UBS (Ulusal Bilgi Sistemi) ülke verilerinin ilgili kurum içersinde ve kurumlar arasında düzenlenmesi, ilişkilendirilmesi, paylaşımını ve kullanımını sağlamak için çalışmalarına devam etmektedir. TÜBİTAK'ın 1996 yılında kendine bağlı bir birim olarak kurduğu ULAKBİM'in hedefi (Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi) eğitim araştırma ve geliştirme yapan kişi ve kuruluşlar arasında Türkiye çapında bir etkileşimli iletişim ortamı sağlamak ve benzer amaçlı yurt dışı ağlara da bağlantı kurmaktır. Bu sayede eğitim ve araştırma ortamının birikimini yansıtan bilgi kaynaklarına erişmeyi kolaylıkla sağlamaktır. 2002 yılı itibariyle veri tabanı oluşturulan başka bir çalışma MERNİS (Merkezi Nüfus İşleri Sistemi Projesi) projesidir. Bu proje sayesinde tüm yurttaşlara kimlik numarası verilmiş bilgileri veri tabanına işlenmiştir. İl ve ilçelerdeki tüm nüfus daireleri online olarak birbirine bağlanmıştır. Diğer tüm projelerin kaynağında insana hızlı ve doğru hizmet politikasından dolayı insanların bilgisinin bulunduğu bu proje diğer projelerle sıkı sıkıya bağlıdır. KPS (Kimlik Paylaşımı Sistemi) projesinde MERNİS'in bir ürünü olarak tüm kamu kurumları, tüzel kuruluşlar ve kişilerle ücret karşılığında kısmi olarak kimlik bilgilerini hizmete sunmasıdır. Kimlik numarası girilen şahsın belirlenen bilgileri kendi veri tabanına indirilebilmektedir. Başka bir projede GİMOP (Gümrük Sistemleri Otomasyon Projesi) dur. Ülke çapında gümrük idarelerini ve başmüdürlükleri birbirine bağlamak için yapılmıştır. Maliye

Bakanlığı'nın en önemli projelerinden biri olan VEDOP (Vergi Daireleri Otomasyon Programı) tüm vergi dairelerini, defterdarlıkları, bölge ve ana merkezi birbirine bağlayarak bilgi paylaşımını sağlamak amacıyla yürütülmektedir. E-beyanname ile beyannamelerin internet üzerinden alınması gibi gözle görülür kolaylığı bu proje getirmiştir. Ayrıca bilgilerini, Gümrük müsteşarlığı, bankalar, Bağkur gibi kurumlarla da paylaşmaktadır. Başka bir proje olan UYAP (Ulusal Yargı Ağı Sistemi) merkez ve taşra adliyelerini birbirine bağlayarak aralarındaki yoğun yazışmaları en aza indirerek emek kaybını önlemek üzere yürütülmektedir. Aynı zamanda POLNET, MEMİS gibi sistemlere de bağlanarak diğer kurumlar arasında da hızlı iletişimi ve veri paylaşımını hedeflemektedir. POLNET (Emniyet Bilgi Sistemi) ise polislerin görevinin gerektirdiği her türden bilgiye en hızlı, kolay ve güvenilir bir biçimde ulaşmasını sağlamak amacıyla yürütülen projedir. Bunlara benzer birçok bakanlığın, belediyelerin, kamu kurumlarının kendilerine özgü projeleri vardır. Bu projelerin bazıları tamamlanmış ve geliştirme çalışmalarına devam edilmektedirler. Diğer projelerin birçoğu belli bir oranda yapılmış ve sistemde işlevsel olarak kullanılmaktadır. Bir yandan da hedeflenen tam olarak yapabilmesi için yeni özellikler geliştirilerek sistemlere eklenmektedir (Dpt, e-Devlet Proje ve Uygulamaları, 2005).

Ülkemizdeki bu yatırımları göz önüne alırsak teknolojinin hayatımızın her noktasına etki edeceğini görebiliriz. Günümüz insanı, hızla değişen teknolojik bilgi, kültürel ve sosyal değerlerle karşı karşıya bulunmaktadır. En son teknolojik gelişme artık evlerde bile kendine hemen yer bulmaktadır. Değişen ve giderek kendine benzeyen toplumların da bireylerden talepleri bu değişikliklere ayak uyduracak biçimde olmaktadır. Bu değişikliklerle başa çıkabilmek için bireyin başvurabileceği en etkili yöntem eğitimidir (Ural, 1995. s.303). İçinde bulunulan bilgi ve teknoloji çağı değişik tür ve nitelikte bilgi ve becerilerle donanmış insan gücünü gerektirmektedir (Haberal, 2002. s.XXVII).

Dünyada teknolojik açıdan ilerlemiş birçok ülke, artık gerçek gücün fiziksel güçte değil de eğitilmiş insan beyinde olduğunun farkına varmışlardır. Bu önemli gelişme sonucunda her ülke eğitimini teknolojinin gereklerini yerine getirecek şekilde yeniden yapılandırma sürecine girmişlerdir. Gelişmelerin ortasında olan bir

ülke olarak, bizimde eğitimdeki bu oluşuma seyirci kalmamız düşünülemez (Ekiz, 2004. s.17).

Bilgi toplumun en önemli özelliği yapıcı, yaratıcı ve üretken bireyler yetiştirmektir. Bireylerin sahip oldukları bilgileri hayatta kullanması önem taşımaktadır. Bu bilgileri hayatta kullanabilmesi için de bilgi teknolojilerini yoğun olarak kullanacaklardır.

Bilgisayarların günlük yaşantımızdaki tüm işlerde yoğun bir şekilde kullanılma gereksinimi, bilgisayar kullanımının herkes tarafından bilinmesini zorunlu kılmıştır. Bu da ancak eğitimle sağlanabilir.

2.2 EĞİTİM NEDİR?

Tarihsel gelişimi içerisinde eğitimin amaçları, rolü, işlevleri, kapsamı genişlemiş ve çeşitli tanımları yapılmıştır. Eğitim, 1900'lü yıllarda, bilgi öğrenme ve bunu kullanma olarak anlaşılmıştır. Bu nedenle eğitimde bireye ağırlık verilmiştir. 1930'lu yıllarda ise, eğitim insan yetiştirme süreci olarak görülmeye başlanmıştır. Daha sonraki yıllarda ise eğitime, bireyin gelişmesidir şeklinde yaklaşmıştır. Bireyin bireysel gelişimi yanı sıra, sosyal, ekonomik, politik ve kültürel yönlerinin de gelişmesi söz konusu olmuş ve bu amaçla eğitim çalışmaları düzenlenmeye başlanmıştır. Çok geçmeden sadece bireyin değil, bireyin içinde yaşadığı ailenin ve toplumun da gelişmesi gerektiği gündeme gelmiştir. Bireyin ailede ve toplum içindeki görevlerini yerine getirmesi, topluma uyumu, var olan yeteneklerini en üst sınıra kadar geliştirmesini sağlamak için gerekli davranış biçimlerinin kazandırılması, eğitimin görevleri arasına girmiştir. Böylece eğitim, davranış değiştirme ve geliştirme yoluyla, bireyin kişisel, sosyal, ekonomik ve kültürel yönden gelişmesine yardım etme görevini üstlenmiştir. Aynı zamanda bireyin içinde yaşadığı aile, toplum, ulus ve dünyanın gelişmesine hizmet etmesi de gündeme gelmiştir (Güneş, 1996. s.2).

Eğitim kavramı eğitici ile öğrenen arasındaki ilişkiyi, öğrenme kavramı ise kişilerin öğrenmelerine yol açabilecek olan çeşitli yolların hepsini içermektedir. Ertürk'e (1991) göre eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Okçabol, 1996. s.5). Lowe 'a göre de eğitim , “ esas itibarıyla, yetişmiş elemanlar tarafından öğrenenlerin yararına olmak üzere hazırlanan ve uygulamaya konan bir dizi öğrenme yaşantısıdır (Kaynak aktaran, Lowe, 1985. s.23 aktaran, Okçabol, 1996. s.5).

Öğrenme iç koşullarla dış koşulların etkileşimi sonucu gerçekleşir. Örneğin; bir çocuğun İngilizce bir sözcüğün Türkçe karşılığını öğrenebilmesi için, İngilizce sözcüğün ve Türkçe karşılığının öğrenme ortamında bir arada bulunması(dış koşullar), çocuğun bu sözcükleri algılaması, iki sözcük arasındaki ilişkiyi anlaması ve belleğine yerleştirmesi (iç koşullar) gerekir. Öğrenme sürecinde önemli rol oynayan iç koşulları doğrudan gözlemlemek çok güçtür. Bu nedenle, onları kontrol etmek de zordur. Daha çok dış koşullar belli ilkeler çerçevesinde düzenlenerek öğrenme sağlanabilir, yönlendirilebilir ve kontrol edilebilir.

Öğretimin amaçlarına ulaşmasında tüm unsurların göz önünde bulundurulması önem taşımaktadır. Günümüzde eğitimciler öğretim faaliyetlerini düzenlerken bu unsurların tek tek ve birbirleriyle ilişkilerinin incelenmesi gerektiği görüşünde birleşmektedirler.

Öğretim sürecini oluşturan temel unsurlar şunlardır:

1. Öğretimin hedefleri
2. Giriş Davranışları
3. Kapsam
4. Öğretim Stratejisi
5. Öğretim Yöntemleri
6. Öğretim araç ve gereçleri
7. Değerlendirme

1. Öğretim Hedefleri : Öğrencilerin öğretim süreci sonunda ne yapabileceklerini tanımlayan ifadelerdir. Öğretim hedefleri, öğrencinin hangi kapsamı, ne derecede yeterlikte öğrenmesi gerektiğini ve öğrenme gerçekleştiğinde hangi davranışı gösterebileceğini açıkça belirtmelidir. Öğretim hedefleri, kapsamın, öğretim yöntemlerinin, araç ve gereçlerin seçiminde öğretmene rehberlik eder; öğretimin değerlendirilmesine olanak sağlar.
2. Kapsam : Öğretim sürecinde öğrenciye kazandırılacak bilgiler kapsamı oluşturur. Kapsam, kazandırılmak istenen öğretim hedefine uygun olmalıdır. Çabuk değişen bilgiler yerine, kalıcı dayanıklı bilgilere yer verilmelidir. Seçilecek kapsam, öğrencilerin sahip oldukları giriş davranışlarına uygun olmalıdır. Ayrıca seçilecek kapsam, öğrenci için anlamlı olmalıdır.
3. Giriş Davranışları : Öğrenme birikik bir süreçtir. Genellikle, her yeni öğrenme bir önceki öğrenmelerle ilişki kurularak sağlanır. Bu nedenle, öğretim sürecinin başında öğrencilerin öğretim hedeflerinde belirtilen davranışlara ilişkin geçmiş yaşantılarıyla kazanılmış yetenek ve yeterliklerin belirlenmesi gerekir. Öğrenci, kazandırılmak istenilen davranışların öğretilmesine esas teşkil eden bilgilere sahipse, öğrenme kolay olur.
4. Öğretim Stratejisi : Kapsamın sunulmasında kullanılan pek çok yöntem ve teknik vardır. Ancak, öğretmenin kullanacağı yöntem ve tekniklerin doğru seçimi için öncelikle öğretim stratejisinin saptanması gerekir. Öğretim stratejisi, öğretimin, hedeflere ulaşmak amacıyla örgütlenmesinde izlenecek yoldur. Öğretimde, öğretmen merkezli ve öğrenci merkezli olmak üzere iki temel yaklaşım vardır.
5. Öğretim Yöntem ve Teknikleri : Öğrenme- öğretme sürecinin etkili olmasını sağlamak amacıyla birçok yöntem ve tekniği geliştirilmiştir. Bu yöntem ve tekniklerin her birinin kullanılması için gerekli koşullar, birbirinden farklıdır. Başarılı öğretim için, öğretmenlerin bu yöntemler arasından kendilerine,

öğrencilerine, konu alanına, kazandırmak istedikleri davranışlara en uygun olanını seçmeleri önem kazanmaktadır.

6. Öğretim Materyalleri : Öğrenmeyi kolaylaştırıcı araçlardır. Tüm öğretim yöntemleri öğretim materyalleri ile desteklenmelidir. Öğretim materyallerinin etkili olabilmesi için materyallerin konu alanına, öğrencilerin özelliklerine ve kazandırılmak istenen davranışa uygun olarak seçilmesi ve öğretmenler tarafından iyi kullanılması önem taşımaktadır.

7. Değerlendirme : Eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesinde son aşama değerlendirmedir. Değerlendirme faaliyetleri büyük ölçüde öğrencilerin belirlenen öğretim hedefleri doğrultusunda gelişmelerini saptamak amacıyla hazırlanan test, yazılı yoklama, gözlem formu gibi ölçme araçlarında elde edilen bilgilere dayalı olarak gerçekleştirilir. Öğrencilerin bu ölçme araçlarından elde ettikleri puan iki amaçla kullanılır. Birincisi öğrencilerin değerlendirilmesi; ikincisi ise öğretim faaliyetlerinin değerlendirilmesidir (Ertürk, 1997. s.14-16).

Öğrenme durumu genelde dört değişik durumda olabilmektedir. Bu dört durum öğretene ve öğretenin kasıtlı olup olmamasına göre oluşmaktadır. Hem öğretene ve hem de öğrenenin belirli amaçlar uğruna, isteyerek ve bilerek katıldıkları “öğretim-öğrenim” etkinliği okul içinde ve dışında da olur. Okul ortamında gerçekleştirilen öğretim-öğrenim etkinliğine örgün eğitim; okul dışında; her yerde olabilen etkinliği de yaygın eğitim denir. Öğreten ya da öğrenen öğelerinden birinin ya öğretme ya da öğrenme amacı ve çabası olmadığında gerçekleşen öğrenme olayına algın öğrenme denir. İki öğenin de isteği dışında öğrenmeye gelişigüzel öğrenme adı verilir (Okçabol, 1996. s.4).

Okul ortamında gerçekleştirilen öğretim-öğrenim etkinliğine örgün eğitim; okul dışında, her yerde olabilen etkinliğe de örgün olmayan eğitim, okul dışı eğitim, yaygın eğitim denir (Okçabol, 1996. s.4).

Türk milli eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere, iki ana bölümden kurulur (Resmi Gazete, 1973. sayı.14574).

2.3 ÖRGÜN EĞİTİM

Örgün eğitim, okul öncesi eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar (Resmi Gazete, 1973. sayı.14574).

Örgün eğitim, belirli bir yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir (Taymaz, 1997. s.3).

Eğitim kurumların temel görevlerinden biri de bireyleri, toplumun ve çağın gereksinimleri doğrultusunda yaşama hazırlamak, çağa uygun, çağın gerektirdiği özelliklere sahip bireyler yetiştirmektir. Eğitim kurumlarının bu görevi yerine getirirken bireyleri hem yeni teknolojiden haberdar etmesi hem de bunlardan öğretme-öğrenme sürecinde yararlanması kaçınılmazdır. Bu özellikleri ile eğitim kurumları teknolojik gelişmeleri izlemek, bu teknolojileri kullanmak ve bunların nasıl kullanıldığını öğretmekle yükümlüdür (Akkoyunlu, 2003. s.50).

Bilgisayarın eğitim amacıyla kullanıldığı ilk ülke İtalya'dır (1967). ABD ise bilgisayarı eğitim amacıyla, İtalya'dan yaklaşık 10 yıl sonra (1979) kullanmaya başlamasına karşın, günümüzde bilgisayarın eğitim amaçlı kullanımı konusunda en ileri ülkeler arasında yer almaktadır (Şimşek, 1998. s.14).

2.3.1. Örgün Eğitimde Bilgisayar Eğitimi

Okullarımız 1980'lerde bilgisayar teknolojisi ile tanışmıştır. Bilgisayar eğitimi mesleki olarak okulların içine girmiş üniversitelerde ve meslek liselerinde ilk eğitimlere başlanmıştır. Ülkemizde bilgisayar ve bilgisayara bağlı yeni bilgi teknolojilerinin okullara eğitsel ve yöntemsel işlerde kullanılması 1990'ların ikinci yarısında başlamış ve son beş yılda yaygınlaşma çalışmalarına hız verilmiştir.

1980'lerde okullara bilgisayarın yeni girmeye başladığı yıllarda genellikle bilgisayarın tarihçesi, nasıl çalıştığı, bilgisayarla ilgili meslekler ve insanlar, genel bilgisayar kullanımı, akış şemaları, Basic programlama dilli, vb. konular üzerinde durulmaktaydı. Daha sonra ise bilgisayarların çeşitli alanlarda kullanımının yaygınlaşması nedeniyle gerek bilgisayarların gerekse bilgisayarla uğraşan kişilerin bilgilerini sürekli olarak yenilemeleri gereği ortaya çıktı. Bu gelişim evresinde herkes için bilgisayar kullanmayı bilmek bir gereklilik haline geldi. Bilgisayar programlama dillerinin öğretiminden paket programlarının kullanılmasını öğrenmeye doğru gelişti. Artık “bilgisayar biliyorum” diyenden hangi programlama diliyle programı yapabildiği değil, hangi programı kullanabildiği sorulmaktadır (Ergün, 1990. s.1).

2002-2003 öğretim yılı itibariyle ilk öğretim kurumları ve liselerde bilgisayar kullanımı dersi okutulmaktadır. Bu dersler sonucunda öğrencinin bilgisayarı tanımaları, işletim sistemini ve office programlarını genel olarak kullanmaları hedeflenmektedir.

Bilgisayar ve bilgisayar teknolojisinin ilköğretim ve liselerde etkin bir şekilde kullanılıp öğrenilmesi için MEB bir dizi çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar çerçevesinde;

Bakanlık İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri hizmetlerinin bilişim teknolojileri yoluyla yapılmasını sağlamak amacıyla geliştirilen İLSİS (İl Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetim Bilgi Sistemi) projesi kapsamında İl Milli Eğitim Müdürlüklerine bilgisayar ve çevre birimleri kurulmuş, 14 Eylül 2000 tarihinde Türk Telekom A.Ş. ile yapılan protokol gereği de MEBNET adında özel sanal bilgisayar ağı oluşturularak birimler bu ağa dâhil edilmişlerdir. Bu sayede MEBNET'e dahil olan birimler arasında elektronik ortamda bilgi alışverişi sağlanmıştır. İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde kullanılmak üzere geliştirilen yazılımlarla; hizmet belgesi, hizmet puan kartı, evrak kayıtları, maaş bordrosu, norm kadro işlemleri, terfi işlemleri, sicil notları, sağlık belgesi, demirbaş işlemleri v.b. yapılabilmektedir. Programlar mevzuat değişikliklerine göre sürekli olarak güncellenmektedir (Genelge, 2002. Numarası.31).

Sekiz ve üzeri dersliğe sahip her okulda bir bilgisayar teknolojisi sınıfı olmasını, daha az derslikli okullarda belli sayılarda bilgisayar olmasını hedefleyen bakanlık, öğrencilerin yüzde 90'ının internet ortamına kavuşturmuş, ulaşılabilen yerler için kablosuz internet sağlayan wimax teknolojisi üzerinde çalışmaktadır (www.bilgisayarliegitimedestek.org, 2007).

Bakanlık bünyesindeki toplam **35.581** ilköğretim okulunda **130.430** bilgisayar, toplam **6.861** ortaöğretim okulunda ise **95.895** bilgisayar bulunmaktadır. Dünya Bankası, özel teşebbüs ve diğer kaynaklar ile **10.000** BT (Bilişim Teknolojisi) sınıfı kurulmuştur. Temel Eğitim Programı II Faz, Avrupa Yatırım Bankası, Özel Teşebbüsler tarafından **5600** İlköğretim okuluna toplam **6602** BT sınıfı kurulması çalışmaları devam etmektedir (www.bilgisayarliegitimedestek.org, 2007). BT sınıflarında bilgisayarlar, yazıcılar, eğitim yazılımları, eğitsel içerikli oyunlar, elektronik referanslar, video, tepegöz, televizyon, eğitsel içerikli video kaset ve saydamlar, ofis yazılımları vardır.

Bakanlık BTS sınıflarının aktif olarak kullanılması için bilgisayar öğretmenin yetersizliğinden Formatör Öğretmenliği kursu açmakta ve diğer branşlardaki öğretmenleri bu alanda yetiştirip bu okullarda görevlendirmektedir (MEB Yönerge, 1993/2378).

Bakanlığın Vakıfbank, Türk Telekom, Vestel ve Casper'la yapılan anlaşmayla “Her Eve Son Sürat İnternet Her Eve Bilgisayar” kampanyası ile öğrencilere, çok uygun fiyatlara bilgisayar alma fırsatı vermiştir. Aynı zamanda Intel ve Vakıfbank'la yapılan diğer bir anlaşmayla 60 bine yakın öğretmen diz üstü bilgisayar sahibi yapılmıştır.

Yine Bakanlık Intel ile, “Intel Öğretmen Programı” çerçevesinde bugüne kadar 65 bin öğretmene bilişim teknolojileri konusunda eğitim vermiş olup, “Intel Öğrenci Programı” sayesinde 3 bin öğrenciye de bilişim teknolojileri anlatılmıştır. Programın temel hedefi, 2011 yılına kadar 500 bin öğrenciye ulaşmasıdır (Intel Öğrenci Programı, Genelge, 2006/87).

MEB'in anaokullarını açarken uyguladığı standart anaokulu malzemesinin içinde bilgisayar bulunmaktadır; bu zorunluluk nedeniyle açılan her anaokulunun belli sayıda bilgisayarı da sağlamak yükümlülüğü bulunmaktadır.

MEB'in bir başka uygulaması olan MLO Projesi (Müfredat Laboratuvar Okulları) kapsamında ise 23 ilde hemen her türlü teknolojiye sahip 208 tane MLO açılmıştır. Bu okulların 147 tanesi ilköğretim okulu, 53 tanesi Anadolu Lisesi ve Genel Lise, 8 tanesi Anadolu Öğretmen Lisesidir. Bu okulların içinde ayrı bilgisayar laboratuvarları olmakla birlikte, sınıflarda kullanılabilecek her türlü teknolojik araç gereç de mevcuttur. Bu okulların amacı teknolojiyi sınıfta etkin olarak kullanarak; teknoloji ile öğrencileri birleştirmektir (2. Bilim Şurası Taslak Raporu, 2004. s.10).

Bilgisayar laboratuvarlarının nasıl düzenlenmesi gerektiği, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ele alınmıştır. “MEB’e bağlı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarında Bilgisayar laboratuvarlarının Düzenlenmesi ve İşletilmesi ile Bilgisayar ve Bilgisayar Koordinatör Öğretmenlerinin Görevleri Hakkında Yönerge” Talim Terbiye kurulunca incelenmiş ve denenip geliştirilerek 15 Mart 1993 tarihinde Tebliğler dergisinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bir bilgisayar laboratuvarını düzenlerken şu özelliklere dikkat edilmesi gerekmektedir.

- 1- Bilgisayar laboratuvarının gürültüsüz, nemsiz ve tozsuz bir ortamda kurulmalıdır.
- 2- Bilgisayar laboratuvarının tabanının temizliği kolay, toz ve gürültüyü önleyebilecek bir madde ile kaplanmalıdır.
- 3- Bilgisayar laboratuvarı öğrenci sayısına, fizik alanın büyüklüğüne göre uygun şekilde düzenlenmelidir.
- 4- Bilgisayar laboratuvarında elektrik kesildiğinde kullanılmak üzere jeneratör, kesintisiz güç kaynakları (UPS) ile regülâtörler kullanılmalıdır. (Keser, 1998. s.27).

Yine yeni bir genelgede bu laboratuvarların hafta sonu da olmak üzere açılması kararlaştırılmış ve okullar bu konuda çalışmalarını yapmaya başlamıştır.

Milli Eğitimi Bakanlığının örgün eğitimdeki bu çalışmalarına rağmen, toplumumuzun bilgi toplumu olması için gerekli tek adım bu değildir. Keza öğrencilerin bu dönemde öğrenecekleri bilgilerin kısa sürede değişime ve gelişime uğrayacağını düşünürsek ve aynı zamanda altmış milyon insanımızın örgün eğitim çatısı altından çıktığını düşünürsek tüm toplumumuza erişmemiz için yaygın eğitim ayağını mutlaka kullanmamız gerektiğini daha rahat kavrayabiliriz.

Bilimsel ve teknolojideki gelişme ve değişme her alanda sürekli değişim yaratmakta ve yeni talepler ortaya çıkarmaktadır. Değişme ve gelişme kaçınılmaz olduğuna göre, bir toplumun buna ayak uydurabilmesi, yeni davranışların geliştirilmesi sadece okul dönemlerinde edinilen bilgilerle mümkün olmadığından, yaşam boyu devam eden öğrenme isteklerini karşılayacak yaygın eğitime zorunlu ihtiyaç duyulmaktadır (Haberal, 2002. s.5).

Birkaç madde ile örgün eğitimin yanında yaygın eğitimle de bilgisayar teknolojisi eğitiminin verilemesi gerekliliğini şöyle sıralayabiliriz.

- * Okul eğitimi insan hayatının bir dönemine hitap etmektedir. Hâlbuki insanda araştırma ve öğrenme arzusu hayatı boyunca devam eder.
- * Her işin okulu olmadığı gibi her iş ve meslek dalı için okullar açılması birçok güçlüklerden dolayı mümkün olamamaktadır.
- * Yetişkinler gerekli bilgi ve becerileri ihtiyaç duydukça ve iş içinde almaya daha çok hazır ve istekli olmaktadır.
- * Milletler hızla gelişen ilim ve teknoloji sonuçlarına uyum sağlamak için her alanda sürekli bir gelişme içinde olmak durumundadır
- * Yeni sektörlere intikal edecek nüfusun o sektörlere uyumunun ve verimli bir şekilde çalışmasının sağlanmasında, üretimin istenilen seviyeye ulaştırılmasında ve değerlendirilmesinde halk eğitimi çok önemli bir role sahiptir.
- * Ülkemizde ilkokuldan mezun olanların önemli bir kısmı hemen hayata atılmakta, ortaokul çağındakilerin %52 si, lise çağındakilerin %30 u öğrenimine devam

edebilmektedir. Lise ve dengi okulları bitiren herkesi meslek sahibi kabul etsek dahi, çağ nüfusunun %30 una eğitim yoluyla meslek edindirdiğimiz anlaşılır. Bunu da ancak mesleki eğitime yaygın eğitim kapsamında önem vermekle geçebiliriz (Erdoğan, 1987. s. 2-5).

Bilgi toplumları yaşam boyu öğrenme kabiliyeti olan bireylerden oluşur. Bilgiye elde edip onu amacına göre kullanmak olan bilgi okuryazarlığı yaşam boyu öğrenmenin temel taşıdır.

Bilgisayar okur-yazarlığının toplumun tüm kesimlerine eşit ve dengeli biçimde yayılması ve bireyin topluma uyum sağlama işlevinin tüm “yaşam boyu” sürmesinde örgün eğitim yanında, yaygın eğitim çalışmalarının önemi büyüktür (Aras, 1996. s.5).

Yaşam boyu öğrenim, bilgi toplumuna geçiş ve bunun kazançlarının adil dağılımının sağlanması için temel bir stratejidir (OECD Raporu, 2003. s.6).

2.4 YAYGIN EĞİTİM (YETİŞKİN EĞİTİMİ)

Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği’nin 7.maddesinde, yaygın eğitim; “Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden çıkmış bireylere; gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak için örgün eğitimin yanında veya dışında onların; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişimlerini sağlayıcı nitelikte, çeşitli süre ve düzeylerde yaşam boyu yapılan eğitim-üretim-rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümüdür.” biçiminde tanımlanmıştır (Ayhan, 1988. s.10).

UNESCO ise yaygın eğitimi “öğrencilerin yazılması veya alınması gibi işlemleri gerektirmeyen veya bu gibi işlemleri istemeyen eğitim programları” olarak tanımlamaktadır. Okul dışı eğitim anlamına gelen yaygın eğitim, insanlığın doğuşundan bugüne değin süre giden bir eğitim türünü yansıtmaktadır. Kimi bilgi ve

beceri birikimlerinin bir kuşaktan öteki kuşağa aktarılması yaygın eğitim olayıdır. Yaygın eğitim örgün eğitimle iç içe yürüyebilmektedir (Okçabol, 1996. s.7).

Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği' nin 9. maddesinde “Yaygın Eğitimin Temel İlkeleri” başlığı altında, yaygın eğitimin “herkese açık”, “bireysel ve toplumsal gereksinimlere dönük”, “bireylerin yaşam boyu yararlanabilecekleri biçimde” düzenleneceği , “ her derece ve türdeki program ve uygulamaların bilimsel araştırmalara dayalı olarak sürekli biçimde geliştirileceği ve yenileneceği”, “programların, öğrenme- öğretme yöntemleri ile ders araç – gereçlerinin bilimsel ve teknolojik esaslara, yeniliklere, çevre ve ülke gereksinimlerine göre sürekli olarak geliştirileceği” ve planlamada “kalkınma ereklerine uygun olarak ve üretim- eğitim- insan gücü- istihdam ilişkileri dikkate alınarak üretken yaygın eğitime ağırlık verileceği” belirtilmektedir (Ayhan, 1988. s.10).

Yaygın eğitim, insanları sürekli olarak yenileyerek, toplumsal değişimin getirdiği yeni durumlara uyum güçlüklerini geliştirmek ve örgün eğitim eksiklerini tamamlamak açısından önem taşımaktadır. Ayrıca çeşitli nedenlerle örgün eğitim kurumlarına devam edemeyen kişiler de yaygın eğitim faaliyetlerine katılarak bu eksikliklerini telafi edebilir ve bir meslek kazanabilirler (Fidan ve Erden, 1998. s.226).Keza VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda yaygın eğitimin; uluslar arası ekonomik ilişkilerin gelişmesi, bilim ve teknolojiye yenilikler, iletişim olanaklarının artması, “bilgi toplumu” çağına girme eğilimleri, mesleklerin yapısındaki hızlı değişimler, işgücü piyasasının ani isteklerinin ortaya çıkması gibi nedenlerle plan döneminde daha fazla önem kazanacağını vurgulamaktadır. Bu nedenle, yaygın eğitime ayrılan kaynakların arttırılması planlanmıştır (Celep, 1995. s.90).

IX. Kalkınma Planı'nda da aynı tip unsurlara değinilirken yapılan dönüşümlerin yanı sıra bu dönüşümlere toplum olarak ayak uydurmak için yaygın eğitime önem verileceği konusunda birçok maddede değinilmiştir. Yaygın eğitim çalışmaları aynı zamanda 9 Kasım 2002 tarihinde Sofya'da yapılan “*Sofya Konferansı Yetişkin Eğitimi Eylem Çağrısı*” bildirgesinde de AB ye aday ülkelerin

yetişkin eğitiminin yaygınlaştırılması için daha fazla finans desteğinde bulunma sorumlulukları içersine sokmaktadır.

Milli Eğitim Temel Kanununa göre yaygın eğitimin amaç ve görevleri şunlardır:

Yaygın eğitimin özel amacı, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен çıkmış vatandaşlara, örgün eğitimin yanında veya dışında;

1. Okuma- yazma öğretmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak.
2. Çağımızın bilimsel, teknolojik, iktisadi, sosyal ve kültürel gelişmelerine uymalarını sağlayıcı eğitim imkânları hazırlamak.
3. Milli kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı benimsetici nitelikte eğitim yapmak.
4. Toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma ve örgütlenme anlayış ve alışkanlıkları kazandırmak.
5. İktisadi gücün artırılması için gerekli beslenme ve sağlıklı yaşama şekli ve usullerini benimsetmek
6. Boş zamanları iyi bir şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıklarını kazandırmak.
7. Kısa süreli ve kademeli eğitim uygulayarak ekonominin gelişmesi doğrultusunda ve istihdam politikasına uygun meslekleri edinmelerini sağlayıcı imkânlar hazırlamak.
8. Çeşitli mesleklerde çalışmakta olanların hizmet içinde ve mesleklerinde gelişmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır (Fidan; Erden, 1998. s.226-227).

Yaygın eğitim, çoğu zaman yetişkin eğitimi ile bir tutulmaktadır. Bu terimler iç içe geçmiş durumdadır.

OECD' ye göre yetişkin eğitimi;

“Zorunlu öğrenim çağının dışına çıkmış ve asıl uğraşısı artık okula gitmek olmayanların, yaşamlarının herhangi bir aşamasında duyacakları öğrenme gereksinimlerini ve ilgilerini tatmin etmek üzere özellikle düzenlenen programları kapsar (Okçabol, 1996. s.6-8).”

Geniş ve anlamlı tanımlardan biri de şöyledir :

Yetişkin eğitimi, özellikle yetişkinler için düzenlenmiş, tam zamanlı ve sürekli olarak okula devam etmeyen kimselerin, bilerek isteyerek bilgi ve anlayışlarını geliştirmek, becerilerini artırmak, kişisel ve toplumsal sorunlarına çözüm üretmek, zevk ve tutumlarında değişiklikler meydana getirmek amacıyla düzenlenmiş olan birbirine bağlı ve düzenli faaliyetlerden oluşan bir süreçtir (Seçilmiş, 1996. s.2).

Liseyi bitirebilenlerin küçük bir bölümü üniversiteye girebilmektedir. Orta öğrenimini meslek okullarında sürdürenler ise ya geçersiz bir dalda meslek eğitimi görmekte ya da o meslekte iş yapabilecek beceride yetişmemektedir.

Gelişme çabasında olan ülkelerin ticarete, sanayide, turizmde ve tarımda yeni iş gücüne ve nitelikli elemanlara gereksinimleri vardır. Örgün eğitim bir bakıma bu gereksinimleri karşılaması gereken bir sistemdir. Ayrıca, iş gücünde aranan nitelikler kimi zaman hızla değişmektedir. 10-15 yıl sonrasının insan gücünü hazırlama durumunda olan örgün eğitim bu değişime aynı hızla ayak uyduramamaktadır (Okçabol, 1996. s.17).

Tüm çabalarını toplumun sürekli artan eğitim sistemini nicel olarak karşılamaya yönelten eğitim sistemleri, bilim ve teknolojide kaydedilen ve ekonomik, toplumsal, siyasal yapılarda ortaya çıkan hızlı değişmelere ayak uyduramamış; bu değişmelerin gerektirdiği yeni eğitim ihtiyaçlarına yanıt verebilecek nitelik değişimleri gerçekleştirilememiş; eğitim sistemlerinin geleneksel seçici-eleyici özellikleri de giderilememiştir (Ayhan, 1988. s.2-3).

Bunların sonucu olarak, örgün eğitim sistemlerinin iç ve dış verimliliğinin nitel ve nicel olarak düştüğü; bu sistemlerin giderek çevrelerine yabancılaştığı gözlenmektedir. Daha 1950’li yıllarda örgün eğitimin kişi ve toplum açısından değerine büyük bir iyimserlik içinde bakılırken, bugün aynı eğitim sistemleri ağır eleştirilere hedef olmakta; özellikle eğitim kurumlarının gerçek yaşamla ilişkisi konusunda köklü değerlendirmeler ve reform çağrıları yapılmaktadır. İşte pek çok yazarın “dünya eğitim bunalımı” olarak adlandırdığı olgunun temelinde, eğitim sistemleri ile çevreleri arasındaki bu nitel ve nicel uyumsuzluk yatmaktadır (Ayhan, 1988. s.3).

Çoğu kez çocukların belirli nitelikleri kazanacak biçimde eğitilmesini beklemek yerine yetişkinlerin kısa süreli bir eğitimle kimi beceriler kazanması daha verimli olmaktadır (Okçabol, 1996, s.17).

İşsizler iş bulmak için, çalışanlar işlerinde ilerlemek ya da daha iyi koşullarda iş bulabilmek için bir şeyler öğrenmek zorunda kalmaktadırlar. Kimilerinin de işlerini koruyabilmek ve gelişen teknolojiye ayak uydurabilmek için yenilikleri ve gelişmeleri öğrenmesi gerekmektedir (Okçabol, 1996. s.18).

Pek çok ülkede yetişkin eğitimi ekonomik gelişmenin hızlanmasında örgün eğitime göre genellikle daha güçlü bir etken olarak görülmektedir (Okçabol, 1996. s.18).

Yetişkin eğitiminin bir işlevi, toplumun, sosyal ve teknolojik değişimlere uyum sağlamasına yardımcı olmaktır. Yetişkin eğitiminin amacı bilgi aktarmak değil davranış değişikliği kazandırmaktır (Okçabol, 1996. s.18).

Yetişkin eğitimi üç temel amaca yönelmiş bulunmaktadır. Bunlar, hayat boyu öğrenmede fırsatlar yaratarak bireylerin kişisel gelişimini sağlamak, toplumsal bütünleşmeyi gerçekleştirmek ve ekonomik büyümeyi sağlamaktır (ÖİK Raporu, 2006. s.10).

Eğitim alanında ortaya çıkan bu yeni kavram ve uygulamalarla birlikte sürdürülen eğitimi yenileştirme ve yaygınlaştırma hareketi, özellikle yetişkin eğitimi üzerindeki düşünceleri ve uygulamaları derinden etkilemiştir. Artık yetişkin eğitimine, eskiden olduğu gibi, örgün eğitimin eksikliklerini giderme işlevini yerine getiren, kenardaki bir hizmet olarak bakılmamaktadır (Ayhan, 1988. s.4-5).

Özellikle son yıllarda bilgi üretiminin hızla çoğaldığı ve yenilendiği görülmektedir. Yaklaşık olarak her 5-10 yılda, geçmiş yıllarda üretilen bilgi kadar yeni bilgi üretilmektedir. Bir başka deyişle bilgi birikimi her 5-10 yılda bir ikiye katlanmaktadır. Üretilen yeni bilgileri kullanma durumunda olanların, mesleklerini kaybetmeleri ve mesleklerinde yeteri derecede yetkin kalabilmeleri için, bir eğitsel etkinliğe katılarak ya da kendi kendilerine öğrenerek bilgilerini yenilemeleri gerekmektedir. Mesleğini korumak, mesleğindeki yeniliklere ayak uydurmak ve mesleğinde ilerlemek isteyenlerin yeni gelişmeleri öğrenme gereksinimi ortaya çıkmaktadır (Okçabol, 2001. s.61).

Bilgi yenileme gereksinimi, bugünün yetişkini, yaşamları boyunca gerekli ve yeterli olacak bilgilerin verildiği varsayılan bir eğitimden geçmiştir. Oysa bilimsel, toplumsal ve teknolojik gelişmeler bu varsayımı geçersiz kılmaktadır (Okçabol, 1996. s.20-21).

Bilgi ve becerideki hızlı değişimler, bireylerin sadece bilinenler konusunda değil, aynı zamanda gelecekte karşılaşacakları konularda da eğitilmesinde rol oynayacak yeni eğitim strateji ve hedeflerini dikkate almayı gerektirmektedir. Diğer taraftan, iletişim, sanayi, sağlık, tarım vb. alanlarda hızla ortaya çıkan gelişmeler, bu gelişmelerin sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel hayata etkisi, bilgi, beceri ve değerlerin yenilenmesi sürecine hayat boyu devam edilmesi ihtiyacını doğurmaktadır (VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı, s.15).

Hayat boyu öğrenme kavramının temelinde yatan anlayış; değişimin bir olgu olarak kabul edilmesi olup, değişime ayak uydurabilecek bir işgücü piyasası yaratmakla beraber, yeni değişimlerin gündeme getireceği yeni iş ve beceri ihtiyaçlarına da cevap verebilecek, geleceğe dönük yatırımları olan insan kaynakları ortamının da yaratılmasını kapsamaktadır (VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı, s.15).

IX. kalkınma planında da kendine önemli derecede yer bulan “yaşam boyu eğitim” kavramı ülke politikası haline getirilmiştir. XI. kalkınma planında temel olarak konuya hakkında şu hedeflerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

- “Değişen ve gelişen ekonomi ile işgücü piyasasının gerekleri doğrultusunda, kişilerin istihdam becerilerini artırmaya yönelik yaşam boyu öğrenim stratejisi geliştirilecektir. Bu strateji, kişilerin beceri ve yeteneklerinin geliştirilebilmesi için, örgün ve yaygın eğitim imkânlarının artırılmasını, söz konusu eğitim türleri arasındaki yatay ve dikey ilişkinin güçlendirilmesini, çıraklık ve halk eğitiminin bunlara yönelik olarak yapılandırılmasını, özel sektör ve STK’ların bu alanda faaliyet göstermesini destekleyecek mekanizmaları kapsayacaktır.
- İşgücü piyasasına ilişkin bilgi sistemleri geliştirilmesi, eğitim ve işgücü piyasasının daha esnek bir yapıya kavuşturulması ve istihdamın ve işgücü verimliliğinin artırılması için, yaşam boyu eğitim stratejisi dikkate alınarak ekonominin talep ettiği alanlarda insan gücü yetiştirilecektir.
- Eğitim sistemi, insan kaynaklarının geliştirilmesini desteklemek üzere, yaşam boyu eğitim yaklaşımıyla ve bütüncül olarak ele alınacak; sistemin etkinliği, erişilebilirliği ve fırsat eşitliğine dayalı yapısı güçlendirilecektir.
- Eğitimin yaygınlaştırılmasında merkezi idarenin yanı sıra mahalli idareler, gönüllü kuruluşlar ve özel sektörün katkısı artırılacaktır.
- Bilgi toplumuna geçiş sürecinde ihtiyaç duyulan insan gücünün yetiştirilebilmesi için yabancı dil öğretimi etkinleştirilecek, bilgi ve iletişim teknolojilerinin derslerde kullanılmasını sağlayacak yöntemler geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır (IX. Kalkınma Planı, S.85-87).

Bu hedeflere ulaşmak için ülkemizde bir dizi çalışmalar yapılmaktadır. Bugün ülkemizde, çeşitli bakanlıklar, mahallî idareler, üniversiteler, meslek

kuruluşları vakıflar ve dernekler tarafından yetişkin eğitimi faaliyetleri düzenlenmektedir.

Kamu, özel kurum ve kuruluşları içerisinde, yetişkin eğitimi etkinliklerinin sürekliliği, program çeşitliliği, yetişkin eğitimi hizmetlerinin ulaştığı kitle açısından durum incelendiğinde ilk sırayı Millî Eğitim Bakanlığı almaktadır. Bünyesindeki Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü aracılığıyla yetişkin eğitimi faaliyetlerinin büyük bir bölümünü yürütmektedir.

Halk Eğitim Merkezleri olmak üzere, Çıraklık Eğitim Merkezleri, Pratik Kız Sanat Okulları, Olgunlaşma Enstitüleri, Endüstri Pratik Sanat Okulları, Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri, Mesleki Eğitim Merkezleri, İş Eğitim Merkezleri, Bilim ve Sanat Merkezleri, Eğitim ve Uygulama Okulları, Özel Kurslar Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak yetişkinlere yönelik faaliyetler düzenleyen kurumların başlıcalarıdır (Çetin, yayim.meb.gov.tr/dergiler/medergi/21.htm).

2.4.1 Halk Eğitimi Merkezleri

Ülkemizde en büyük yaygın eğitim kurumu halk eğitimi merkezleridir. Eğitim merkezlerinde açılan kurslar; okuma-yazma çalışmaları, meslek kursları ve sosyal-kültürel kurslar olmak üzere üç grupta yürütülmektedir.

Kitle eğitimi, yetişkin eğitimi, yığın eğitimi, toplum eğitimi, temel eğitim, sosyal eğitim, yaygın eğitim ve benzeri adlar altında girilen halk eğitim, yetişkinlere ve okul dışındakilere yönelmiş düzenli, dizgeli ve örgütlü bir eğitim çalışmasıdır (Geray, 1978. s.1).

1962 yılında toplanan VII. Şura'ya bakanlıkça sunulan ve Şura' da kabul edilen tanıma göre halk eğitimi:

Yurttaşların çalışma gücünü arttırmak, yaşayış seviyesini yükseltmek, milli ve insani meziyetlerini geliştirmek amacıyla okul eğitimi dışında veya yanında yapılan eğitim ve öğretim çalışmalarıdır.

Ülkemizde halk eğitimi kurumları, bir yandan öncelikle bir meslek ve iş becerisi edinmek, iş ve toplum yaşamında üstlenecekleri yeni rollere hazırlanmak ihtiyacında olan okul dışındaki gençlerin; bir yandan örgün eğitime hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinden ayrılmış olan ve eğitim düzeyini yükseltmek ihtiyacındaki gençlerin ve yetişkinlerin, bir yandan da zamanla değişen ekonomik, toplumsal ve kültürel yaşam koşullarının etkisiyle potansiyel olarak çok daha geniş bir yetişkin nüfusun sürekli eğitim ihtiyaçlarını karşılamak gibi, toplumumuz bakımından önemli bir görevle karşı karşıyadır (Elüstü, 2007. s.45).

Halk eğitimin temel görevlerini şu şekilde özetleyebiliriz.

1-Eksik Giderici ve Tamamlayıcı Eğitim

2-Meslek ve Sanat Eğitimi

3-Toplum Eğitimi

4-Genel Kültür Eğitimi

5- Siyasal Katılma Eğitimi (Geray, 1970. s.8-12).

Bu çerçevede 925 Halk Eğitimi Merkezi ülke insanlarına çeşitli alanlarda kurslar açmakta ve toplum kalkınmasına yardımcı olmaktadır. Son 5 yılda sayısal verilere bakacak olursak;

Tablo 1

Halk Eğitimi Merkezlerinin Son Beş Yıla İlişkin Sayısal Verileri (2001-2006 Öğretim Yılı) ⁱ

Yıllar	Meslek Kursları		Sosyal-Kültürel Kurslar		Meslek Kurs. ve Sosyal Kültürel Kurslar Toplamı		Okuma Yazma Kursları		Genel Toplam	
	Kurs	Kursiyer	Kurs	Kursiyer	Kurs	Kursiyer	Kurs	Kursiyer	Kurs	Kursiyer
01-02	28162	557000	13579	346368	41741	903368	17828	354754	59569	1258122
02-03	11143	510128	4716	312572	15869	822700	2295	172647	18164	995347
03-04	12379	552756	6017	398897	18396	951653	2175	150133	20571	1101786
04-05	35505	678842	18439	458547	53944	1137389	10605	175229	64549	1312618
05-06	42004	894406	26027	585347	68031	1479753	11604	194605	79635	1674358
Top	129193	3193132	68788	2101731	197981	5294863	44507	1047368	242488	6342231

Toplamda 6.342.231 kişinin halk eğitimlerden faydalandığını görebiliriz. Bu süre zarfında en büyük talebi 3.193.132 kişi ile Meslek kursları görmüştür. 2005-

ⁱ <http://cygm.meb.gov.tr/ciraklikegitimi>, 2007

2006 Eğitim Öğretim yılına baktığımızda Meslek kurslarından faydalanan kişi sayısının 894.406 olduğunu görürüz.

Bilgisayar teknolojisinin tüm meslek alanlarının içine nüfuz etmesinden dolayı meslek kursları arasından bilgisayar ile ilgili meslek kurs tipleri oldukça yoğun ilgi görmektedirler. Aşağıda ki tablodan da görüldüğü üzere 2005-2006 yılında meslek kurslarına giden kursiyerlerin 264.918 i bu kurslara gitmişlerdir.

Tablo 2

Halk Eğitim Merkezlerinin 2005–2006 Öğretim Yılına İlişkin Kurs Türü ve Kurs Adına Göre Kursiyer Sayıları ⁱⁱ

Kurs adı	Kurs sayısı	Toplam	Erkek	Kadın
Bilgisayar	2331	52930	24970	27960
Bilgisayar Destekli Çizim	46	798	477	321
Bilgisayar Destekli Grafik	32	660	355	305
Bilgisayar İşletmenliği (Oprt.)	9755	187895	84009	103886
Bilgisayar Okur-Yazarlığı	334	6776	3438	3338
Bilgisayar Teknik Servis Elemanı	30	630	431	199
Bilgisayarlı Muhasebe	456	8616	2472	6144
Daktilografi	28	421	256	165
Microsoft Ofis Programı	200	3810	2066	1744
Web Tasarım	115	2382	1369	1013
Toplam BİLGİSAYAR	13327	264918	119843	145075

2.4.2 Mesleki Eğitim Merkezleri

Meslek edindirme konusunda en yaygın olarak çalışan bir başka kuruluş Mesleki Eğitim Merkezleridir. 81 ilde 300 adet Mesleki Eğitim Merkezi vardır. Bu merkezlerde kursiyerlere 133 meslek alanında eğitim verilir. Kişiler buradan eğitimleri sonucunda başarılı olduklarında “Kalfalık Belgesi”, “Ustalık Belgesi”, “Usta Öğreticilik Belgesi”, “İş Yeri Açma Belgesi” alırlar.

Zorunlu temel eğitimini tamamladıktan sonra, gerçek iş ortamında fiilen çalışmak suretiyle meslek öğrenmek isteyen 15 yaş ve üzerindeki vatandaşlarımızın teorik ve pratik mesleki eğitimlerinin bir programa göre yapılmasını sağlayarak,

ⁱⁱ <http://cygm.meb.gov.tr/ciraklikegitimi>, 2007.

onları ülkenin ihtiyaç duyduğu becerili işgücü haline getirmek, çıraklık eğitiminin temel amacıdır (<http://cygm.meb.gov.tr/ciraklikegitimi/amaciveonemi.pdf>, 2007).

2006-2007 Öğretim Yılı Mesleki Eğitim Merkezlerinin sayısal verilerine bakacak olursak, mevcut öğrencisinin 1.782.279 olduğunu, 225.184 kişinin de belge aldığını görürüz. Bu rakamlar Mesleki Eğitim Merkezlerin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 3
2006-2007 Öğretim Yılı Mesleki Eğitim Merkezlerinin Sayısal Verileri

BELGE ALAN					ÖĞRENCİ DURUMU			
UST.ÖĞRT. BELGESİ ALAN	USTALIK.B ELGESİ ALAN	KALFALIK BELGESİ ALAN	İŞYERİ AÇMA BELGESİ ALAN	TOPLAM BELGE ALAN	ADAY ÇIRAK	ÇIRAK	KALFA	TOPLAM
41596	98218	79730	5640	225184	870	122708	54701	17827

2.4.3 Pratik Kız Sanat Okulları

Bu okullar, örgün eğitim kurumlarını tamamlamış veya herhangi bir kademesinden ayrılmış veya bu sisteme hiç girmemiş genç kız ve kadınlara değişik süre ve kademelerde düzenlenen modüler programlarla meslek eğitimi veren yaygın eğitim kurumlarıdır.

Bu kurumlarda, yetiştirici ve tamamlayıcı temel eğitim, giyim, nakış, çocuk gelişimi, el sanatları, resim, ev yönetimi ve beslenme, hazır giyim, deri hazır giyim, terzilik, el dokumacılığı, trikotaj, örücülük, grafik, seramik ve kuaförlük gibi 16 meslek dalında 224 çeşit kurs programı uygulanmaktadır. Türkiye genelinde 23 adet Patik Kız Sanat Okulu vardır (www.meb.gov.tr, 2007).

2.4.4 Olgunlaşma Enstitüleri

Kız Meslek Liselerini veya Pratik Kız Sanat Okullarını bitiren öğrencilerin ilgi duydukları bir sanat dalı üzerinde meslekî bilgi ve becerilerini geliştirerek meslek sahibi olmalarına olanak sağlayan ve Türk giyim ve el sanatlarını araştıran ve geliştiren 2 yıl süreli yetişkin eğitimi kurumlarıdır. Bu okullarda, turistik el sanatları, seramik, vitray, Maraş işi ve benzeri 24 alanda eğitim-öğretim ve üretim hizmeti verilmektedir.

2.4.5 Yaygın Eğitim Faaliyetlerindeki Diğer Kurum Ve Kuruluşlar

Yaygın Eğitim faaliyetleri yapan diğer kurum ve kuruluşlarda, Üniversitelerin Sürekli Eğitim Merkezleridir. Ortaya çıkan yeni teknolojileri, yeni bilgileri sürekli olarak sanayi kuruluşlarına ve geniş anlamda topluma yaymak için üniversiteler kendi bünyelerinde Sürekli Eğitim Merkezleri kurmuşlardır. Üniversiteler, örgün lisans ve lisansüstü öğretim programları dışında kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluş ve kişilere, ihtiyaç duydukları alanlarda, ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim programları, kurslar, seminerler, konferanslar düzenler; bu faaliyetlerin koordinasyonunu sağlar ve bu alanlardaki üniversite olanaklarının tanıtımını yaparlar.

Ayrıca birkaç üniversitemizde Uzaktan Öğretim faaliyeti yapılmaktadır. Uzaktan öğretim, fiziksel olarak öğrencilerin bulundukları yerlerde olmasını gerektirmeksizin, teknolojinin imkânlarından yararlanılarak, öğrenci ve öğretmenlerin bir sanal dersane ortamında değişik şekillerde karşı karşıya getirildikleri, planlı bir öğretim şeklidir. Uygulamalarda, özel olarak hazırlanmış ders kitapları, televizyon, radyo ve bilgisayar programları kullanılır. En yeni ölçme ve değerlendirme metotları kullanılır. Böyle bir sistem çok modern bir donanıma sahiptir (www.ido.sakarya.edu.tr, 2007.). Uzaktan eğitim yapan kurumlarımız, internet destekli yüksek lisans, lisans, önlisans ve sertifika programları yürütülmektedir. ODTÜ Enformatik Enstitüsü tarafından ION (Informatics Online) Bilişim Yüksek Lisans Programı, Bilgi Üniversitesi tarafından e-MBA İşletme Yönetimi Yüksek Lisans Programı açılan ilk uzaktan yüksek lisans programları

olmuştur. Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkistan Uzaktan Eğitim Fakültesi 2002-2003 eğitim yılından itibaren Türkiye Türkçesi ile İnternet ortamında uzaktan eğitim (TÜRTEP) İşletme Lisans ve Yüksek Lisans, Bilgisayar Mühendisliği Lisans ve Yüksek Lisans, Yönetim Bilişim Sistemleri Lisans ve Yüksek Lisans, Bilgisayar Programcılığı Önlisans programlarını başlatmıştır. Önlisans düzeyinde ise Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından Bilgi Yönetimi önlisans programı ve Sakarya Üniversitesi Adapazarı Meslek Yüksek Okulu tarafından Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama, Bilgi Yönetimi, İşletme, Endüstriyel Elektronik ve Mekatronik önlisans programları yürütülmektedir. Ayrıca Mersin Üniversitesi Mersin Meslek Yüksekokulu bünyesinde Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama, Endüstriyel Elektronik, Endüstriyel Otomasyon, Elektronik Haberleşme Programlarına 2003-2004 yılı için öğrenci almıştır. Gerek devlet gerekse özel sektördeki değişik kurum ve kuruluşlar ağırlıklı olarak mesleki gelişim ile ilgili olarak uzaktan eğitim uygulamaları geliştirmekte ve uygulamaktadır. Bilişim sektöründe yer alan firmalardan Koç Bryce (www.kocbryce.com.tr), Enocta (www.enocta.com), Halıcı Yazılım (www.halici.com.tr), Idea (www.ideaegitim.com), InterMedia (www.im.com.tr), Mobilsoft (www.mobilsoft.com.tr), SBS (www.sbs.com.tr), İnterak (www.interak.com.tr), Cisco Systems Türkiye (www.cisco.com/tr), Microsoft Türkiye (www.microsoft.com.tr) ve bazı diğer firmalar uzaktan eğitim alanında çalışmalarını sürdürmekte ve projeler geliştirmektedir (2. Bilim Şurası Taslak Raporu, 2004. s.44).

Belediyeler de yaygın eğitim faaliyetlerine son yıllarda önem vermişlerdir. İstanbul, Bursa, Kocaeli, Gaziantep Adana gibi Büyükşehir belediyeleri olsun ilçe, kasaba belediyeleri olsun birçok belediye yaygın eğitim faaliyetleri yapmaktadırlar. Özellikle Büyükşehir Belediyeleri hizmet alımını büyük paralar karşılığında özel sektörden alıp mahallere kadar eğitim çalışmalarını yaygınlaştırmışlardır.

Birçok vakıf da yine yaygın eğitim faaliyetleri düzenlemektedirler. MEKSA (Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı), ELGİNKAN vakıfları gibi vakıflar bu işi Türkiye genelinde ve sistemli bir şekilde yapmaktadırlar. MEKSA, Türkiye genelinde 14 ilde kurulan 23 merkezde ve 5 ilde mobil eğitim olmak üzere 17 ayrı branşta meslek eğitimi yapmaktadır (www.kocaelimeksa.org, 2007).

Elginkan Vakfı ise, eğitime verdiği desteklerin yanında Bolu, Manisa ve İzmit'te açmış oldukları Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri ile ücretsiz yaygın eğitim çalışmalarını yapmaktadır (www.elginkanvakfi.org.tr, 2007).

Devlet denetiminde eğitim veren özel kurslar da yaygın eğitimin önemli bir ayağını oluşturmaktadırlar. Bu eğitim kuruluşları başta bilgisayar, muhasebe, yabancı dil, insan kaynakları vs. meslek kursları, güzel sanatlar, açık öğretim, üniversiteye hazırlık kursları olmak üzere birçok alanda eğitim çalışmaları yapmaktadırlar. Bilgiye dayalı küresel ekonomide istihdam edilebilmek için sahip olunması gereken yetkinlikler kısa süreli, ancak çeşitlendirilmiş sertifika programları ve özel kurslar yoluyla kazanılabilmektedir. Dünyada uluslararası geçerliliği olan sertifika programları (ECDL, Microsoft, Cisco, IBM, Oracle, Novell, vb) çok yaygın olarak uygulanmaktadır. Son yıllarda özel kurs sayılarında ciddi şekilde azalma vardır. Belediyeler, dernekler ve vakıfların kimilerinin kendi bünyelerinde açmış oldukları kurslar kimilerinin AB den aldıkları hibe yardımları ile açmış oldukları programlar bu kuruluşları zor durumda bırakmıştır. 1999 da 1900 civarında olan kurs sayısı bugün 1614 e düşmüştür. Bunlardan 480 tanesi de bilgisayar eğitimi veren kurslardır (www.ozkurder.com, 2007).

İşletmelerde kendi içlerinde yaygın eğitim faaliyetleri yapmaktadırlar. Çalışanlarının mesleki ve kişisel gelişimi için varsa kendi eğitim uzmanlarından yoksa dışarıdan eğitim hizmeti alımı ile kurslar, seminerler düzenlemektedirler.

Milli Eğitim bakanlığı dışında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Turizm Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı da yaygın eğitim faaliyetleri yapmaktadır. Çalışma ve Sosyal güvenlik Bakanlığı, İş ve İşçi bulma Kurumu vasıtasıyla, İstihdam ve Eğitim Projeleri ve İşgücü Yetiştirme Kursları bünyesinde çok sayıda kurs düzenlemektedir. Tarım Bakanlığı, tarımsal üretimin arttırılması amacıyla çiftçilere beceri kazandırmaya yönelik eğitim etkinlikleri düzenlemektedir. Turizm Bakanlığı, Turizm Eğitim Merkezleri (TUREM) tarafından turizm işletmelerine personel yetiştirmek üzere ön büro, yiyecek ve içecek servisi, yiyecek üretimi ve kat hizmetleri gibi alanlarda kurslar düzenlemektedir. *Sanayi ve Ticaret Bakanlığı* halıcılık, kilimcilik, trikotaj,

Siirt battaniyesi dokumacılığı, simsırma ve çorapçılık gibi geleneksel el sanatları alanların da kurslar düzenlemektedir. Adalet Bakanlığı cezaevlerinde bulunan hükümlülerin topluma uyumlarının sağlanması ve istihdama geçişlerinin kolaylaştırılması amacıyla, beceri kazandırma programları uygulamaktadır. Biçki-dikiş, muhasebe, sıhhi tesisat, kalorifer ateşçisi, ciltçilik vb. 35 değişik dalda kurslar düzenlenmektedir (Kavak, 2000. sayı.144).

2.5 KOCAELİ İLİNİN VE İZMİT'İN SOSYO-EKONOMİK YAPISI

Kocaeli ili, bünyesinde barındırdığı yaklaşık 400 adet 1. sınıf, 7.000 adet 2. ve 3. sınıf Gayri Sıhhi Müessesesi (GSM) ile bir Sanayi Kenti konumunda olup, İl GSYİH içinde Sanayi Sektörünün payı ise yaklaşık % 70 civarındadır.

Tablo 4
İl Gayri Safi Yurt İçi Hasılası İçinde Sektörlerin Payı

Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmetler(%)
3	70	27

Kocaeli, Türk İmalat Sanayi üretimine yapmış olduğu yaklaşık % 13' lük üretim katkısı ile İstanbul' dan sonra gelen ikinci büyük Sanayi Metropolü olup, bu özelliğini son 20 yıldır korumaktadır.

Kocaeli, Türkiye'nin ilk büyük 500 sanayi kuruluşundan 75' ine (% 15) ve ilk 100 büyük sanayi kuruluşundan da 18' ine ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye'de tüketilen elektriğin % 9.7' si Kocaeli sanayicince tüketilmektedir.

Kocaeli ili, iller itibariyle gelişmişlik sıralamasında 3 büyük il' den sonra 4. sırada yer almaktadır.

Tablo 5
Kocaeli'nin Seçilmiş İl ve İl Merkezleri İtibariyle Gelişmişlik Sıralamasındaki Yeri iii

İLLER İTİBARIYLA	SIRASI	İL MERKEZLERİ İTİBARIYLA	SIRASI
İSTANBUL	1.	BURSA	1.
ANKARA	2.	ADANA	2.
İZMİR	3.	ANTALYA	6.
KOCAELİ	4.	ESKİŞEHİR	7.
BURSA	5.	GAZİANTEP	8.
ESKİŞEHİR	6.	KOCAELİ (İzmit)	11.

iii Tablolar <http://www.kocaeli.gov.tr/>, 2007. adresinden alınmıştır

Kocaeli, nüfus büyüklüğü açısından ülkemizin önemli illerinden biridir. 2000 Yılı Nüfus Sayımı kesin sonuçlarına göre ilin nüfusu 1.206.085' dir. Bu nüfusun 248.980 ni 34.666 adet iş kanununa tabi toplam işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Kocaeli'nde sanayi sektörüne nitelikli işgücü ve vasıflı ara eleman yetiştirebilmek için birçok meslek lisesi mevcuttur. Hatta meslek lisesi oranı orta öğretimde %66 dır. Bu da Türkiye'nin yakalamak istediği hedefi Kocaeli ilinin çoktan yakaladığını gösterir (Kocaeli Yıllığı, 2001. s.65).

Bu bilgiler ışığında Kocaeli kentine baktığımızda gelişmiş bir sanayi kenti olduğunu görmekteyiz. Bilim ve teknolojinin sürekli gelişmesi ilk başta sanayi ve ticaret iş kollarını etkilemektedir. Dolayısıyla sanayi kuruluşları, bu yenilikleri yakından takip etmelidir. Çalışanlarında bu gelişmelere ve değişimlere karşı sürekli kendi bilgilerini yenilemeleri gerekmektedir. Bu yüzden gerek hizmet içi eğitim faaliyetleriyle olsun gerekse diğer yaygın eğitim kuruluşları ile olsun Kocaeli halkı yoğun bir şekilde yaygın eğitim faaliyetlerine katılmaktadır. Yine sanayi kuruluşlarına girmek isteyen kişiler kendilerini mesleki alanda daha iyi donatmak için yaygın eğitim faaliyetlerine katılırlar.

2.6 İZMİT’TEKİ YAYGIN EĞİTİM KURUM VE KURULUŞLARI

2.6.1 Kocaeli Merkez (İzmit) Halk Eğitimi Merkezi ve Akşam Sanat Okulu

Resim 1: İzmit Halk Eğitimi’nin Resmi

İzmit merkezde bulunan Kocaeli Merkez(İzmit) Halk Eğitimi Merkezi ve Akşam Sanat Okulu çevresinin eğitim, öğretim, kültür ve sanat merkezlerinden biri haline gelmiştir. Merkezde oluşu ve 550 kişilik bir salona sahip olmasından dolayı birçok kuruluşun çeşitli etkinlikler için kiraladığı salonunda aynı zamanda HEM etkinliklerinin de yapılması; Üstüne cuma, cumartesi, pazar günleri Şehir Tiyatroların oyunlarını bu salonda da oynaması hareketliliği kat kat arttırmaktadır.

Bu Eğitim Öğretim yılında 101 alanda kurs açan Kocaeli Merkez(İzmit) Halk Eğitimi Merkezi ve Akşam Sanat Okulu dernekler, belediyeler, özel şirketler ve çeşitli kamu kuruluşları ile işbirliğinde de kurslar açmaktadır. Son yıllarda ortalama 11.000 kursiyere ulaşan Merkezin 2005-2006 yılında ulaştığı kursiyer sayısı 12231 kişidir.

Tablo 6

2005-2006 Eğitim Öğretim Yılında İzmit Hem Kursiyer Sayısı^{iv}

GENEL DAĞILIM				
KURS TIPI	KURS SAYISI	KADIN	ERKEK	TOPLAM
Sosyal Kültürel Kurslar	203	2536	1687	4223
Okuma Yazma (I.Kademe)	15	89	49	138
Okuma Yazma (II.Kademe)	10	73	78	151
Mesleki ve Teknik	397	5905	1814	7719
Genel Toplam	625	8603	3628	12231

Mesleki ve Teknik kurslara halk büyük bir ilgi göstermektedir. Kurumdan alınan bilgiye göre 2005-2006 yılında toplam 7719 kişi bu kursları başarı ile bitirmiştir. Toplam kursiyer sayısına baktığımızda bu meslek kurslarına katılanların oranı %63.1 dir. Merkezin açmış olduğu Mesleki ve Teknik kurslardan bazıları; Yetkili Kalfeler Ateşçiliği, Yetkili Doğalgaz Ateşçiliği, Terzilik, Masör Yetiştirme, Kuaförlük, Kilim Dokumacılığı, Kantin ve Açık Alan İşletmeciliği, İş Makineleri Kullanımı, İlk Yardım ve Sağlık, Hasta ve Yaşlı Bakımı, Halıcılık, Forklift Ehliyeti, Erkek Berberliği, Emlakçılık, Eğitici Anne ve Çocuk Kursu, Doğalgaz Tesisatçılığı, Web Tasarımı, Bilgisayarlı Muhasebe, Bilgisayar Destekli Çizim, Bilgisayar İşletmenliği... olmak üzere 39 çeşittir.

Bilgisayar Eğitimini yoğun olarak uygulayan Halk Eğitim Merkezinde 3 adet Bilgisayar laboratuvarı bulunmaktadır. Laboratuvarlar 14'er kişilik olup her bilgisayara bir kişi oturmaktadır. Günde bir sınıfta 5 grup eğitim görmektedir. Kurslar Hafta içi her gün ve hafta sonu grupları olarak ayrılmaktadır. 08/02/2007 tarihinde alınan bilgiye göre kurumda 26 bilgisayar öğretmeni/usta öğreticisi görev yapmaktadır. Bu kadro; 1 kişi kadrolu bilgisayar öğretmeni, 8 kişi Milli Eğitime bağlı okullarda çalışan bilgisayar öğretmeni, 2 kişi bölümlerinde yüksek lisans yapan kişi, 8 kişi bilgisayar öğretmeni olup atamasını bekleyen kişi, 3 kişi üniversitede bilgisayar

^{iv} İHEM Yıl Sonu İstatistikleri

öğretmenliği bölümü son sınıf öğrencisi, 4 kişi farklı bölümlerden lisans mezunlarından oluşmaktadır.

Tablo7

2005-2006 Yılında Merkezde Açılan Bilgisayar Alanında Kurs İstatistiği.

Kurs Sayı	Kadın	Erkek	Toplam
69	622	362	984

İşbirlikleri ile de çok sayıda Bilgisayar kursu açan merkezin;

Tablo 8

2005-2006 Yılında Açılan Tüm Bilgisayar Dallarındaki Kursların İstatistiği

Kurs Sayı	Kadın	Erkek	Toplam
136	795	588	1383

İstatistikleri karşılaştırdığımızda 2005-2006 Eğitim Öğretim yılındaki tüm kursiyerlerin %11.3'ü, mesleki kurslara katılan kursiyerlerin yaklaşık %18'i Bilgisayar dalı ile ilgili kurslara katılmışlardır.

AB projeleri de üreten İzmit HEM A Tipi Hareketlilik Projesiyle 20 kursiyere Yunanistan ile işbirliğine giderek Bilgisayar Bakım ve Onarım Kursu açmış olup 6 ayı Türkiye'de 6 ayı Yunanistan'da olmak üzere 1 yıllık eğitimle dezavantajlı gruba mesleki eğitim vermiş proje sonbaharda sonlanmıştır. Şu anda başka bir AB projesi içinde yer alan İzmit HEM Türkiye'de Grunding 3 projeleri arasında yer alan tek kurumdur. Etkin Beyinler İçin Yapabilme Becerisi projesi ile Grunding 3 de yer almayı başaran İzmit HEM, ilk hizmet içi eğitim kapsamında olan kursiyerlerini çeşitli AB ülkelerinden 40 kamu çalışanına verecektir. Aynı zamanda MEGEP (Mesleki Eğitimi Güçlendirme Projesi) Projesinde halk eğitimler içersinde pilot kurum olduğu için 1 bilgisayar laboratuvarı 1 elektrik-elektronik laboratuvarı 1 adette hazır giyim atölyesi kurulmuş olup bu dallarda modüler eğitim vermeye başlayacaktır.

2.6.2 Kocaeli Meslek Edindirme Kursları (KO-MEK)

Kocaeli Büyük Şehir Belediyesinin üç yıl önce kurmuş olduğu KO-MEK(Kocaeli Meslek Edindirme Kursları), Kocaeli de yaşayan ve herhangi bir vasfı olmayan işsiz kişilere bir meslek dalında eğitim vererek o kişileri mesleki alanda yeterliliğe kavuşturarak onları iş sahibi yapmak amacıyla yürütmekte olduğu projedir. Ücretsiz olarak gerçekleştirilen KO-MEK kurslarına ilk yıl 8 kurs merkezinde 4 bin 218 kursiyere eğitim verilmiştir. Geçen yıl ise 20 kurs merkezinde 20 bin kursiyere eğitim verilmiştir. Talep artışına karşın belediye de, branş ve kurs merkezlerini artırmaya devam etmektedir. Bu yıl yeni açılan kurs merkezleri ile sayı 27 ye yükselmiştir. Kurslar; Bahçecik, Bekirpaşa, Çayırova, Darıca, Derince, Dilovası, Gebze Merkez, Gebze Yenimahalle, Gölcük Merkez, Gölcük Şirinköy, Gündoğdu, Hereke, İzmit Merkez, Kandıra, Karamürsel, Karşıyaka, Körfez, Köseköy, Kuruçeşme, Leyla Atakan, Şekerpınar, Uzuntarla, Yahya Kaptan, Yarımca, Yenikent, Yeniköy, yerleşim yerlerindedir.

KO-MEK bünyesinde açılan kurslar şunlardır;

El sanatları: Makine Nakışı, El Nakışı, Kumaş Boyama, Ahşap Boyama, Cam Süsleme ve Porselen Boyama, Mefruşat, Giyim, Kırkyama (Patchwork), Halı Kilim, Halıcılık (İpek Halı), Halıcılık (Yün Halı), Halı Kilim Onarımcılığı, Ağaç Oymacılığı.

Türk İslam sanatları: Hat, Tezhip, Ebru, Resim.

Müzik eğitimi: Ud, Bağlama, Gitar, Kemençe, Piyano, Flüt, Tasavvuf Musikisi, Halk Oyunları.

Dil eğitimi: İngilizce, Osmanlıca, Arapça, Rusça.

Bilgisayar eğitimi: Bilgisayar İşletmenliği, Bilgisayarlı Muhasebe, Bilgisayar Grafik Operatörü Yetiştirme, Bilgisayarda Desen Hazırlama, Bilgisayar Bakım ve Onarımı, Web Sayfa Tasarımı.

Moda tasarımı: Modelistlik, Stilistlik, Takı Tasarımı.

Görsel sanatlar: Tiyatro.

Mesleki ve Teknik Eğitim: Kuaförlük, Erkek Berberliği, Hasta ve Yaşlı Bakıcılığı, Eğitici Annelik, Karo ve Fayans Döşeme, Kasiyer Yetiştirme, Yönetici Sekreterliği, Balık Ağı Örucülüğü, Çilek Yetiştiriciliği, Mantar Yetiştiriciliği, Sebze ve Meyve Konserveçiliği, Meyve Yetiştiriciliği, Arıcılık, Mandıracılık, Liman ve Kıyı Kaptanlığı, Deniz Motorcu ve Deniz Makinistliği, Dikiş Makineleri Kullanımı (Sanayi Tipi), Ev Hanımlarına Yönelik Pratik Elektrikçilik, Elektrik Tesisatçılığı, Sıhhi Tesisatçılık, Doğalgaz Tesisatçılığı, PVC Doğrama, Alüminyum Doğrama, Mobilya Döşemeciliği, Forklift Operatörü Yetiştirme, Kaynakçılık, Oksi-Gaz Kaynakçısı Yetiştirme, Gaz Altı Kaynakçılığı (Tig-Wig), Gaz Altı Kaynakçılığı (Mig-Mag), Sepet Fırça Süpürge Yapımı, Ev Hizmetleri Kursu, Türk Mutfağı, Kat Hizmetleri.

Sağlık ve Spor: Aerobik, Step, Buz Pateni, Güreş, Judo, Tekvando, Cilt Bakımı.

Özel Eğitim: Diksiyon, Okuma Yazma, Aile içi Sağlıklı iletişim, Aile ve Çocuk Eğitimi, Anne Çocuk Sağlığı, Anne Eğitimi, Baba Eğitimi, Dış Görünüm ve Zarafet, Ev Ekonomisi.

KO-MEK'teki tüm kurslar, halk seminerleri ve sergiler ücretsiz olarak düzenleniyor. İlköğretim yaşını doldurmuş herkes kurslara kayıt yaptırabiliyor. Kayıtlar her yıl Eylül ayında yapılıyor, dersler Ekim ayında başlıyor, Haziran ayında ise eğitim dönemi sona eriyor. Dönem içinde talep gelmesi durumunda ayrıca başka kurslar da açılabilir. Kurslara devam ederek yeterli krediyi dolduran ve yeterlilik sınavını kazanan her kursiyere, "Başarı Sertifikası", başarısız olan kursiyerlere ise "Katılım Sertifikası" veriliyor. Kurs bitiminde sergiler açılıyor. KO-MEK'te yerel sergiler Mayıs ayı içinde başlıyor. Her kurs merkezi kendi ürünlerini bu sergilerde halka arz ediyor. Haziran ayında ise yerel sergilerden seçilen ürünlerden oluşan genel sergi düzenleniyor.

2.6.3 Vakıflar ve Belediyeler

Büyükşehir Belediyesinin KO-MEK kursları yanı sıra aynı tipte birçok belediyede bu tip hizmetler vermektedir. Belediyeler talebe göre Kocaeli Merkez (İzmit) Halk Eğitimi Merkezi ile işbirliğine girerek kendi kültür evlerinde çok çeşitli alanlarda kurslar düzenlemektedirler. Bu kursların arasında Bilgisayar alanında Meslek Kursu olmasa olmazların içindedir. Merkezde olan Saraybahçe Belediyesi, bünyesinde 25 kişilik bir Bilgisayar laboratuvarı kurarak burada çeşitli alanlarda 50 milyon karşılığında kurslar düzenlemektedir. Yine Merkezde bulunan Bekirpaşa Belediyesi Hanımeller Kültür Kompleksinde 14 Kişilik Bilgisayar laboratuvarında, Alikahya Belediyesi Necip Fazıl KISAKÜREK Kültür Kompleksinde 15 kişilik bilgisayar laboratuvarında cüzi miktar karşılığında eğitim vermektedirler. Bu belediyelerinde çeşitli saatlerde olmak üzere hafta içi ve hafta sonu kurslar açmaktadır.

2006-2007 Eğitim Öğretim yılında hizmet vermeye başlayan Ahmet Elginkan Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi'nin resmi açılışı 23 Aralık 2006 da yapılmıştır. Merkez yaklaşık 8.000m² açık alan üzerinde toplam 4.080m²'lik alandan oluşmaktadır. Kapalı alan üç blok halinde bodrum kat, zemin kat ve birinci kattan oluşan ana bina ile kaynak atölyesi binasını kapsamaktadır. Ana binada Bilgisayar (2 adet), Otomatik Kumanda PLC Güç Devrelerinde Kompanzasyon, Temel Elektronik Dijital ve Endüstriyel Elektronik, Hidrolik-Pnömatik, Kombi Doğalgaz ve Sıhhi Tesisat, İlk Yardım Laboratuvarları bulunmaktadır. Ana bina ayrıca 8 derslik, idari birimler, 1 konferans salonu, 1 yemek salonu, 1 kantin ve dinlenme odası, sığınak, revir, arşiv gibi bölümleri de içermektedir. Yıllık 10 bin kişilik eğitim kapasitesine sahip olan Eğitim Merkezi'nde yetişkin eğitimi verilmektedir. Eğitim faaliyetleri *Geliştirme ve Uyum Kursları*, *Meslek Kursları* ve *Toplam Kalite Yönetimi Seminerleri* olmak üzere 3 ana başlık altında yürütülmektedir. Kurslar ve seminerler AEMTEM'in kadrolu eğitimcileri, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı meslek liselerinin teknik öğretmenleri, üniversite öğretim görevlileri tarafından verilmektedir. Geliştirme ve Uyum Kurslarının bitiminde İl Milli Eğitimden gelen sınav komisyonu sınavları yapmakta ve sınav sonunda başarılı olan kursiyerlere Milli Eğitim Müdürlüğü'nden onaylı, resimli, soğuk damgalı "Başarı Belgesi", seminerlere katılan

katılımcılara da seminer sonunda "Seminer Katılım Belgesi" verilmektedir. Aynı zamanda kurs ve seminerlerin tümü ücretsizdir. Otomatik Kumanda PLC Güç Devrelerinde Kompanzasyon kursunda bilgisayar dersi verildiği gibi, Bilgisayar işletmenliği, Web Tasarımı ve AutoCad dersleri de verilmektedir.

Diğer bir vakıf olan MEKSA, depremde sonra 2001 yılında Yahyakaptan Prefabrik konutlarında bir tesis yapmış ve burada eğitim vermeye başlamıştır. Temel hedefi depremde etkilenen 15-30 yaş arasındaki gençlerin ihtiyaç duyulan mesleklerde eğitilmesi, bu kişilerin bu sayede iş bulmalarını sağlamak ve yaşam koşullarının iyileştirmelerine yardımcı olmaktır.

İlk yıl tüm finansmanını İsviçre Kızılhaçı karşılamış ikinci yılda %60'ını İsviçre Kızılhaçı %40'ını da MEKSA Vakfı karşılamıştır. Projenin başarısından dolayı 2005 yılına kadar protokol uzatılmıştır. Muhasebe, Büro Yönetimi, Perakende Satış ve Müşteri İlişkileri ve Dış Ticaret alanlarında eğitim veren kuruluş 2005 tarihinden sonra Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile işbirliğine girmiş olup şu anda Büyükşehir Belediyesinde KO-MEK kursları için danışmanlık hizmetinin yanı sıra Mesleki alanda Grunding çerçevesinde AB projeleri üreterek kurslar açmaktadır (www.kocaelimeksa.org, 2007.).

İzmit'te toplam 7 adet yetişkinlere bilgisayar eğitimi veren özel eğitim kuruluşu vardır. Bunlar Bimser, Bilgem, Bilimkur, Eber, Avrupa İnsan Kaynakları, Kaya Kariyer ve Uzmanlar Bilgisayar kurslarıdır. Özellikle geçen yıl ve bu yıl kursiyer sayılarında önemli ölçüde düşüş vardır. Daha öncede belirttiğimiz gibi belediyelerin açmış oldukları ücretsiz kurslar Türkiye genelinde özel kuruluşları etkilediği gibi İzmit'teki kuruluşlarda iki yıldır bundan etkilenmektedirler. Bimser, Bilimkur gibi geçmişleri 20-25 yıl olan kuruluşlarda diğerlerine göre daha fazla kursiyer mevcuttur. Lakin diğerlerinin çok az kursiyeri vardır. Şu anda kapanan kuruluş olmamasına rağmen kuruluş sahipleri ayakta durabilmek için daha spesifik kurslara yönelmekte, bilgisayar sektörünün farklı alanlarıyla da ilgilenmekte ya da sanayi kuruluşlarının eğitim işlerini alarak çalışmalarına devam etmektedir.

2.7. İDEAL BİLGİSAYAR EĞİTİMİ NASIL OLMALIDIR ?

Toplumumuzun bilgisayar okur yazarı olup, bilgisayar teknolojisini etkin şekilde kullanabilmesi için, eğitim çalışmaları da ciddi, programlı yapılmalı ve hedefi tam olarak gerçekleştirecek şekilde düzenlenmelidir. O halde ideal bilgisayar eğitimi nasıl olmalıdır? Sorusuna yanıt olarak;

Etkili bir öğretme-öğrenme, iyi bir iletişim sonucu gerçekleşir. Eğiticinin iletişim yeteneği iyi olması gerektiği gibi, sınıfın fiziki yapısı iletişime engel teşkil etmemelidir. Öğretimde araç-gereçlerden yararlanma, konunun daha etkili olarak sunulması, öğrenmeye açıklık getirilmesi, gözlem olanaklarının artırılması ve öğrencilerin birkaç duyu organına bir anda hitap edilmesi gibi fırsatları yaratmaktadır. Bu yüzden araç gereçlerin laboratuvarlarda eksiksiz olması gerektiği gibi herkes bu olanaklardan eşit yararlanmalıdır. Sınıf ortamında kişiler araç gereçleri tek başına kullanmalı, aynı bilgisayara birden fazla kişi oturmamalıdır. Yine bilgisayar eğitiminde çoklu ortamın sağlanması zaruridir. Kişi eğitim esnasında konu hakkında tüm mültimedya imkanlarından birebir yararlanmalıdır. Öğretmenin kişilerle birebir ilgilenebilmesi için sınıf mevcudu 10 kişi düzeyinde tutulmalı daha kalabalık sınıflarda birden fazla öğretmen derse girmelidir. Kişilerin serbest zamanlarda uygulama yapabilmesi için ders dışında da laboratuvarların açık olması gerekmektedir. Program hakkında video gösterileri hazırlanmalı ve kişilerin bu ders notlarını evde ya da farklı ortamlarda izleyerek öğrenmelerini pekiştirmeleri gerekmektedir. Bilgisayar başında fazla uygulama olanağı olmayanlar için ve kurs sonunda bilgilerin kalıcı olması için video cdlerin yanı sıra görsel içeriği iyi olan kitaplarla eğitime destek verilmelidir. Ders anlatımında mutlaka projeksiyon aleti kullanılmalı olanak yoksa netsupport gibi programlarla ders anlatılmalıdır. Kurumlar web siteleri hazırlayarak buradan öğrencilerin ulaşabileceği ve izleyebileceği sorular, videolar koymalıdır. Ders esnasında uygulama örnekleri kişilerin varsa meslek dallarına göre seçilmeli, meslekleri yoksa ilgilerine göre seçilmelidir. Kişilere mutlaka program sonunda hedefler önceden belirtilmeli farklı, hayali hedefler taşıyan kişilerde hayal kırıklığına sebep verilmemelidir. Sınıfın fiziki yapısının iyi olmasıyla birlikte kantin, lavabo, dinlenme alanı ve saatleri gibi unsurlara da dikkat

edilmelidir. Eğitmen süreç içinde tek bir eğitim ğretim tekniği değil konuya göre uygun yöntemi/yöntemleri seçmeli ve herkese hitap edebilmelidir. Eğitmen ğretenden ziyade danışman rolünde olmalı ve kişilere temel konular verildikten sonra gerisini kendilerince öğrenmeleri sağlanmalıdır. Böylece kendi kendine öğrenen insan yetiştirmede ilk adım atılmalıdır. Programın içeriği şayet grup belli bir özelliğe sahipse o gruba göre ayarlanmalıdır. Bunun içinde program kısmi olarak esnek yapılmalıdır. Laboratuarlarda kişilerin not alabileceği, defter kitaplarını koyup onlarla dersini işleyebileceği şekilde bilgisayarlarının yanında masalarında boşluk alanları olması gerekmektedir.

şu ana kadar verilen bilgilere dayanarak, teknolojiadaki gelişim ve değişimin sonucu olarak piyasanın vasıfsız insan gücünün yerine nitelikli insan gücüne ihtiyaç duyduğu katidir. Artık bilgisayar bilgisinin hemen hemen her iş için olmazsa olmaz yetkinliklerin içine girmesi ve hatta en baş maddesi haline gelmesi, bilgisayar teknolojisinin sosyal hayatta kullandığımız tüm cihazların içine girmesi herkesin bilgisayar öğrenmesini kaçınılmaz hale getirmiştir. Bilgi edinimini çocuklar örgün eğitimden yapmasına karşın yetişkinler yaygın eğitimden faydalanmaktadır. Kimisi zel kursları tercih ederken, kimi vakıfların, kimi derneklerin, kimi belediyelerin, kimide halk eğitimi merkezlerinin bilgisayar kurslarını tercih etmektedir. Bu yaygın eğitim kurum ve kuruluşlarındaki bilgisayar eğitiminin etkinliğinin araştırılması bu çalışmanın nedenini oluşturmaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde, araştırma modeli, evren ve örneklem, veriler ve toplanması, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin yorumlanması ve çözümlenmesi işlemleri yer almaktadır.

3.1 ARAŞTIRMA MODELİ

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli kullanılarak araştırmada değişkenler arasında birlikte değişim varlığı veya derecesini belirlemeye çalışılmıştır.

3.2 EVREN ve ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni, İzmit’te yaygın eğitim kurum ve kuruluşlarında 2006–2007 eğitim-öğretim yılındaki bilgisayar programlarına katılan kursiyerlerdir. Araştırmanın örneklemini küme örnekleme yöntemiyle seçilecek 331 kursiyerden oluşmuştur.

3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Veriler toplanırken konuyla ilgili olgusal veriler toplanmıştır. Bir grup yetişkin kursiyere açık uçlu sorular sorulmuş ve onların vermiş oldukları yanıtlara göre anket için sorular oluşturulmuştur. Bu sorular uzman görüşüne sunularak gerekli iyileştirmeler yapıldıktan sonra Halk Eğitimi Merkezi bilgisayar kursu kursiyerleri, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi’nin açmış olduğu meslek edindirme kurslarından (KOM-EK) bilgisayar kursu kursiyerleri, özel bilgisayar eğitim kurslarının kursiyerleri, çeşitli belediye ve vakıfların bilgisayar kursiyerlerinden örnekleme yapılarak uygulanmıştır.

Anketin ilk bölümünde yetişkinlerin sosyo-ekonomik düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yaş grupları, eğitim durumları, algıladıkları ekonomik seviyeleri, çalıştıkları iş türleri, medeni durumları göz önüne alınarak sorular oluşturulmuştur ve yine kursiyerlerin daha önce bilgisayar eğitimi alıp almadıkları, gittikleri kursla ilgili sorular birinci bölümde yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde de kursiyerlerin; Eğitim yöntem ve tekniklerinin kullanılması, eğitim programının içeriğinin, eğitim ortamı ve araç gereçlerin yeterliliği, değerlendirme şekli, kurs ve program hakkındaki genel düşünceleri ve usta öğreticiye ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. 12-16, 25-27, 29, 56. sorular eğitim programının içeriği hakkında, 30-43. sorular eğitim ortamı ve araç gereçler hakkında, 46-55. sorular usta öğretmenler hakkında, 59. ve 60. sorular sınav değerlendirmeleri hakkında, 11, 17-24, 28, 44, 45, 57, 58. sorular kurs ve program hakkındaki genel görüşleri hakkında ve 61-65. sorular eğitim yöntem ve teknikleri hakkında sorulardan oluşmaktadır.

3.4 VERİLERİN ÇÖZÜMÜ

Kursiyerlere uygulanan anketler öncelikle gözden geçirilerek araştırma için yararlı olmayacak derede boş cevabı olanlar ayıklanıp değerlendirme dışı tutulmuştur. Anketlerden elde edilen verilerin tamamı SPSS 13.0 programına girilmiş ve frekans dağılımları, varyans analizi, t-testi ve güvenilirlik analizi bileşenleri kullanılarak anket çözümlemesi yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUM

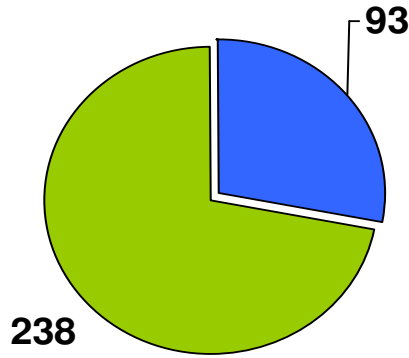
Bu bölümde araştırmanın bulguları ve bulgulara ait yorumlar yer almaktadır. Sırasıyla kursiyerlerin demografik özellikleri, eğitim aldığı kurum ve program hakkındaki görüşleri, demografik özellikleri, kurum tipi, kurum kategorisi ve ücret ödemelerine göre görüşlerin farklılaşması hakkında bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

4.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Bu bölümde İzmit'te yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, eğitim, iş, medeni durum, ekonomik seviye, daha önce bilgisayar eğitimi alımı) ele alınmıştır.

4.1.1. Cinsiyet

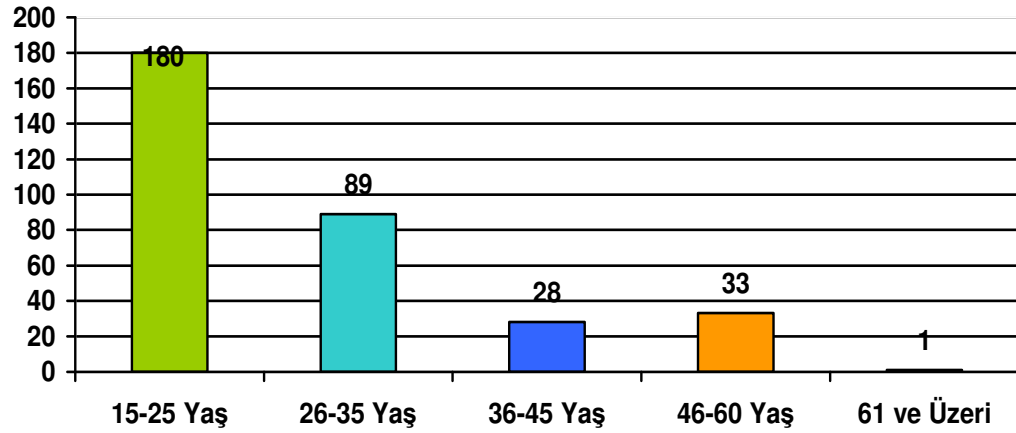
Kursiyerlerin cinsiyetlerine göre dağılımı, 93 Erkek 238 kadın şeklindedir. Katılımcıların %28,1'i Erkek, %71,9'u bayandan oluşmaktadır.

Grafik 1. Kursiyerlerin Cinsiyet Dağılımı

4.1.2. Yaş

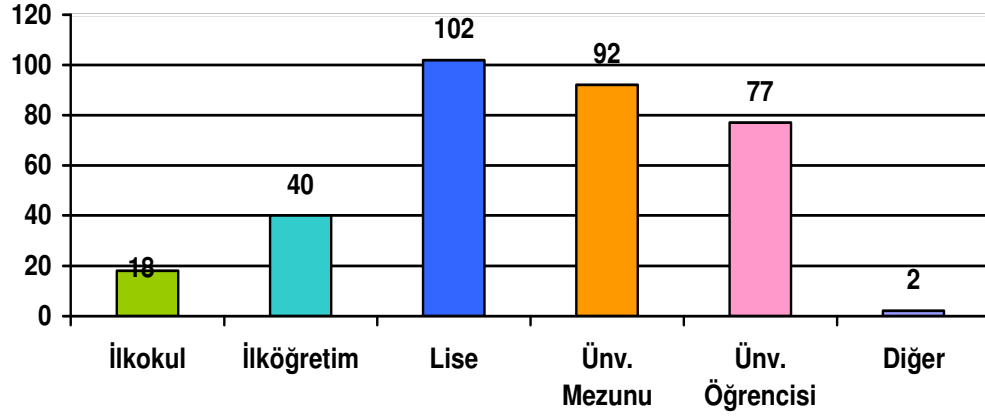
Kursiyerlerin 180'i (%54,4) 15–25 yaş arasında, 89'u (%26,9) 26-35 yaş arasında, 28'i (%8,5) 36-45 yaş arasında, 33'ü (%10) 46-60 yaş arasında ve 1'i (%0,3) 60 yaşın üzerindedir. Aşağıdaki grafikte detaylı bir şekilde belirtilmiştir.

Grafik 2. Kursiyerlerin Yaş Dağılımı

4.1.3. Eğitim Düzeyi

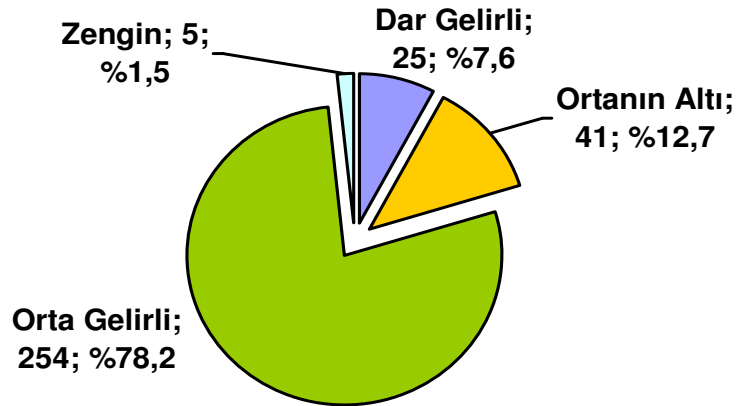
Ankete katılan kursiyerlerin eğitim durumları sorgulandığında 18 (%5,4) kursiyerin ilkokul mezunu, 40 (%12,1) kursiyerin ilköğretim/ortaokul mezunu, 102 (%30,8) kursiyerin lise mezunu, 92 (%27,8) kursiyerin üniversite mezunu, 2 (%0,6) kursiyer diğer eğitim seviyelerinden mezun olup 77 (23,3) kursiyer ise üniversite öğrencisidir.

Grafik 3. Kursiyerlerin Eğitim Düzeyleri

4.1.4 Ekonomik Düzey

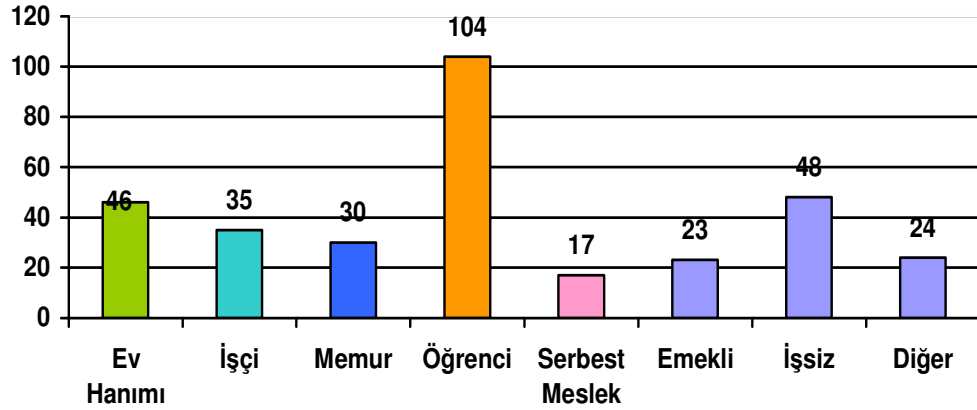
Kursiyerlere algıladıkları ekonomik seviyeleri sorulduğunda 325 kursiyer bu soruya cevap vermiştir ve elde edilen sonuçlar şu şekilde olmuştur. Kursiyerlerin Katılımcıların 254'ü (%78,2) orta gelirli, 41'i (%12,7) ortanın altında gelirli, 25'i (%7,6) dar gelirli ve 5'i (%1,5) ise zengin olduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik 4. Kursiyerlerin ekonomik durumlarına göre dağılımı

4.1.5. Meslek Durumu

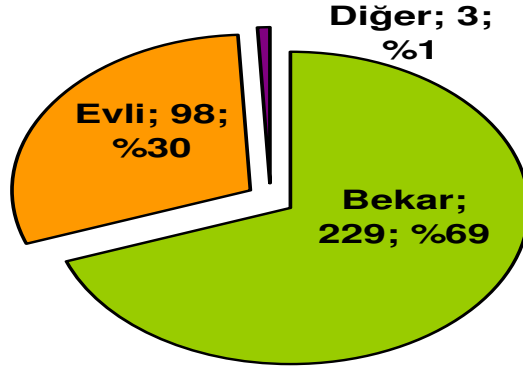
Burada örneklemin işçi, memur, serbest meslek gibi hangi meslek alanlarında çalıştığı ve ev hanımı, emekli, işsiz gibi durumları ele alınmıştır. Kursiyerlerin mesleklerinin belirlenmesine ilişkin yapılan incelemede kursiyerlerin 327 si bu soruya cevap vermiştir ve verenlerin 46'sının (%14,1) ev hanımı, 35'inin (%10,7) işçi, 30'unun (%9,2) memur, 17'sinin (%5,1) serbest meslek, 23'ünün (%6,9) emekli, 48'inin (%14,5) işsiz olduğu tespit edilmiştir. Kursiyerlerin 104'ü (%31,4) öğrenci olduğundan herhangi bir meslek sahibi değildirler, aynı zamanda 24 (%7,3) kursiyer meslek dallarını diğer olarak işaretlemiştir. Meslek dağılımları aşağıdaki grafikte ayrıca belirtilmiştir.

Grafik 5. Kursiyerlerin mesleki durumlarına göre dağılımı

4.1.6. Medeni Durum

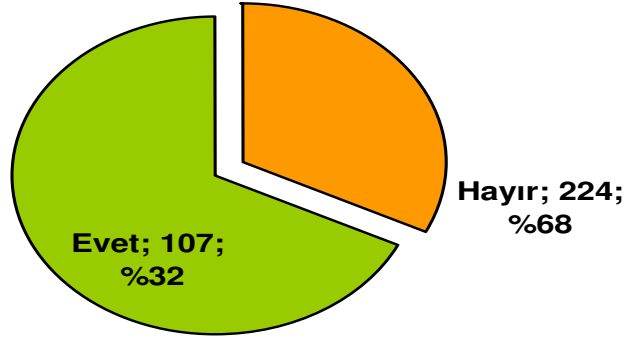
Kursiyerlerin medeni durumları araştırılmış ve cevap verenlerin 98'i (%30) evli, 229'u (%69) bekâr ve 3'ü (%1) diğer (dul, nişanlı gibi) seçeneğini işaretlemiştir.

Grafik 6. Kursiyerlerin medeni durumlarına göre dağılımı

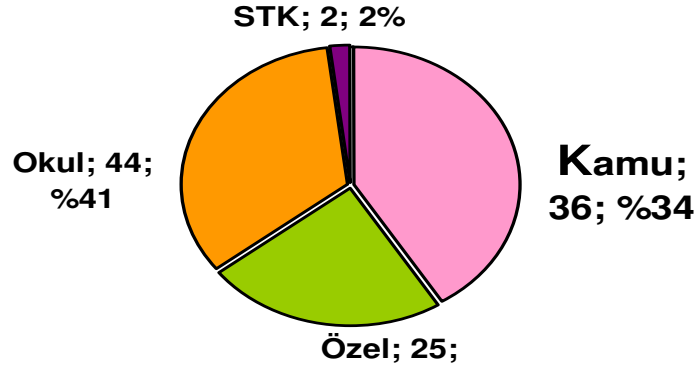
4.1.7. Örneklemen Daha Önce Bilgisayar Eğitimi Alıp, Almadığı

Kursiyerlerin daha önce bilgisayar eğitimi alıp almadıkları araştırılmış ve cevap verenlerin 107'si (%32) aldığını, 224'ü (%68) almadığını belirtmişlerdir.

Grafik 7. Kursiyerlerin daha önce bilgisayar eğitimi alıp almadığına dair dağılım

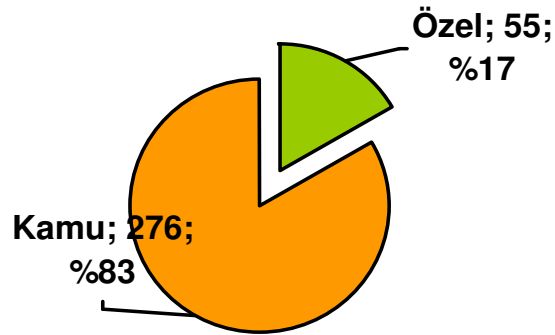
Örneklemden daha önce bilgisayar eğitimi alan 107 kursiyerin bu eğitimi nereden aldığı da incelenmiştir. Kursiyerlerden 44'ünün okuldan, 25'inin özel kuruluşlardan, 36'sının Kamu kuruluşlarından ve 2'sinin de sivil toplum kuruluşlarından aldıklarını belirtmişlerdir.

Grafik 8. Daha önce bilgisayar eğitimi alan kursiyerlerin kurs yeri dağılımı

4.1.8. Örneklemin Kurum Tiplerine Göre Dağılımı

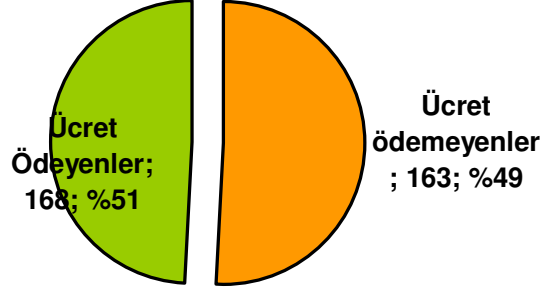
Anket uygulanan 331 kursiyerin eğitim aldıkları kurum tipine göre analizini yaptığımızda 276 kursiyer kamu kuruluşlarını kurslarında, 55 kursiyer özel kurslarda eğitim görmektedirler. Aşağıdaki grafikte de detaylı bir şekilde belirtilmiştir.

Grafik 9. Kursiyerlerin Eğitimi aldıkları kurumlara göre dağılımı

4.1.10. Örneklemin Eğitim Karşılığında Ücret Ödeme Dağılımı

Anket uygulanan 331 kursiyerin aldıkları eğitim karşılığında ücret ödeyip ödememelerine göre analiz yaptığımızda 163 kursiyer ücret ödemezken 168 kursiyer eğitim karşılığında farklı miktarlarda ücret ödemiştir. Aşağıdaki grafikte de detaylı bir şekilde belirtilmiştir.

Grafik 10. Eğitimi karşılığında ücret ödeyip ödememe dağılımı

4.2. ÖRNEKLEMİN EĞİTİM İÇERİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

İzmit'te yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin eğitim programının içeriği (programın örgün eğitimi destekleyici olması, içeriğin amaçlara uygun düzenlenmesi, verilen bilgilerin yeniliği, içeriğin sürekli yenilenmesi, programın hazırlanmasında eğitim yaş gibi hususların dikkate alınımı, ihtiyaçları karşılaması, ihtiyaç ve kapasitelerin dikkate alınımı, istihdam olanakların dikkate alınımı, içeriğin ders saatlerine göre dağılımı, haftalık ders saatinin yeterliliği) hakkındaki görüşlerinin frekans ve yüzdeleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 9
Eğitim İçeriği Sorularının Analizi

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam Cevaplayan
Katıldığım program örgün eğitim programlarını destekleyici niteliktedir.	4	15	36	196	69	320
	1,3	4,7	11,3	61,2	21,5	%
Kurs programında yer alan içerik, amaçları gerçekleştirebilecek bir biçimde düzenlenmemiştir.	33	131	41	82	31	318
	10,4	41,2	12,9	25,8	9,7	%
Kurs programının içeriği (kursta verilen bilgiler) yeni bilgilerden oluşmaktadır.	3	20	44	189	62	318
	0,9	6,4	13,8	59,4	19,5	%
Kurs programının içeriğinin bilimsel ve teknolojik gelişmelere paralel olarak güncellenmesi gerekmektedir.	7	28	39	149	99	322
	2,2	8,7	12,1	46,3	30,7	%
Katıldığım programın hazırlanmasında kursiyerlerin yaşları, ihtiyaçları, eğitim ve kültürel düzeyleri dikkate alınmamıştır.	26	90	52	87	71	326
	8	27,6	15,9	26,7	21,8	%
Kurs programının içeriği ihtiyaçlarımı karşılayacak içeriktedir.	4	27	49	183	58	321
	1,2	8,4	15,3	57	18,1	%
Kurs programının içeriğinin belirlenmesinde kursiyerlerin ihtiyaç ve kapasiteleri dikkate alınmamıştır.	29	122	65	75	33	324
	9	37,6	20,1	23,1	10,2	%
Kurs programının içeriğinin belirlenmesinde toplumun istihdam ihtiyaçları dikkate alınmıştır.	13	37	82	140	44	316
	4,1	11,7	26	44,3	13,9	%
Program çerçevesinde görülen ünitelerin ders saatlerine göre dağılımı uygun değildir.	74	159	38	32	18	321
	23,1	49,5	11,8	10	5,6	%
Kurs programının haftalık ders saati iyi ayarlanmıştır.	15	12	22	164	107	320
	4,7	3,7	6,9	51,3	33,4	%

Katıldığım program örgün eğitim programlarını destekleyici niteliktedir sorusuna 320 kursiyer cevap vermiştir. Bu görüşün dağılımı kesinlikle katılan 69 (%21,5), katılan 196 (%61,2), karasız olan 36 (%11,3), katılmayan 15 (%4,7) ve kesinlikle katılmayan 4 (%1,3) şeklindedir. Kursiyerlerin toplamda %82,7'si örgün eğitim programlarını destekleyici nitelikte olduğunu belirtmişlerdir. Kurs programında yer alan içerik, amaçları gerçekleştirebilecek bir biçimde düzenlenmemiştir sorusuna kursiyerlerin %35,5'i katılmazken kararsızları da eklediğimizde %48,5'i bu görüşü belirtmiştir. Kurs programının içeriği (kursta verilen bilgiler) yeni bilgilerden oluşmaktadır sorusuna 318 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 62 (%19,5), katılan 189 (%59,5), karasız olan 44 (13,8), katılmayan 20 (%6,4) ve kesinlikle katılmayan 3 (%0,9) şeklinde dağılım göstermiştir. Kursiyerlerin toplamda %79'u programın içeriğinin yeni bilgilerden oluştuğunu düşünmektedirler. Aynı zamanda kursiyerlerin %77'si kurs programının içeriğinin bilimsel ve teknolojik gelişmelere paralel olarak güncellenmesi gerektiğini belirtmiştir. Katıldığım programın hazırlanmasında kursiyerlerin yaşları, ihtiyaçları, eğitim ve kültürel düzeyleri dikkate alınmamıştır görüşünü kursiyerlerin %48,5'i dile getirmiştir. Bu da oldukça yüksek bir yüzdedir. Kursiyerlerin %75,1'i kurs programının içeriği ihtiyaçlarımı karşılayacak içeriktedir görüşünü belirtmiştir. Yani her 4 kişiden 1'i içeriğin ihtiyaçlarını karşılamadığını söylemiştir. Yine kursiyerlerin %33,3'ü kurs programının içeriğinin belirlenmesinde kursiyerlerin ihtiyaç ve kapasiteleri dikkate alınmadığını belirtmiştir. Kursiyerlerin %15,8'i, karasızları da eklediğimizde %41,7'si kurs programının içeriğinin belirlenmesinde toplumun istihdam ihtiyaçları dikkate alınmadığını belirtmiştir. Program çerçevesinde görülen ünitelerin ders saatlerine göre dağılımı uygun değildir görüşünü karasızları da eklediğimizde %27,4'ü bu görüşe katılmışlardır. Yine kursiyerlerin %84,6'sı kurs programının haftalık ders saatinin iyi ayarlandığını belirtmiştir.

4.3. ÖRNEKLEMİN EĞİTİM ORTAMI VE ARAÇ GEREÇLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

İzmit’te yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin eğitim ortamı ve araç gereçler (kurs materyallerinin yeterliliği, yardımcı bir kaynağın önemi, ders anlatımında kullanılan araç gereçlerin yeterliliği ve çalışır vaziyette bulundurulması, kursiyer mevcudu, aydınlatma, havalandırma sistemi, ısıtma sistemi, sınıfın büyüklüğü, temizliği, yerleşim planı, masa ve sandalyelerin ayarlanabilmesi, tuvaletlerin temizliği, dinlenme alanlarının yeterliliği) hakkındaki görüşlerinin frekans ve yüzdeleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 10

Eğitim Ortamı ve Araç Gereçler Hakkındaki Soruların Analizi

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam Cevaplayan
Kurumca verilen kurs materyali oldukça yeterlidir. (Kitap-yazılı-görsel not)	21	55	63	120	65	324
	6,5	17,0	19,4	37,0	20,1	%
Kurs programını yardımcı bir kaynak ile takip etmek önemli ve yararlıdır.	7	20	25	163	111	326
	2,1	6,2	7,7	50,0	34,0	%
Kurs programı uygulanırken öğretmenlerin ders anlatımında kullandığı araç ve gereçler (bilgisayar, projection cihazı, video gösterisi, yazı tahtası, ...) yeterlidir.	23	50	36	153	66	328
	7,0	15,2	11,0	46,7	20,1	%
Sınıfın kursiyer mevcudu eğitim öğretimi olumsuz yönde etkilemektedir.	99	136	29	46	18	328
	30,2	41,5	8,8	14,0	5,5	%
Sınıfın aydınlatılması daha iyi olmalıdır.	66	153	26	53	25	323
	20,4	47,4	8,1	16,4	7,7	%
Sınıfın yerleşim planı diğer kursiyer arkadaşlarımla ve öğretmenimle iletişimimde sorun oluşturmaktadır.	82	141	28	40	35	326
	25,2	43,2	8,6	12,3	10,7	%
Sınıftaki masa ve sandalyeleri kendime göre rahatlıkla ayarlayabiliyorum.	20	49	21	145	89	324
	6,2	15,1	6,5	44,7	27,5	%
Sınıftaki araç gereçlerimiz (bilgisayar, projection cihazı, tahta) her zaman çalışır vaziyette hazır bulundurulur.	10	49	28	157	82	326
	3,1	15,0	8,6	48,1	25,2	%
Sınıfın havalandırması yeterli değildir.	66	134	35	60	28	323
	20,4	41,5	10,8	18,6	8,7	%
Sınıfın ısıtma sistemi yeterlidir.	32	29	14	148	102	325
	9,9	8,9	4,3	45,5	31,4	%

Tablo 10 (Devamı)

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam Cevaplayan
Sınıfın büyüklüğü eğitim öğretim için uygun değildir.	80	145	34	47	20	326
	24,6	44,5	10,4	14,4	6,1	%
Sınıfın temizliğine yeterli özen gösterilmemektedir.	71	131	22	57	42	323
	22,0	40,6	6,8	17,6	13,0	%
Kurs binasındaki tuvalet/lavabo temizliğine önem verilmektedir.	28	53	61	125	50	317
	8,8	16,7	19,3	39,4	15,8	%
Kurs binasındaki dinlenme alanları (kantin ve benzeri) yeterlidir.	48	73	36	115	46	318
	15,1	22,9	11,3	36,2	14,5	%

Sınıftaki masa ve sandalyeleri kendime göre rahatlıkla ayarlayabiliyorum sorusuna 324 kursiyer cevap vermiştir. Dağılım, kesinlikle katılan 89 (%27,5), katılan 145 (%44,8), kararsız 21 (%6,5), katılmayan 49 (%15,1) ve kesinlikle katılmayan 20 (%6,2) şeklindedir. Lakin anket yapılan gruplardan sadece iki sınıfın sandalyeleri ayarlanabilir olduğu görüldü. Cevapların bu şekilde dağılımı muhtemelen sorunun yanlış anlaşılmasından kaynaklanmış olabilir. Sınıftaki araç gereçlerimiz her zaman çalışır vaziyette bulundurulur sorusuna 326 kursiyer cevap vermiştir. Dağılım, Kesinlikle katılan 82 (%25,2), Katılan 157 (%18,2), Kararsız olan 28 (8,6), Katılmayan 49 (%15,0) ve Kesinlikle Katılmayan 10 (%3,1) şeklindedir. Kurs binasındaki tuvalet/lavabo temizliğine önem verilmektedir sorusuna 317 kursiyer cevap vermiştir. Dağılım Kesinlikle katılan 50 (%15,8), Katılan 125 (%39,4), kararsız olan 61 (%19,2), katılmayan 53 (%16,7) ve kesinlikle katılmayan 28 (%8,8) şeklindedir. Kurumca verilen kurs materyali oldukça yeterlidir (Kitap-yazılı-görsel not) görüşünü kursiyerlerin sadece %57,1'i belirtmiştir. Kurs programını yardımcı bir kaynak ile takip etmek önemli ve yararlıdır görüşünü ise kursiyerlerin %84'ü belirtmiştir. Kurs programı uygulanırken öğretmenlerin ders anlatımında kullandığı araç ve gereçler (bilgisayar, projection cihazı, video gösterisi, yazı tahtası, ...) yeterlidir görüşüne katılmayanlar kararsızlarla beraber kursiyerlerin %33,2'sidir. Kursiyerlerin %28,3'ü sınıf mevcudunun eğitim öğretimi olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. Sınıfın aydınlatılmasının yeterli olduğunu kursiyerlerin %67,8'i, havalandırmasının yeterli olduğunu %61,9'u ve ısıtma sisteminin yeterli olduğunu %76,9'u belirtmiştir. Sınıfın yerleşim planı diğer

kursiyer arkadaşlarımla ve öğretmenimle iletişimimde sorun oluşturmaktadır görüşünü kursiyerlerin %23'ü, kararsızları da eklediğimizde %31,6'sı belirtmiştir. Sınıfın büyüklüğü eğitim öğretim için uygun değildir görüşünü kararsızlarla beraber kursiyerlerin %31'i, temizliğine yeterli özen gösterilmediği görüşünü kararsızlarla beraber kursiyerlerin %37,4'ü, dinlenme alanlarının yetersiz olduğunu kursiyerlerin kararsızlarla beraber %49,3'ü belirtmiştir.

4.4. ÖRNEKLEMİN USTA ÖĞRETİCİLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

İzmit'te yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin usta öğreticileri hakkındaki görüşlerinin (bilgi yeterliliği, bilgi aktarım gücü, kursiyerlere genel yaklaşımı, ders saatlerini kullanımı, konuya hakimliliği, kursiyerlerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurması, kursiyerlere rehberlik etmesi, fikirleri ve düşüncelerinin söylettirmesi, kursiyerlere okuldaki öğrenci gibi davranması, kursiyerleri derse pasif katması) frekans ve yüzdeleri aşağıdaki tabloda verilmiştir. Kursiyerlerin usta öğretici tabirine yabancı olunabileceğinden dolayı ankette usta öğretici yerine öğretmen tabiri kullanılmıştır.

Tablo 11

Usta Öğreticiler Hakkındaki Görüşlerin Analizi

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam Cevaplayan
Öğretmen konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahiptir.	8	14	21	139	141	323
	2,5	4,3	6,5	43,0	43,7	%
Öğretmen bilgisini aktarmakta yeterince başarılı değildir.	140	130	17	23	13	323
	43,3	40,3	5,3	7,1	4,0	%
Öğretmenin ders esnasında kursiyerlere genel yaklaşımı ve iletişimi iyidir.	7	15	22	123	159	326
	2,1	4,6	6,8	37,7	48,8	%
Öğretmen ders saatlerini gerektiği gibi kullanamamaktadır.	127	118	21	42	18	326
	39,0	36,2	6,4	12,9	5,5	%
Öğretmenimiz konusuna hakimdir.	10	6	16	131	160	323
	3,1	1,9	5,0	40,5	49,5	%
Öğretmen kursiyerleri derse pasif(dinleyici) olarak katmaktadır.	94	126	26	50	22	318
	29,6	39,6	8,2	15,7	6,9	%
Öğretmen konuları anlatırken kursiyerlerin istek ve ihtiyaçlarına göre içeriği düzenlemektedir.	17	29	38	139	96	319
	5,3	9,1	11,9	43,6	30,1	%
Öğretmen kursiyerlere sürekli rehberlik etmemektedir.	71	113	31	68	37	320
	22,2	35,3	9,7	21,2	11,6	%
Öğretmen genelde kursiyerlere, okuldaki öğrenci gibi davranmaktadır.	66	98	49	67	31	311
	21,2	31,5	15,8	21,5	10,0	%
Öğretmenimiz, fikirlerimizi ve düşüncelerimizi ifade etmemize imkan sağlar.	9	6	19	144	143	321
	2,8	1,9	5,9	44,9	44,5	%

Öğretmenimiz konusuna hakimdir sorusuna 322 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 160 (%49,8), katılan 130 (%40,4), karasız olan 16 (%5,0), katılmayan 6 (%1,8) ve kesinlikle katılmayan 10 (%3) kursiyer şeklinde dağılıma sahiptirler. Kursiyerlerin toplamda %90,2'si usta öğreticisinin konusuna hakim olduğunu düşünmektedirler. Öğretmen genelde kursiyerlere, okuldaki öğrenci gibi davranmaktadır sorusuna 311 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 31 (%10), katılan 67 (%21,5), karasız olan 49 (%15,8), katılmayan 98 (%31,5) ve kesinlikle katılmayan 66 (%21,2) kursiyer şeklinde dağılıma sahiptirler. Kursiyerlerin toplamda %31,5'i kendilerine okuldaki öğrenci gibi davranıldığını söylerken kararsızların oranı da üstüne eklendiğinde %47,3 oranına yükselmektedir ve bu oldukça yüksek bir orandır. Öğretmenimiz fikirlerimizi ve düşüncelerimizi ifade etmemize imkan sağlar sorusuna 321 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 143 (%44,5), katılan 144 (%44,9), karasız olan 19 (%5,9), katılmayan 6 (%1,9) ve kesinlikle katılmayan 9 (%2,8) kursiyer şeklinde dağılıma sahiptirler. Bu konuda kursiyerlerin çok büyük bir kısmı olumlu görüş bildirmişlerdir. Öğretmen kursiyerleri derse pasif (dinleyici) olarak katmaktadır sorusuna 318 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 22 (%6,9), katılan 50 (%15,7), karasız olan 26 (%8,2), katılmayan 126 (%39,6) ve kesinlikle katılmayan 94 (%29,6) kursiyer şeklinde dağılıma sahiptirler. Usta öğreticinin dinleyici olarak derse kattığını belirten kursiyer sayısı 72 (%22,6) dir. Bu da yaklaşık her dört kursiyerden birisi demektir. Öğretmen konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahiptir görüşünü kursiyerlerin %86,7'si belirtmiştir. Öğretmenin ders esnasında kursiyerlere olan yaklaşımını ve iletişimini beğenenler kursiyerlerin %86,5'idir. Öğretmenin ders saatlerini gerektiği gibi kullanmadığını ise kursiyerlerin %18,4'ü kararsızlarda eklendiğinde %24,8'i belirtmiştir. Öğretmen konuları anlatırken kursiyerlerin istek ve ihtiyaçlarına göre içeriği düzenlemektedir düşüncesinde olan kursiyerlerin oranı %73,7'dir. Öğretmenin kursiyerlere sürekli rehberlik ettiğini kursiyerlerin sadece %55,4'ü belirtmiştir. Öğretmen bilgisini aktarmakta yeterince başarılı değildir sorusuna 323 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe katılanlar 36 (%11,1), karasız olan 17 (%5,3), katılmayan 270 (%83,5) kursiyerdir. Yani bu kursiyerler usta öğreticilerinin bilgisini aktarmakta yeterli olduğunu belirtmiştir.

4. 5. ÖRNEKLEMİN EĞİTİM YÖNTEM VE TEKNİKLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

İzmit’te yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin usta öğreticilerin kullandıkları eğitim yöntem ve teknikleri (soru cevap, anlatım, problem çözme, gösteri, uygulama tekniği) hakkındaki görüşlerinin frekans ve yüzdeleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 12

Eğitim Yöntem ve Teknikler Hakkındaki Görüşlerin Analizi

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam Cevaplayan
Kurs öğretmenimiz eğitim ve öğretim tekniklerinden soru-cevap tekniğinin ağırlıklı olarak kullanmaktadır.	10	29	60	159	59	317
	3,2	9,1	18,9	50,2	18,6	%
Kurs öğretmenimiz eğitim ve öğretim tekniklerinden anlatım tekniğini ağırlıklı olarak kullanmaktadır.	5	26	40	170	74	315
	1,6	8,2	12,7	54,0	23,5	%
Kurs öğretmenimiz eğitim ve öğretim tekniklerinden problem çözme tekniğinin ağırlıklı olarak kullanmaktadır.	11	36	78	123	62	310
	3,5	11,6	25,2	39,7	20,0	%
Kurs öğretmenimiz eğitim ve öğretim tekniklerinden gösteri tekniğinin ağırlıklı olarak kullanmaktadır.	6	26	53	138	84	307
	2,0	8,5	17,3	44,9	27,3	%
Kurs öğretmenimiz pratiklik kazanmamız için uygulama eğitimine ağırlık verir.	3	11	27	146	130	317
	0,9	3,5	8,5	46,1	41,0	%

Öğretmeniniz pratiklik kazanmanız için uygulama eğitimine ağırlık verir sorusuna 317 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe; kesinlikle katılan 130 (%41), katılan 146 (%46,1), kararsız olan 27 (%8,5), katılmayan 11 (%3,5) ve kesinlikle katılmayan 3 (%0,9) kursiyerdir. Usta öğreticinin uygulama eğitime ağırlık verdiğini belirten kursiyer sayısı toplam 276 (%87,1) dir. Soru-cevap tekniğinin ağırlıkla kullanıldığını %68,8’i belirtmiştir. Anlatım tekniğinin ağırlıklı olarak kullanıldığını kursiyerlerin %77,5’i belirtmiştir. Problem çözme tekniğini ise kursiyerlerin %59,7’si ağırlıklı olarak kullanıldığını belirtmiştir. Kursiyerlerin %72,2’si de ağırlıklı olarak gösteri tekniğinin kullanıldığını belirtmiştir. Sonuçlardan en fazla uygulama tekniğinin kullanıldığı ortaya çıkmıştır.

4. 6. ÖRNEKLEMİN SINAVLAR HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

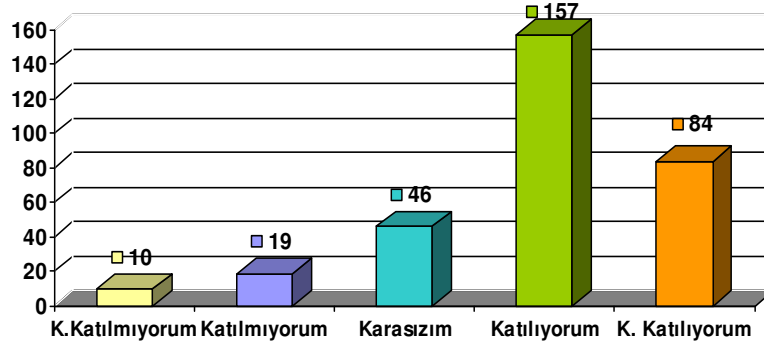
İzmit'te yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin sınavlar (değerlendirmenin uygunluğu, sınavların bilgiyi ölçmede yeterliliği) hakkındaki görüşlerinin frekans ve yüzdeleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 13

Sınavlar Hakkındaki Görüşlerin Analizi

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam Cevaplayan
Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi uygun yapılmaktadır.	6 2,0	11 3,6	60 19,7	157 51,7	70 23,0	304 %
Kurs devam ederken uygulanan sınavlar bilgimizi ölçmek için yeterlidir.	10 3,2	19 6,0	46 14,5	157 49,7	84 26,6	316 %

Kurs devam ederken uygulanan sınavlar bilgimizi ölçmek için yeterlidir sorusuna 316 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 84 (%26,6), katılan 157 (%49,7), kararsız olan 46 (%14,5), katılmayan 19 (%6) ve kesinlikle katılmayan 10 (%3,2) şekilde dağılıma sahiptirler. Sınavların bilgilerini ölçmek için yeterli olduğunu düşünen kursiyerlerin toplamı 241 (%76,3) dir.

Grafik 11. 60. Sorunun Dağılımı

Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi uygun yapılmaktadır sorusuna 304 kursiyer cevap vermiştir. Kursiyerlerden %74,7 sı bu soruya olumlu cevap verirken kararsızlarla beraber %25,3'ü olumsuz yanıt vermiştir ki bu azımsanmayacak bir orandır.

4. 7. ÖRNEKLEMİN KURS VE PROGRAM HAKKINDAKİ GENEL GÖRÜŞLERİ

İzmit’te yetişkinlere yönelik düzenlenen bilgisayar eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin kurs ve program hakkındaki genel görüşlerinin (yetkililerin verdiği ön bilginin yeterliliği, programın sosyal kültürel etkinlik olduğu düşüncesi, programın işsizlere beceri kazandırdığı düşüncesi, kursiyerlerin istihdam olanağının arttığını, ihtiyaçların karşılanma düzeyini, programın herkes tarafından kavranabilme durumunu, programın gereksinimlere uygun düzenlendiği, kursiyerlerin bağımsız ve işbirliği içinde çalışma yeteneğinin gelişimi, kursu başkalarına önermesi, bilgisayara tek oturma durumu, ders dışında laboratuvarların açık olması, kurs süresinin uygunluğu, kurs günlerinin uygunluğu) frekans ve yüzdeleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 14

Kurs ve Program Hakkındaki Genel Görüşlerin Analizi

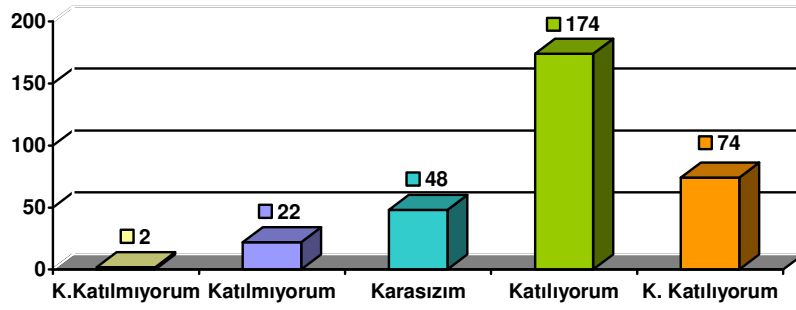
Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam Cevaplayan
Eğitime başlamadan önce yetkililerce kurs programı hakkında tarafıma verilen bilgi yeterlidir.	7	29	32	184	70	322
	2,2	9,1	9,9	57,1	21,7	%
Katıldığım program; kursiyerlerin boş zamanlarını, sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yöneliktir.	8	69	26	130	88	321
	2,5	21,5	8,1	40,5	27,4	%
Katıldığım program işsiz ya da istemediği işlerde çalışanların yaşam düzeylerini yükseltici beceriler kazandırmaya yardımcı olur.	1	17	31	156	120	325
	0,3	5,2	9,6	48,0	36,9	%
Katıldığım program istihdam edilebilmem konusunda gerekli beceriyi kazandırmaktadır.	2	22	48	174	74	320
	0,6	6,9	15,0	54,4	23,1	%
Katıldığım program genel olarak ihtiyaçlarımı karşılamama yeterli değildir.	39	145	75	53	11	323
	12,1	44,9	23,2	16,4	3,4	%
Katıldığım program herkesin kavrayabileceği şekilde, farklı düzeylerde uygulanmaktadır.	4	54	33	156	77	324
	1,2	16,7	10,2	48,1	23,8	%
Katıldığım program kursiyerlerin bireysel ve toplumsal gereksinimlerine uygun şekilde düzenlenmiştir.	2	29	53	177	65	326
	0,6	8,9	16,3	54,3	19,9	%
Katıldığım program, konu hakkında bağımsız çalışma yeteneği kazandırmaktadır.	1	26	51	179	67	324
	0,3	8,0	15,7	55,3	20,7	%

Tablo 14 (Devamı)

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam Cevaplayan
Katıldığım program diğer kursiyerlerle işbirliği içinde çalışma yeteneğimi geliştirmem hakkında herhangi bir kazanım oluşturmamıştır.	57	140	53	58	14	322
	17,7	43,5	16,5	18,0	4,3	%
Aldığım bu eğitimi başkalarına önermem.	126	155	15	5	14	315
	40,0	49,2	4,8	1,6	4,4	%
Bilgisayar başında uygulama yapabilmemiz için laboratuvar ders saatleri dışında da kullanımımıza açıktır.	40	66	58	90	62	316
	12,6	20,9	18,4	28,5	19,6	%
Sınıfta genelde tek başıma bilgisayar başında oturabilmekteyim.	12	34	19	132	128	325
	3,7	10,5	5,8	40,6	39,4	%
Kursun süresi, konunun kursiyerlerce tam olarak öğrenmesi için yeterli değildir.	59	112	59	62	29	321
	18,4	34,9	18,4	19,3	9,0	%
Farklı günlerde kurs olsaydı o kursa devam ederdim.	44	77	73	67	47	308
	14,3	25,0	23,7	21,7	15,3	%

Eğitime başlamadan önce yetkililerce kurs programı hakkında tarafıma verilen bilgi yeterlidir sorusuna 322 kursiyer cevap vermiştir. Yeterli olmadığını kursiyerlerin %11,3'ü belirtmiştir. Kararsızları da eklediğimizde oran %21,2'ye çıkmaktadır. Bu oran azımsanmayacak kadar önemlidir. Kursiyerlerin %67,9'u katıldıkları programın boş zamanlarını, sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yöneliktir olduğunu belirtmiştir. Yine kursiyerlerin %84,4'ü katıldıkları programın işsiz ya da istemediği işlerde çalışanların yaşam düzeylerini yükseltici beceriler kazandırdığını belirtmiştir.

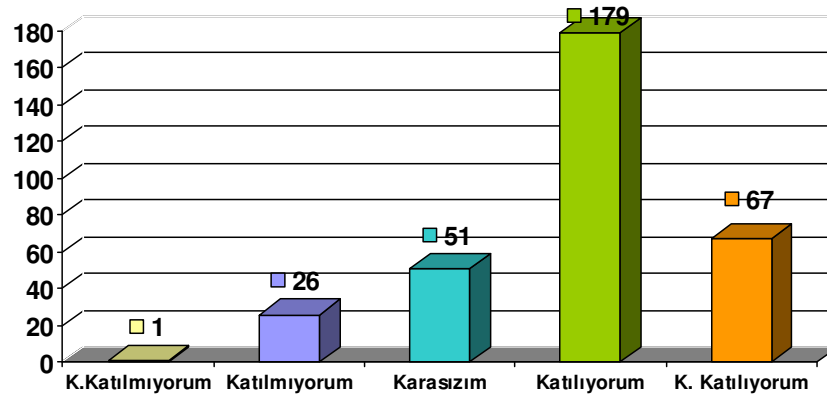
Cevap veren 320 kursiyerden, programın istihdam edilebilmesi için gerekli bilgi ve beceriyi kazandırdığı düşüncesine kesinlikle katılan 74 (%23,1), katılan 174 (%54,4), kararsız olan 48 (%15,0), katılmayan 22 (%6,9) ve kesinlikle katılmayan 2 (% 0,6) kursiyerdir. Olumlu düşünen kursiyerler toplamın %77,5'ini oluşturmaktadır. Kursiyerlerin içinde çalışanların ve farklı ihtiyaçtan gelenlerinde olduğunu düşündüğümüzde bu oranın çok yüksek olduğunu görürüz.

Grafik 12. 19. Sorunun Dağılımı

Bu olumlu görüşe rağmen katıldıkları programın genel olarak ihtiyaçlarını karşıladığını belirten kursiyerlerin sadece %57'dir. Katıldığım program herkesin kavrayabileceği şekilde, farklı düzeylerde uygulanmaktadır sorusuna kursiyerlerin %17,9' ulumsuz görüş bildirmiş, kararsızları da eklediğimizde oran %28,1 çıkmıştır. Buna paralel olarak katıldıkları programın bireysel ve toplumsal gereksinimlere uygun şekilde düzenlenmediğini kursiyerlerin %25,8'i belirtmiştir.

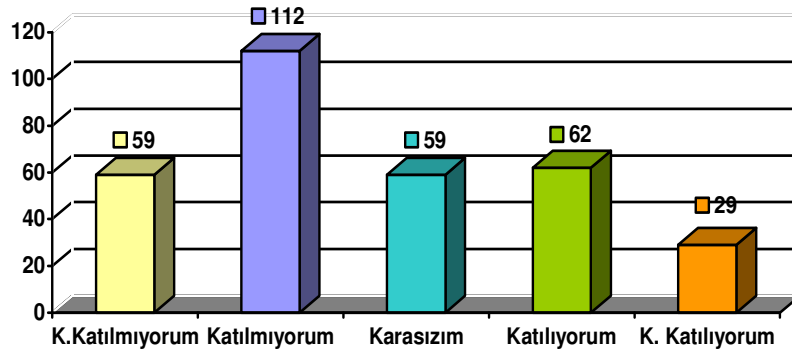
Katıldığım program, konu hakkında bağımsız çalışma yeteneği kazandırmaktadır sorusuna 324 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 67 (%20,7), katılan 179 (%52,3), kararsız olan 51 (15,7), katılmayan 26 (%8) ve kesinlikle katılmayan 1 (%0,3) şeklide dağılıma sahiptirler. Kursiyerlerin toplamda %75,9'u bağımsız çalışma yeteneği kazandırdığını belirtmiştir.

Grafik 13. 23. Sorunun Dağılımı

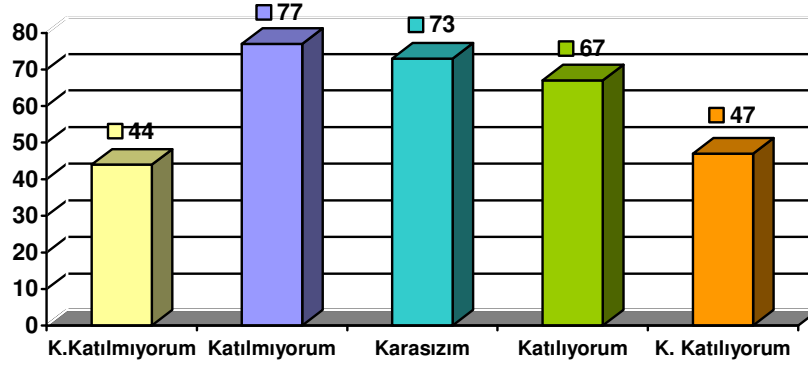
Kursiyerlerin %61,2'sinde katıldıkları programın diğer kursiyerlerle işbirliği içinde çalışma yeteneklerini geliştirmesi hakkında kazanım oluşturduğunu belirtmiştir. Aldığım eğitimi başkalarına önermem sorusuna 315 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 14 (%4,4), katılan 5 (%1,6), kararsız olan 15 (%4,8), katılmayan 155 (%49,2) ve kesinlikle katılmayan 126 (%40) kursiyer şeklindedir. Kursiyerlerin toplamda %89,2'si aldığı eğitimi başkalarına önermektedir. Kursiyerlerden %48,1'i bilgisayar başında uygulama yapabilmeleri için laboratuvarı ders saatleri dışında da kullandıklarını belirtmiştir. Kursiyerlerden % 80'i sınıfta genelde tek başıma bilgisayar başında oturabildiğini belirtmiştir. KO-MEK kurslarında başta bilgisayar başında iki kişi oturulmasına karşın zamanla kursu bırakan çok kursiyer olduğundan bu oran bu düzeyde yüksek çıkmıştır.

Kursun süresi, konunun kursiyerlerce tam olarak öğrenmesi için yeterli değildir sorusuna 321 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 29 (%9), katılan 62 (%19,3), kararsız olan 59 (%18,4), katılmayan 112 (%34,9) ve kesinlikle katılmayan 59 (%18,4) kursiyer şeklindedir. Kursiyerlerin toplamda %28,3'ü kurs süresinin yeterli olmadığını düşünürken kararsızların oranı da üstüne eklendiğinde %46,7 oranına yükselmektedir.

Grafik 14. 57. Sorunun Dağılımı

Farklı günlerde kurs olsaydı o kursa devam ederdim sorusuna 308 kursiyer cevap vermiştir. Cevap verenlerden bu görüşe kesinlikle katılan 47 (%15,3), katılan 67 (%21,7), kararsız olan 73 (%23,7), katılmayan 77 (%25) ve kesinlikle katılmayan 44 (%14,3) kursiyer şeklinde dağılıma sahiptir. Farklı bir günde kursa devam etmek istediğini belirten kursiyer sayısı 114 (%37,1) dır.

Grafik 15. 58. Sorunun Dağılımı

4.8. ÖRNEKLEMİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE ANALİZ

Bu bölümde örneklemin demografik özelliğine (cinsiyet, yaş, eğitim, iş, medeni durum, ekonomik seviye, daha önce bilgisayar eğitimi alımı) göre kursiyerlerin anlamlı olarak değişen görüşleri ele alınmıştır. Tüm anket maddelerine uygun testler yapılmış ve eğitim, iş, ekonomik seviye göre herhangi bir farklılık bulunamamışken cinsiyet, yaş, medeni durum ve daha önce bilgisayar eğitimi alıp almadığına göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

4.8.1. Cinsiyete Göre, Programın Kursiyerlerin Boş Zamanlarını Sosyal Kültürel Etkinliklerle Değerlendirmeye Yöneliktir Düşüncesinin Analizi

Katıldığım program; kursiyerlerin boş zamanlarını, sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yöneliktir sorusuna 321 kursiyer cevap vermiştir. %27,4'ü bu görüşe kesinlikle katılırken, %40,5'i katılmakta, %8,1'i kararsız kalmış, toplamda %24'ü katılmamaktadır. Bu görüşün cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek için t-testi yapılmıştır. Test sonucunda aşağıda gösterilen tablolardaki veriler elde edilmiştir.

Tablo 15
Cinsiyete Göre 17. Sorunun Grup İstatistiği

Cinsiyet	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V17 Bay	91	3,21	1,216	,127
Bayan	230	3,88	1,083	,071

Tablo 16
Cinsiyete Göre 17. Sorunun t-testi

	F	Sig.	t	df	Olasılık Değeri
V 17	12,418	,000	-4,818 -4,583	319 49,586	,000 ,000

P<,05

Analizi cinsiyete göre yaptığımızda t-test istatistiğine bakarak % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Kursiyerlere göre, katılınan program kursiyerlerin boş zamanlarını sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yöneliktir düşüncesi, kursiyerlerin cinsiyetine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz. Grup istatistiğinde anlamlılık sütunundan bayan kursiyerlerin erkek kursiyerlere göre katıldıkları programı daha fazla sosyal kültürel etkinlik olarak değerlendirdiği görülmektedir.

4.8.2. Yaşa Göre Devam Edilen Kurum Kategorisi Analizi

Kursiyerlerin yaşlarına göre tercih ettikleri kurum kategorilerinin anlamlılığının test edilmesi gerekmektedir. Bu amaçla araştırmamıza katılan kursiyerlerin yaşları 15-25, 26-35, 36-45, 46-60 ve 60 yaş üzeri olmak üzere gruplandırılmıştır. Yaş grupları ile tercih edilen kurum kategorileri değişkenleri için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Tablo 17

Yaş Değişkeninin Anova Analizi

Yas	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Olasılık Değeri
Gruplar arası	13,057	3	4,352	4,516	,004
Gruplar içi	315,130	327	,964		
Genel	328,187	330			

P<,05

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına dayanarak % 95 güvenlilik sınırında olasılık değeri (p = 0.004) < 0.05 hesaplanmıştır. Yani kursiyerlerin yaşlarına göre tercih ettikleri kurum kategorisi anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

Tablo 18

Yaş Değişkeninin Betimsel Tablosu

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
İHEM	62	1,56	,802	,102
KOMEK	155	1,88	1,077	,087
ÖZEL	50	1,38	,602	,085
DİĞER	64	1,91	1,123	,140
Toplam	331	1,75	,997	,055

Yukarıdaki tablonun anlamlılık sütununa baktığımızda karşılaştırma yaptığımız kurum kategorileri puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu görmekteyiz. Tablodan KO-MEK ile diğer (mahalli ve ilçe belediyeler, vakıf ve dernek) kursiyerlerinin yaş dağılımında kendi aralarında anlamlı bir fark yokken bu ikilinin özel kurs kursiyerleri ile yaş dağılımı arasında anlamlı fark vardır. Özel kurs kursiyerlerinin yaş ortalamasının daha düşük olduğu anlaşılmıştır. Özel kurslara devam edenler büyük çoğunlukla 15-25 yaş gurubunda olanlardır.

4.8.3. Medeni Duruma Göre Devam Edilen Kurum Kategorisi Analizi

Kursiyerlerin medeni durumlarına göre tercih ettikleri kurum kategorilerinin değişmesinin ilişkisi olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır, anket puanları hesaplanarak skor değişkeni tanımlanmıştır.

Tablo 19

Medeni Durumun Anova Analizi

Medeni Durumunuz	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Olasılık Değeri
Gruplar arası	3,804	3	1,268	5,630	,001
Gruplar içi	73,420	326	,225		
Genel	77,224	329			

P<,05

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına dayanarak % 95 güvenilirlik sınırında olasılık değeri ($p = 0.001$) < 0.05 hesaplanmıştır. O halde kursiyerlerin medeni durumlarına göre tercih ettikleri kurum kategorileri anlamlı bir şekilde

farklılaşmaktadır. Hangi kategorilerdeki kurslara hangi medeni duruma sahip olanların ağırlıklı olarak gittiğini anlayabilmek için betimsel tablo incelenmiştir.

Aşağıdaki tablonun anlamlılık sütununa baktığımızda karşılaştırma yaptığımız kurum kategorilerinin puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu görmekteyiz. Tablodan KO-MEK ile diğer (mahalli ve ilçe belediyeler, vakıf ve dernek) kursiyerlerinin vermiş olduğu cevaplarda kendi aralarında anlamlı bir fark yokken bu ikilinin özel kurs kursiyerleri ile cevapları arasında anlamlı fark vardır. Özel kurs kursiyerlerinin medeni hali bu ikiliye göre daha fazla oranda bekârdan oluşmaktadır.

Tablo 20

Medeni Durumun Betimsel Tablosu

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
İHEM	62	1,21	,449	,057
KOMEK	154	1,34	,474	,038
ÖZEL	50	1,16	,370	,052
DİĞER	64	1,48	,563	,70
Toplam	330	1,32	,484	,027

4.8.4 Daha Önce Bilgisayar Eğitimi Alıp Almadığına Göre Sınıfın Temizliği Hakkındaki Görüşlerin Analizi

Kursiyerlerin daha önce bilgisayar eğitimi alıp almadığına göre temizliğe verilen özenin anlamlı olarak değişip değişmediğini görebilmek için t-testi yapılmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz 0,005 çıkmıştır. O halde % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz 0.05'ten küçük olduğundan "Kursiyerlere göre sınıfın temizliğine yeterli özen gösterilmediği görüşü, kursiyerlerin daha önce bilgisayar eğitimi alıp almadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır" diyebiliriz.

Tablo 21

Daha Önce Bilgisayar Eğitimi Aldığına Göre 41. Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V41	Evet	102	2,28	1,146	,114
	Hayır	220	2,74	1,415	,095

Daha önce eğitim almış kursiyerler sınıfın temizliğine özen gösterilmediğini diğerlerine göre daha fazla belirtmektedirler. Muhtemelen bu kursiyerler görüşlerini yazarken bir önceki kurum/kuruluşla karşılaştırmada yapmaktadırlar.

4. 9. KURUM TİPLERİNE GÖRE ANALİZ

Bu bölümde kurum tiplerine (özel, kamu) göre kursiyerlerin anlamlı olarak değişen görüşleri ele alınmıştır. Tüm anket maddelerine uygun testler yapılmış araç gereçlerin yeterliliği, sınıfın büyüklüğü, temizliği, dinlenme alanlarının yeterliliği, laboratuvarların ders dışında kullanılması, programın sosyal kültürel açıdan değerlendirilmesi, beceri kazandırdığı inancı, ihtiyaç ve kapasitelerin dikkate alınımında anlamlı farklılıklar bulunmuşken diğer sorularda anlamlı farklılık bulunmamıştır.

4.9.1 Kurum Tipi Göre Derste Kullanılan Araç Gereçlerin Yeterliliğinin Analizi

Kurum tipine göre derslerde kullanılan araç ve gereçlerin yeterliliğinin anlamlılığı test edilirken t-testi yapılmıştır. Test sonucunda % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz 0,003 çıkmıştır. $0,003 < 0.05$ olduğundan “Kurs Programı Uygulanırken öğretmenlerin ders anlatımında kullandığı araç ve gereçlerin (bilgisayar, projeksiyon cihazı, video gösterisi, yazı tahtası...) yeterliliği, kursiyerlerin devam ettiği kursun özel/kamu kuruluşu olup olmadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz.

Tablo 22
Eğitim Aldığı Kurum Değişkenine Göre 32 Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V32	Özel	53	4,02	,930	,128
	Kamu	275	3,49	1,197	,072

Tablonun anlamlılık sütununa baktığımızda özel kurs kursiyerleri öğretmenlerinin kullandığı ders araç gereçlerini daha yeterli olarak görmektedir.

4.9.2 Kurum Tipi Göre Sınıfın Büyüklüğünün Eğitim Öğretim İçin Uygun Olmadığının Analizi

Kurum tipine göre sınıfların büyüklüğünün eğitim öğretim için uygun olmamasının anlamlılığı test edilirken t-testi yapılmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz 0,004 çıkmıştır. O halde olasılık değerimiz 0.05'ten küçük olduğundan “Kursiyerlere göre, sınıfın büyüklüğünün eğitim öğretim için uygun olmadığı görüşü, kursiyerlerin devam ettiği kursun özel/kamu kuruluşu olup olmadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz.

Tablo 23
Kurum Tipine Göre 40. Sorunun t-testi

	F	Sig.	t	sd	Olasılık Değeri
V 40	23,54	,000	-2,881 -3,866	324 101,225	,004 ,000

P<,05

Tablo 24
Eğitim Aldığı Kurum Değişkenine Göre 40. Sorunun Grup İstatistiği

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V40 Özel	51	1,90	,781	,109
Kamu	275	2,41	1,215	,073

Tablo 24'ten anlamlılık sütununa bakılırsa kamu kursu kursiyerlerinin özel kurs kursiyerlerine göre sınıflarının büyüklüğünün eğitim öğretim için daha uygun olduğunu belirttiği görülmektedir.

4.9.3 Kurum Tipi Göre Sınıfın Temizliğine Gösterilen Özenin Analizi

Kurum tipine göre sınıfların temizliliğine gösterilen özenin yeterliliğinin anlamlılığı test edilirken t-testi yapılmıştır ve şu sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 25
Kurum Tipine Göre 41. Sorunun Grup İstatistiği

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V41 Özel	51	1,98	1,010	,141
Kamu	272	2,71	1,375	,083

Tablo 26
Kurum Tipine Göre 41. Sorunun t-testi

	F	Sig.	t	sd	Olasılık Değeri
V 41	37,546	,000	-3,589 -4,420	321 88,839	,000 ,000

P<,05

Kurum tipleri arasında özel/kamu karşılaştırması için t-test istatistiği yaptığımızda % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz 0.05'ten küçük olduğundan dolayı “Kursiyerlere göre, sınıfın temizliğine yeterli özen gösterilmediği görüşü, kursiyerlerin devam ettiği kursun özel/kamu kuruluşu olup olmadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz. Tablo 26'dan anlamlılık sütunundan da anlaşılacağı üzere kamu kursu kursiyerlerinin özel kurs kursiyerlerine göre temizlik hakkındaki olumsuz görüşü daha fazladır.

4.9.4 Kurum Tipine Göre Kantin Gibi Dinlenme Alanlarının Yeterliliği Analizi

Kurum tipine göre kantin gibi dinlenme alanlarının yeterliliğinin anlamlılığı test edilirken t-testi yapılmıştır ve şu sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 27
Kurum Tipine Göre 43. Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V43	Özel	51	3,75	1,074	,150
	Kamu	267	3,00	1,341	,082

Tablo 28
Kurum Tipine Göre 43. Sorunun t-testi

	F	Sig.	t	sd	Olasılık Değeri
V 43	12,457	,000	3,745 4,349	316 82,79	,000 ,000

P<,05

Kurum tipleri arasında özel/kamu karşılaştırması yaptığımızda t-test istatistiklerine bakarak % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz 0.05'ten küçük olduğundan “Kursiyerlere göre, kurs binasındaki kantin gibi dinlenme alanlarının yeterliliği görüşü, kursiyerlerin devam ettiği kursun özel/kamu kuruluşu olup olmadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz. Özel kurs kursiyerleri kantin gibi dinlenme alanlarının yeterliliğini kamu kurs kursiyerlerine göre daha fazla yeterli görmektedirler.

4.9.5 Kurum Tipine Göre Laboratuvarların Ders Dışında Kursiyerlere Açık Olmasının Analizi

Kurum tipine göre laboratuvarların ders dışında açık tutulmasının anlamlılığı test edilirken t-testi yapılmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) 0,003 çıkmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Laboratuvarların ders dışında uygulama yapabilmeleri için kursiyerlere açık olması, kursiyerlerin devam ettiği kursun özel/kamu kuruluşu olup olmadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz.

Tablo 29
Kurum Tipine Göre 44. Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V44	Özel	49	3,73	1,076	,154
	Kamu	267	3,12	1,341	,082

Özel kurslar kamu kuruluşlarının kurslarına göre ders dışında laboratuvarlarını kursiyerlere uygulama yapabilmeleri için daha fazla açmaktadırlar.

4.9.6 Kurum Tipine Göre Katıldıkları Programı Sosyal Kültürel Açıdan Değerlendirmesinin Analizi

Kurum tipine göre kursiyerlerin katıldıkları programı sosyal kültürel açıdan değerlendirilmesinin anlamlılığı test edilirken t-testi yapılmıştır ve şu sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 50
Kurum Tipine Göre 17. Sorunun t-testi

	F	Sig.	t	sd	Olasılık Değeri
V 17	,536	,465	-4,183 -4,290	319 75,849	,000 ,000

P<,05

Kurum tipleri arasında özel/kamu karşılaştırması yaptığımızda t-test istatistiklerine bakarak % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Kursiyerlere göre, katılınan program kursiyerlerin boş zamanlarını sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yöneliktir düşüncesi, kursiyerlerin devam ettiği kursun özel/kamu kuruluşu olup olmadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz.

Tablo 31
Kurum Tipine Göre 17. Sorunun Grup İstatistiği

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V17 Özel	53	3,09	1,097	,151
Kamu	268	3,81	1,138	,070

Grup istatistiğinden kamu kuruluşundaki kurslara katılan kursiyerler, programı özel kurs kursiyerlerine göre daha fazla sosyal kültürel etkinlik olarak görmektedir.

4.9.7 Kurum Tipine Göre Programın Yaşam Düzeyini Yükseltici Beceriler Kazandırdığı İnancının Analizi

Katıldığım program işsiz ya da istemediği işlerde çalışanların yaşam düzeylerini yükseltici beceriler kazandırmaya yardımcı olur sorusunu kurum tipine göre anlamlılığı test edilirken t-testi yapılmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) 0,007 çıkmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Katıldığım program; işsiz ya da istemediği işlerde çalışanların yaşam düzeyini yükseltici beceriler kazandırmaya yardımcı olur görüşü, kursiyerlerin devam ettiği kursun özel/kamu kuruluşu olup olmadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz.

Tablo 32
Kurum Tipine Göre 18. Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V18	Özel	52	3,87	,841	,117
	Kamu	273	4,22	,810	,049

Kamu kuruluşuna giden kursiyerler özel kurs kursiyerlerine göre daha fazla bu görüşe sahiptir.

4.9.8 Kurum Tipine Göre Katıldıkları Programın İçeriğinin Belirlenmesinde Kursiyerlerin İhtiyaçları ve Kapasitelerinin Dikkate Alındığı Görüşünün Analizi

Kurs programının içeriğinin belirlenmesinde kursiyerlerin ihtiyaç ve kapasiteleri dikkate alınmamıştır sorusunun kurum tipine göre anlamlılığı test edilirken t-testi yapılmıştır ve şu sonuçlar elde edilmiştir. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) 0,002 çıkmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Kursiyerlere göre; kurs programının içeriğinin belirlenmesinde kursiyerlerin ihtiyaç ve kapasiteleri dikkate alınmamış olduğu görüşü, kursiyerlerin devam ettiği kursun özel/kamu kuruluşu olup olmadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz.

Tablo 33

Kurum Tipine Göre 26. Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V26	Özel	53	2,43	,930	,128
	Kamu	271	2,97	1,191	,072

Tablo 33'ten anlamlılık sütununa bakarsak kamu kuruluşlarındaki kursiyerlerin bu konu hakkındaki olumsuz görüşü, özel kurs kursiyerlerine göre anlamlı olarak daha belirgindir.

4.9.9 Kurum Tipine Göre Kurumca Verilen Materyalin Yeterliliğinin Analizi

Kurumca verilen kurs materyali oldukça yeterlidir sorusuna verilen cevapları incelediğimizde 324 kursiyer bu soruya cevap vermiştir. Kursiyerlerin %57,1'i yeterli olduğunu, %19,4'ü kararsız olduğunu, %23,5'i yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bu sorunun kurum kategorisine göre anlamlılığı test edilirken t-testi yapılmıştır ve şu sonuçlar elde edilmiştir. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) 0,011 çıkmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Kursiyerlere göre, kuruluşça verilen kitap, yazılı ve görsel not gibi materyallerin yeterliliği, kursiyerlerin devam ettiği kursun özel/kamu kuruluşu olup olmadığına göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz.

Tablo 34

Kurum Tipine Göre 30. Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V30	Özel	53	3,85	,969	,133
	Kamu	271	3,40	1,200	,073

Özel kurs kursiyerleri verilen materyallerden kamu kuruluşlarının kursiyerlerine göre daha fazla memnundur. Belediye, KO-MEK ve İHEM kurumları kursiyerlere kitap, yazılı not gibi materyal vermemektedir. Usta öğreticiler kendi notlarını ya da örneklerini isteyen kursiyerlere vermektedir.

4. 10. KURUM KATEGORİSİNE GÖRE ANALİZ

Bu çalışmada kurum kategorisine (İHEM, Özel, KO-MEK, Diğer (İlçe ve Mahalli Belediyeler, Vakıf ve Dernekler)) göre kursiyerlerin anlamlı olarak değişen ve bazı değişmeyen görüşleri ele alınmıştır. Tüm anket maddelerine uygun testler yapılmış olup programın ihtiyaç karşılaması, önbilginin yeterliliği ve uita öğreticinin kursiyerlere göre içeriği düzenlemesi konularında anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sorularda herhangi bir anlamlı farklılık bulunamamıştır.

4.10.1. Kurum Kategorisine Göre Programın İçeriğinin Amaçları Gerçekleştirebilecek Şekilde Düzenlenip Düzenlenmediğinin Analizi

Programın içeriğinin amaçlarını gerçekleştirebilecek şekilde düzenlenmediği sorusuna verilen cevapları incelediğimizde 318 kursiyer bu soruya cevap vermiştir. Amaçları gerçekleştirebilecek şekilde düzenlendiğini kursiyerlerin %51,6'sı düşünürken, %12,9'u kararsız kalmış, %35,5'i amaçları gerçekleştirebilecek şekilde düzenlenmediğini belirtmişlerdir. Bu sorunun kurum kategorisine göre anlamlılığını test edilirken tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır ve şu sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 35

Kurum Kategorilerine Göre 13. Sorunun Betimsel Tablosu

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
İHEM	61	2,93	1,047	,134
KO-MEK	151	2,95	1,288	,105
ÖZEL	46	2,78	1,281	,189
DİĞER	60	2,47	1,046	,131
Toplam	318	2,83	1,205	,068

Tablo 36

Kurum Kategorilerine Göre 13. Sorunun Anova Analizi

13. Soru	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Olasılık Değeri
Gruplar arası	10,994	3	3,665	2,562	,055
Gruplar içi	449,173	314	1,430		
Genel	460,167	317			

P<,05

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına dayanarak % 95 güvenilirlik sınırında olasılık değeri (p) > 0.05 hesaplanmıştır. Yani Programların içeriğinin, amaçları gerçekleştirebilecek şekilde düzenlenmesi kurum tipine göre farklılık göstermez. Keza programların içeriği Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulmakta ve kurumlarda bunlar üzerinde kısıtlı değişimlere izin vermektedirler. Bu açıdan baktığımızda herhangi bir kurum ya da kuruluşun arasında anlamlı fark çıkmamasının sebebi daha rahat anlaşılmaktadır.

4.10.2 Kurum Kategorisine Göre Programın İçeriğinin Kursiyerlerin İhtiyaçlarını Karşılama Düzeyi Analizi

Program ihtiyaçlarını karşılayacak içeriktedir sorusunun kurum kategorisine göre anlamlılığı test edilirken tek yönlü varyans analiziz (ANOVA) yapılmıştır ve şu sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 37

Kurum Kategorilerine Göre 25. Sorunun Anova Analizi

V25

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Olasılık Değeri.
Gruplar Arası	6,296	3	2,099	2,836	,038
Gruplar içi	234,582	317	,740		
Genel	240,879	320			

P<,05

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına dayanarak % 95 güvenilirlik sınırında olasılık değeri (p) < 0.05 hesaplanmıştır. Yani Kurs programın içeriği kursiyerlerin ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olması, kurum kategorisine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterir.

Tablo 38

Kurum Kategorilerine Göre 25. Sorunun Betimsel Tablosu

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
İHEM	61	3,79	,733	,094
KO-MEK	154	3,71	,942	,076
ÖZEL	46	4,09	,661	,097
DĞER	60	3,95	,891	,115
Toplam	321	3,82	,868	,048

Özel kurs kursiyerleri KO-MEK kursiyerlerine göre aldıkları eğitimin ihtiyaçlarını daha fazla karşılayacağı düşüncesindedirler.

4.10.3 Kurum Kategorisine Göre Sınıfın Yerleşim Planının İletişime Etkisinin Analizi

Sınıfın yerleşim planının iletişimde sorun oluşturması sorunun kurum kategorisine göre anlamlılığı test edilirken tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır ve şu sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 39

Kurum Kategorilerine Göre 35. Sorunun Anova Analizi

V13	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Olasılık Değeri
Gruplar arası	11,622	3	3,874	2,396	,068
Gruplar içi	520,737	322	1,617		
Genel	532,359	325			

P<,05

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına dayanarak % 95 güvenilirlik sınırında olasılık değeri (p) > 0.05 hesaplanmıştır. Yani sınıfın yerleşim planı; diğer kursiyer ve öğretmenleriyle iletişimde sorun oluşturması, kurum tipine göre farklılık göstermez.

4.10.4 Kurum Kategorisine Göre Yetkililerce Kurs Hakkında Verilen Önbilgilerin Analizi

Eğitime başlamadan önce yetkililerce kurs programı hakkında tarafıma verilen bilgi yeterlidir sorunun kurum kategorisine göre anlamlılığı test edilirken tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır ve şu sonuçlar elde edilmiştir.

Aşağıdaki tek yönlü varyans analizi sonuçlarına dayanarak % 95 güvenilirlik sınırında olasılık değeri ($p = 0.00$) < 0.05 hesaplanmıştır. Yani Kurs programı hakkında kurs başlamadan önce yetkililerce verilen bilginin yeterli olarak görülmesi; kurum tipine göre farklılık gösterir.

Tablo 40

Kurum Kategorisine Göre 11. Sorunun Anova Analizi

V11

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Olasılık Değeri
Gruplar arası	17,399	3	5,800	7,138	,000
Gruplar içi	258,380	318	,813		
Genel	275,780	321			

$P < ,05$

Tablo 41

Kurum Kategorisine Göre 11. Sorunun Betimsel Tablosu

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
İHEM	59	3,41	1,100	,143
KO-MEK	155	3,92	,926	,074
ÖZEL	48	4,13	,703	,102
DİĞER	60	4,02	,748	,097
Toplam	322	3,87	,927	,052

Yukarıdaki tablonun anlamlılık sütunundan kurum kategorileri puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu görmekteyiz. Tablodan İHEM'in kayıt esnasında kurs programı hakkında vermiş olduğu bilginin yeterliliği diğer üç kategorideki kurslarda verilen bilgiye göre anlamlı derecede düşüktür. Buradan da İHEM'in kayıt kabul/danışa biriminin yeterli derecede verimli çalışmadığı diyebiliriz.

4.10.6 Kurum Kategorisine Göre Programın Kursiyerlerin İhtiyaçlarını Karşılama Yeterliliği Analizi

Katıldığım program; genel olarak ihtiyaçlarımı karşılamama yeterli değildir sorusunun kurum kategorilerine göre anlamlılığı test etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Tablo 42
Kurum Kategorisine Göre 20. Sorunun Anova Analizi

20. Soru	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Olasılık Değeri
Gruplar arası	10,893	3	3,631	3,628	,013
Gruplar içi	319,293	319	1,001		
Genel	330,186	322			

P<.05

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına dayanarak % 95 güvenilirlik sınırında olasılık değeri ($p=.013$) < 0.05 hesaplanmıştır. Yani; Katıldıkları programın ihtiyaçlarını genel olarak karşılamadığı düşüncesi; kurum kategorisine göre anlamlı olarak farklılık gösterir.

Tablo 43
Kurum Kategorisine Göre 20. Sorunun Betimsel Tablosu

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
İHEM	60	2,85	1,132	,146
KO-MEK	152	2,56	,975	,079
ÖZEL	47	2,23	,937	,137
DİĞER	64	2,44	,974	,122
Toplam	323	2,54	1,013	,056

Yukarıdaki tablonun anlamlılık sütununa baktığımızda karşılaştırma yaptığımız kategori puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu görmekteyiz. Tablodan İHEM ve KO-MEK kursiyerlerinin özel kursa devam eden kursiyerlere göre aldıkları eğitimin sonucunda, ihtiyaçlarını tam anlamıyla gideremediğini görmekteyiz. Memnuniyetsizlik en fazla İHEM kursiyerlerindedir. Aslında programın içeriğinin değişmemesine rağmen genel olarak ihtiyaçlarımı karşılamada yeterli değildir düşüncesi olsa olsa dersin verimli geçmemesinden ya da İHEM öğretmenlerinin bazı konuların üzerinden yüzeysel geçmesinden kaynaklanabilir.

4.10.7 Kurum Kategorisine Göre Usta Öğreticinin Genel Yaklaşımının ve İletişiminin Analizi

Kursiyerlerin, usta öğreticinin ders esnasında kendilerine yaklaşımını ve iletişimini beğenmeleri sorusunun kurum kategorisine göre anlamlılığı test edilmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Tablo 44
Kurum Kategorisine Göre 48. Sorunun Anova Analizi

48. Soru	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Olasılık Değeri
Gruplar arası	9,094	3	3,031	3,586	,014
Gruplar içi	272,219	322	,845		
Genel	281,313	325			

P<,05

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına dayanarak % 95 güvenilirlik sınırında olasılık değeri ($p=0.014$) < 0.05 hesaplanmıştır. Yani Kursiyerlerin; usta öğreticinin ders esnasında kendilerine yaklaşımını ve iletişimini beğenmeleri; kurum kategorisine göre anlamlı olarak farklılık gösterir.

Tablo 45
Kurum Kategorisine Göre 48. Sorunun Betimsel Tablosu

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
İHEM	62	3,98	1,048	,133
KO-MEK	154	4,28	,904	,073
ÖZEL	46	4,57	,544	,080
DİĞER	64	4,28	1,031	,129
Toplam	326	4,26	,930	,052

Yukarıdaki tablonun anlamlılık sütununa baktığımızda karşılaştırma yaptığımız kategori puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu görmekteyiz. Tablodan İHEM ve KO-MEK kursiyerleri özel kursa devam eden kursiyerlere göre usta öğreticilerinin, ders esnasındaki iletişimini daha az beğenmektedirler. İHEM de görevli usta öğreticilerinin diğer kurum/kuruluştaki usta öğreticilere göre iletişimi en az beğenilen olması dikkat çekicidir.

4.10.8 Kurum Kategorisine Göre Usta Öğreticinin Kursiyerlerin İhtiyacına Göre İçeriği Düzenlemesi Analizi

Usta öğretmenlerinin konu anlatırken onların istek ve ihtiyaçlarına göre konuları yeniden düzenlediği ile ilgili sorusunun kurum kategorisine göre anlamlılığı test edilmek için tek yönlü varyans analizine (ANOVA) tabi tutalım.

Tablo 46
Kurum Kategorisine Göre 52. Sorunun Anova Analizi

52. Soru	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Olasılık Değeri
Gruplar arası	16,076	3	5,359	4,456	,004
Gruplar içi	378,771	315	1,202		
Genel	394,846	318			

P<,05

Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına dayanarak % 95 güvenilirlik sınırında olasılık değeri ($p = 0.004$) < 0.05 hesaplanmıştır. Kursiyerlerin; usta öğretmenlerinin konu anlatırken onların istek ve ihtiyaçlarına göre konuları yeniden düzenlemesi; kurum kategorisine göre anlamlı olarak farklılık gösterir.

Tablo 47
Kurum Kategorisine Göre 52. Sorunun Betimsel Tablosu

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
İHEM	59	3,49	1,057	,138
KO-MEK	152	3,79	1,131	,092
ÖZEL	45	4,22	,850	,127
DİĞER	63	4,02	1,198	,151
Toplam	319	3,84	1,114	,062

Yukarıdaki tablonun anlamlılık sütununa baktığımızda karşılaştırma yaptığımız kategori puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu görmekteyiz. Tablodan İHEM ve KO-MEK kursiyerleri özel kursa devam eden kursiyerlere göre usta öğretmenlerinin konu anlatırken onların istek ve ihtiyaçlarına göre konuları yeniden düzenleme işini yapmasını daha az yeterli görmektedirler. Burada da İHEM de görevli usta öğretmenlerin en az puanı aldığını görmekteyiz.

4. 11. KURS ÜCRETİ ÖDEMEYE GÖRE ANALİZ

Bu çalışmada kursa katılım karşılığında ücret ödeyip, ödememeye göre kursiyerlerin anlamlı olarak değişen görüşleri ele alınmıştır. Tüm anket maddelerine uygun testler yapılmış olup programın yaşa, ihtiyaca, eğitime göre düzenlenmediği, programın sosyal kültürel bir etkinlik olduğu, işsizler için beceri kazandırdığı, sınıf mevcudu, ders dışında laboratuvarların açık olması, ve bilgisayarın başında tek başına oturabilmesi konularında anlamlı fark bulunmuştur. Diğer sorularda herhangi bir anlamlılık bulunamamıştır.

4.11.1 Kursiyerlerin Ücret Ödeyip Ödememelerine Göre Katıldıkları Programın Onların Yaşları, İhtiyaçları, Eğitim ve Kültürel Düzeylerini Dikkate Alınıp Alınmadığı Görüşünün Analizi

Katıldığım programın hazırlanmasında kursiyerlerin yaşları, ihtiyaçları, eğitim ve kültürel düzeyleri dikkate alınmamıştır sorusuna 326 kursiyer cevap vermiştir. Kursiyerlerin ücret karşılığında kursa gitmesine göre bu görüşün dağılımına bakmak için t-testi yapılmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) 0,001 çıkmıştır. Olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Katıldığım programın hazırlanmasında kursiyerlerin yaşları, ihtiyaçları, eğitim ve kültürel düzeyleri dikkate alınmamıştır görüşü; kursiyerlerin ücret ödeyip ödemediğine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır ” diyebiliriz.

Tablo 48
Ücret Ödemeye Göre 16. Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V16	Ücretli	164	3,04	1,218	,095
	Ücretsiz	162	3,50	1,325	,104

Tablo 48’den anlamlılık sütununa bakarsak ücret ödemeyenler ödeyenlere göre programın hazırlanmasında bu yaş, ihtiyaç, eğitim ve kültürel düzeylerin dikkate alınmadığı görüşüne daha fazla sahiptirler.

4.11.2 Katıldıkları Programın Onların Boş Zamanlarını Sosyal Kültürel Etkinliklerle Değerlendirmeye Yönelik Görüşü, Kursiyerlerin Ücret Ödeyip Ödemediğine Göre Analizi

Katıldığım program; kursiyerlerin boş zamanlarını, sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yöneliktir sorusuna 321 kursiyer cevap vermiştir. Gidilen kursun ücret karşılığında olmasına göre bu görüşün dağılımına bakmak için t-testi yapılmıştır.

Tablo 49
Ücret Ödemeye Göre 17. Sorunun t-testi

	F	Sig.	t	sd	Olasılık Değeri
V 17	21,441	,000	-5,479	319	,000
			-5,486	315,558	,000

P<,05

%95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p)< 0.05 olduğundan “Katıldığım program; kursiyerlerin boş zamanlarını, sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yöneliktir görüşü; kursiyerlerin ücret ödeyip ödemediğine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır ” diyebiliriz.

Tablo 50
Ücret Ödemeye Göre 17. Sorunun Grup İstatistiği

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V17 Ücretli	162	3,35	1,177	,092
Ücretsiz	159	4,03	1,040	,082

Grup istatistiği tablosundan anlamlılık sütununa bakarsak ücret ödemeyenlerin ödeyenlere göre katıldıkları programı, daha fazla sosyal kültürel etkinlik olarak görmekte olduğu ortaya çıkmıştır.

4.11.3 Katıldıkları Programın İşsiz Ya da İstemediği İşlerde Çalışanların Yaşam Düzeyini Yükseltici Beceriler Kazandırdığı Düşüncesinin, Kursiyerlerin Ücret Ödeyip Ödemediğine Göre Analizi

Katıldığım program işsiz ya da istemediği işlerde çalışanların yaşam düzeylerini yükseltici beceriler kazandırmaya yardımcı olur sorusuna 325 kursiyer

cevap vermiştir. Gidilen kursun ücret karşılığında olmasına göre bu görüşün dağılımına bakmak için t-testi yapılmıştır.

Tablo 51
Ücret Ödemeye Göre 18. Sorunun t-testi

	F	Sig.	t	sd	Olasılık Değeri
V 18	1,017	,314	-3,600 -3,604	323 319,21	,000 ,000

P<,05

Katıldığı program karşılığında ücret ödeyen ve ödemeyenlere göre karşılaştırma yaptığımızda t-test istatistiklerine bakarak % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Katıldığım program; işsiz ya da istemediği işlerde çalışanların yaşam düzeyini yükseltici beceriler kazandırmaya yardımcı olur görüşü; kursiyerlerin ücret ödeyip ödemediğine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır ” diyebiliriz.

Tablo 52
Ücret Ödemeye Göre 18. Sorunun Grup İstatistiği

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V18 Ücretli	164	4,00	,858	,067
Ücretsiz	161	4,32	,755	,060

Grup istatistiği tablosunun anlamlılık sütununa bakarsak ücret ödemeyenlerin ödeyenlere göre katıldıkları programın işsiz ya da istemediği işlerde çalışanların yaşam düzeyini yükseltici beceri kazandıracığı inancı daha fazladır.

4.11.4 Sınıfın Mevcudu Eğitimi Olumsuz Yönde Etkilediği Düşüncesinin, Kursiyerlerin Ücret Ödeyip Ödemediğine Göre Analizi

Sınıfın kursiyer mevcudu eğitim öğretimi olumsuz yönde etkilemektedir sorusunun t-testi analizi yapılmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) 0,001 çıkmıştır. O halde . % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p)< 0.05 olduğundan “Kursiyerlere göre, sınıftaki kursiyer mevcudu eğitim öğretimi olumsuz yönde etkilemektedir görüşü; kursiyerlerin ücret ödeyip ödemediğine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır ” diyebiliriz.

Tablo 53
Ücret Ödemeye Göre 33. Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V33	Ücretli	166	2,02	1,117	,087
	Ücretsiz	162	2,44	1,211	,095

Ücret ödemeyenler ödeyenlere göre sınıf mevcudunu kalabalık görmesi ve bunun eğitim öğretimi olumsuz yönde etkilediğini düşünmesi anlamlı derecede yüksektir. Burada ücret ödemeyenlerin büyük bir çoğunluğunun KO-MEK kurslarında eğitim gören kursiyerler olduğunu göz önüne alırsak ve bu kurslar 25 kursiyerlik bir grupla eğitime başladığından sonucun aslında KO-MEK’le bire bir ilişkili olduğu anlaşılmaktadır.

4.11.5 Ders Saatleri Dışında Uygulama Yapılması için Laboratuvarların Açılmasının, Kursiyerlerin Ücret Ödeyip Ödemediğine Göre Analizi

Bilgisayar başında uygulama yapabilmemiz için laboratuvar ders saatleri dışında da kullanımımıza açıktır sorusunun gidilen kursun ücret karşılığında olmasına göre anlamlılığını sınamak için t-testi yapılmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) 0,000 çıkmıştır. O halde % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Kursiyerlerin uygulama yapabilmesi için ders saatleri dışında laboratuvarın açık olması, kursiyerlerin ücret ödeyip ödemediğine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz.

Tablo 54
Ücret Ödemeye Göre 44. Sorunun Grup İstatistiği

		N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V44	Ücretli	156	2,87	1,333	,107
	Ücretsiz	160	3,55	1,222	,097

Bura da Tablo 54’ten anlamlılık sütununu incelendiğinde ücret ödemeyenlerin ders dışında laboratuvarda çalışma imkânlarının daha fazla olduğu anlaşılır.

4.11.6 Tek Başına Bilgisayar Başında Oturma İmkânının, Kursiyerlerin Ücret Ödeyip Ödemediğine Göre Analizi

Sınıfta genelde tek başına bilgisayar başında oturabilmekteyim sorusuna 325 kursiyer cevap vermiştir. %39,4'ü bu görüşe kesinlikle katılırken, %40,6'sı katılmakta, %5,8'i kararsız kalmakta, %10,5'i katılmamakta, %3,7'si de kesinlikle katılmamaktadır. Gidilen kursun ücret karşılığında olmasına göre bu bilgisayar başında tek başına oturma imkanının dağılımına bakmak için t-testi yapılmıştır. % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) 0,002 çıkmıştır. O halde % 95 güvenlilikle olasılık değerimiz (p) < 0.05 olduğundan “Sınıfta kursiyerlerin genelde tek başına bilgisayar başında oturabilmesi, kursiyerlerin ücret ödeyip ödemediğine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır” diyebiliriz.

Tablo 55
Ücret Ödemeye Göre 45. Sorunun Grup İstatistiği

	N	Anlamlılık	Standart Sapma	Standart Hata
V45 Ücretli	162	4,20	1,010	,079
Ücretsiz	163	3,83	1,153	,090

Ücret ödemeyen kursiyerler genelde bilgisayar başında ücret ödeyenlere göre anlamlı derecede çift kursiyer oturmaktadır. Burada da temel etken KO-MEK kurslarından kaynaklanmaktadır. KO-MEK kursları ücretsiz olduğundan kursu bırakan kursiyer çok olmakta. Sayının çok azalıp kursun kapanmaması için kurs başlangıcında 25 kursiyerle kurs başlatılmaktadır. İlk haftalarda çift kişi oturan kursiyerler bazılarının bırakmasıyla tek başına oturama şansını yakalamaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR

1- Lise ve üniversite mezunlarıyla üniversite öğrencilerinin bilgisayar eğitimine daha fazla katıldıkları ortaya çıkmıştır. Bu da bize örgün eğitimde verilen bilgisayar eğitiminin yetersiz olduğunu göstermektedir.

2- Yaş grubu yükseldikçe bireylerin bilgisayar eğitimine katılımlarının düştüğü görülmektedir. Oysa ki bilgisayar eğitimi her yaş grubundan bireyin ihtiyaç duyduğu bir eğitimidir. Bu durum yetişkinlerin yaşları ilerledikçe ve eğitim durumları düştükçe eğitime duydukları ilginin azalmasıyla ilgili olabilir.

3- Daha önce bilgisayar eğitimi alanların büyük bir kısmının yeniden eğitim almaya yöneldikleri görülmüştür. Bu kitlenin büyük bir bölümü temel bilgisayar eğitimi almaktadır. Özellikle kamuya ait kurslara gitmiş olanların daha fazla bir oranda yeniden eğitime katıldıkları görülmüştür. Öyleyse verilen eğitimlerin büyük kısmının yetişkinlerin ihtiyaçlarını karşılamadıkları düşünülebilir.

4- Kamu ve özel kurumlar arasındaki önemli farklardan bir tanesinin fiziksel özellikler ve sunulan imkanlarla ilgili olduğu belirlenmiştir. Bu faktörle özel kurslara katılanlardan daha çok, kamunun verdiği kurslara katılanların eğitimi tekrar etmelerinin nedeni olabilir.

5- Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımı, 93 Erkek 238 bayan şeklindedir. Katılımcıların %28,1'i Erkek, %71,9'u bayandan oluşmaktadır. Bu da bayanların bilgisayar eğitimine daha çok rağbet ettiğini ortaya çıkmaktadır.

6- Katılımcıların 180'i (%54,4) 15-25 yaş arasında, 89'u (%26,9) 26-35 yaş arasında, 28'i (%8,5) 36-45 yaş arasında, 33'ü (%10) 46-60 yaş arasında ve 1'i

(%0,3) 60 yaşın üzerindedir. Bu da bilgisayar eğitimine talebin önemli bir kısmının 15-35 yaş aralığındaki genç kesimden geldiğini göstermektedir. Bu kesimin büyük çoğunluğunu örgün eğitime devam edenler, örgün eğitimi yeni bitirenler ve iş arayan gençler oluşturmaktadır.

7- Özel kurs kursiyerlerinin yaş ortalamasının belediye ve KO-MEK kursiyerlerinin yaş ortalamasından daha düşük olduğu görölmektedir. Özel kurslara devam edenler büyük çoğunlukla 15-25 yaş gurubunda olanlardır.

8- Kurum tipine göre analiz yaptığımızda 276 kursiyer kamu kuruluşlarının kurslarında, 55 kursiyer özel kurslarda eğitim gördüğü belirlenmiştir.

9- Aldıkları eğitim karşılığında ücret ödeyip ödememelerine göre analiz yaptığımızda 163 kursiyer ücret ödemezken 168 kursiyer eğitim karşılığında farklı miktarlarda ücret ödemiştir.

10- Kursiyerler kendilerini çok büyük bir oranda orta gelirli olarak belirtmiş, küçük bir kısmı da ortanın altı ve dar gelirli olarak belirtmiştir. Zengin olduğunu belirten sadece 5 kursiyer vardır. Bu da bilgisayar eğitimi alanların orta ve ortanın altında ekonomik seviyeye sahip olduklarını gösterir.

11- Kursiyerlerin mesleklerinin belirlenmesine ilişkin yapılan incelemede en büyük talebin üniversite öğrencilerinden geldiğini, ikinci büyük talebin ev hanımlarından, üçüncü büyük talebin işsizlerden geldiği görölmektedir. Bunları, işçi ve memur yakın yüzdelerle takip ederken emekli, serbest meslek sahipleri ile diğer meslek kategorisinde çalışanların birbirine yakın yüzdelerle bu eğitimi talep ettiği belirlenmiştir.

12- Kursiyerlerin medeni durumları araştırılmış ve cevap verenlerin 98'inin evli, 229'unun bekâr ve 3'ünün dul olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda bekarların anlamlı derece daha fazla özel kursları tercih ettiği belirlenmiştir.

13- Daha önce bilgisayar eğitimi alan 107 kursiyerin bu eğitimleri nereden aldıklarını incelediğimizde, kursiyerlerin 44'ünün okuldan, 25'inin özel kuruluşlardan, 36'sının Kamu kuruluşlarından ve 2'sinin de sivil toplum kuruluşların aldıklarını belirtmişlerdir

14- Daha önce eğitim almış kursiyerler sınıfın temizliğine özen gösterilmediğini diğerlerine göre daha fazla belirtmektedirler. Muhtemelen bu kursiyerler görüşlerini yazarken bir önceki kurum/kuruluşla karşılaştırmada yapmaktadırlar. Kursiyerlerin toplamda %30,6'sı temizliğe önem verilmediğini belirtmişler, %6,8'i kararsız kalmış ve toplamda %62,6'sı temizliğe özen gösterildiğini belirtmişlerdir.

15- Kursiyerlerin %71,9'u katıldıkları programın herkesin kavrayabileceği şekilde, farklı düzeylerde uygulandığını belirtmiştir. Bekar olanlar evlilere göre daha fazla bu görüşü belirtmiştir.

16- Kursiyerlerin %48,5'i programın hazırlanmasında kendilerinin yaşları, ihtiyaçları, eğitim ve kültürel düzeylerinin dikkate alınmadığını belirtmiştir. Ücret ödemeyenler ödeyenlere göre daha fazla bu görüşe sahiptirler.

17- Kursiyerlerin %71,7 si sınıftaki kursiyer mevcudunun eğitim öğretimi olumsuz etkilemediğini düşünmektedir. Ücret ödemeyenlerin ödeyenlere göre sınıf mevcudunu kalabalık gördüğü belirlenmiştir. Burada ücret ödemeyenlerin büyük bir çoğunluğunun KO-MEK kurslarında eğitim gören kursiyerler olduğunu göz önüne alırsak bu kurslarında 25 kursiyerlik bir grupla eğitime başladığından en büyük etmenin KO-MEK kurslarının oluşturduğunu görürüz.

18- Kursiyerlerin %48,1'i bilgisayar başında uygulama yapabilmeleri için laboratuvarların ders dışında da kullanımlarına açık olduğunu belirtmiştir. Kurs karşılığında ücret ödemeyenlerin ders dışında laboratuardan yararlanma olanağı daha fazla olarak belirlenmiştir. Aynı zamanda özel kurslar ders dışında laboratuvarlarını kursiyerlere, kamu kuruluşlarına göre daha fazla açmaktadır.

19- Kursiyerlerin %80'i genelde tek başına bilgisayar başında oturduğunu belirtmiştir. Bilgisayar başında çift kursiyer oturanlar kursa ücret ödemeyenlerdir. Buna en büyük etkende KO-MEK kurslarıdır. Parasız olan KO-MEK kurslarında hem talebi karşılamak için hem de kurs süresince verilecek kursiyer firelerini düşünerek bir bilgisayara iki kursiyer oturtulduğundan böyle bir anlamlı farklılık çıkmıştır.

20- Laboratuarlarda kullanılan araç gereçleri kursiyerlerin %33,3'ü yeterli bulmamaktadır. Özel kurs laboratuvarlarındaki araç gereç donanımı kamu kuruluşları laboratuvarlarındaki donanımına göre daha yeterli olduğu görülmektedir.

21- Laboratuvarların fiziki büyüklüğünü, kursiyerlerin %69'u uygun bulmuştur. Kamu kuruluşlarının laboratuvarlarının fiziki büyüklüğü özel kurs laboratuvarlarına göre daha uygun olduğu belirlenmiştir.

22- Laboratuvarların temizliği kursiyerlerin %37,4'ü yeterli bulmamıştır. Özel kursların laboratuvarları kamu kuruluşları laboratuvarlarına göre daha temiz olduğu belirlenmiştir.

23- Kantin gibi dinlenme alanları kursiyerlerin %49,7'si tarafından yeterli bulunmamıştır. Özel kursların sunmuş olduğu bu hizmet kamu kuruluşlarının sunmuş olduğu hizmete göre daha iyi olduğu belirlenmiştir.

24- Kurumca verilen kurs materyallerini kursiyerlerin %57,1'i yeterli bulmaktadır. Özel kursların vermiş olduğu materyaller daha fazla yeterli görülmektedir.

25- Sınıfın yerleşim planının iletişimde sorun oluşturduğunu kursiyerlerin %23'ü düşünmektedir. Herhangi bir değişkene göre farklılık göstermemektedir

26- Kursiyerlerin %72,3'ü sınıftaki masa ve sandalyeleri kendisine göre rahatlıkla ayarlayabilmektedir. Herhangi bir değişkene göre farklılık göstermemektedir.

27- Kursiyerlerin %18,1'i sınıftaki araç gereçlerin her zaman çalışır vaziyette bulunmadığını belirtmişlerdir. Herhangi bir değişkene göre farklılık göstermeyen bu soruda sayısal olarak yaklaşık her 5 kursiyerden 1'i bu görüştedir. Bu da kursların araç gereçlerin arızalanması durumunda daha kısa zamanda tamir için müdahale etmeleri gerektiğini göstermektedir.

28- Kursiyerlerin sadece %45,2 kurs binasındaki tuvalet/lavabo temizliğine önem verildiğini belirtmişlerdir. Herhangi bir değişkene göre anlamlı olarak değişmeyen bu sonuç da her tip kurumda bu eksikliğin olduğunu göstermektedir.

29- Kursiyerlerin sadece %11'i eğitime başlamadan önce yetkililerce kurs programı hakkında verilen bilginin yeterli olduğunu belirtmiştir. Bu da çok küçük bir yüzdendir. Önbilginin başta İHEM olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlar tarafından yeterli derecede verilmediği görülmektedir. Demek ki kursiyerlerin büyük bir bölümü eğitime başlamadan önce program hakkında tam bir bilgiye sahip değildirler. Her kursiyerin o programdan beklentisi farklı olabilir bu da eğitim esnasında ihtiyacıyla eğitim programının örtüşmemesi durumunda kursiyerde büyük bir memnuniyetsizliğe yol açabilir

30- Kursiyerlerin %67,9'u katıldıkları programın boş zamanlarını, sosyal kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yönelik olduğunu belirtmişlerdir. Kamu kuruluşu kurslarına devam eden kursiyerler özel kurs kursiyerlerine göre daha fazla bu görüşe sahiptirler. Aynı zamanda ücret ödemeyenlerde ödeyenlere göre ve bayan kursiyerler erkek kursiyerlere göre daha fazla bu görüşe sahiptirler. Buradan da kursiyerlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmeyi, sosyal ve kültürel bir olgu olarak gördüğünü görürüz.

31- Kursiyerlerin %84,9'u katıldıkları programın işsiz ya da istemediği işlerde çalışanların, yaşam düzeyini yükseltici beceriler kazandıracağı düşüncesine sahiptirler. Bu da kursiyerlere göre işsiz kişilerin program sayesinde iş bulabileceği, işinden memnun olmayan kişilerinse daha iyi bir işe yerleşebileceğinin kanısında olduklarını gösterir. Kursiyerlerden de kamu kuruluşuna gidenler özel kursa

gidenlere göre daha fazla bu görüşe sahiptirler. Aynı zamanda ücret ödemeyenlerde ödeyenlere göre bu görüşe daha fazla inandığı belirlenmiştir.

32- Kursiyerlerin sadece %46,7'si kurs programının içeriğinin belirlenmesinde kursiyerlerin ihtiyaç ve kapasitelerinin dikkate alındığını düşünmektedirler. Kamu kuruluşlarındaki kursiyerlerin bu konu hakkındaki olumsuz görüşü, özel kurs kursiyerlerine göre anlamlı olarak daha belirgindir.

33- Kursiyerlerin sadece %51,6'sı programın içeriğinin amaçlarını gerçekleştirilebilecek şekilde düzenlendiği düşüncesindedir. Kursiyerlerin yaklaşık yarısı bu görüşe katılmamaktadır. Aynı zamanda kursiyerlerin kurs öncesi program hakkında yeterli bilgi alamadıklarını belirttiklerini de düşündüğümüzde programın tam olarak amacının kursiyerler tarafından bilinmediğini anlayabiliriz.

34- Kursiyerlerin %75,1'i programın ihtiyaçlarını karşılayacak içerikte olduğunu düşünmektedirler. Her 4 kursiyerden 1'i içeriğin ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde olmadığını düşünmektedirler. Kurum kategorisine göre bu olumsuz düşüncüyü en fazla KO-MEK kursiyerleri belirtmiştir.

35- Kursiyerlerin sadece %57'si katıldıkları programın genel olarak ihtiyaçlarını karşıladığını belirtmiştir. Bu oran oldukça düşüktür. Kursiyerlerin sadece yarısından biraz fazlası ihtiyacını giderirken ortaya çok büyük bir emek, iş gücü ve maddi kayıp çıktığı görülmektedir. Program içeriğinin standart olmasına rağmen en fazla İHEM ve KO-MEK kursiyerleri, ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını belirtmiştir.

36- Kursiyerlerden %77,5'i programın istihdam edilebilmesi için gerekli bilgi ve beceriyi kazandırdığını belirtmiştir. Tam olarak ihtiyaçlarını gideremeyenlerin bir bölümünde aldıkları bu eğitimin istihdamlarına yardımcı olacağı düşüncesinde olduklarını görmekteyiz. Kursiyerlerin içinde çalışanların ve farklı ihtiyaçtan gelenlerinde olduğunu düşündüğümüzde bu oranın çok yüksek olduğunu görürüz.

37- Kursiyerlerin %82,7'si katıldıkları programın örgün eğitimi destekleyici nitelikte olduğunu belirtmiştir.

38- Kursiyerlerin sadece %7,2'sine göre kursta verilen bilgiler yeni bilgilerden oluşmamaktadır. Bu da içeriğin sürekli güncellendiğini göstermektedir.

39- Kursiyerlerin %75,9'u programın, konu hakkında bağımsız çalışma yeteneğini arttırdığını belirtmiştir. Bu da her 4 kursiyerden 3'ünün tek başına bir iş üzerine çalışabileceğini göstermektedir.

40- Kursiyerlerin %53,3'ü kurs süresinin konunun tam olarak kavranabilmesi için yeterli olduğu görüşündedir. Bu da kursiyerlerin hemen hemen yarısının kurs süresinin yetersiz geldiğini daha uzun süreli kurs olması gerektiğini düşündüklerini göstermektedir.

41- Kursiyerlerin %76,3'ü kursta uygulanan sınavların bilgilerini ölçmek için yeterli olduğunu düşündüğü görülmektedir. Bu düşünce herhangi bir değişkene göre anlamlı derecede farklılık göstermemektedir.

42- Kursiyerlerin toplamda %89,2'si aldığı eğitimi başkalarına önermektedir. Bu da kurs programı ve içeriği hakkında ne düşünürlerse düşünsünler genel olarak bu eğitimin alınması gerektiğini düşündükleri görülmektedir.

43- Kursiyerlerin %37,1'i farklı bir günde kursa devam etmek istediğini belirtmiştir. Bu sonuç oldukça yüksek ve düşündürücüdür. Çünkü özellikle kamu kursları farklı günlerde ve farklı saatlerde alternatifler sunmaktadır. İsteyen bu alternatiflerden kendisine en uygununu seçmektedir. Lakin buna rağmen oldukça yüksek bir oran çıkmıştır.

44- Kursiyerlerin %86,4'ü usta öğreticinin ders esnasında kendilerine genel yaklaşımının ve iletişiminin iyi olduğunu belirtmiştir. İHEM ve KO-MEK kursiyerleri özel kurs kursiyerlerine göre usta öğreticilerinin bu konudaki yeterliliğini daha az beğenmektedirler.

45- Kursiyerlerin %73,7'si usta öğreticinin konuları anlatırken kendilerinin istek ve ihtiyaçlarına göre içeriği düzenlediğini belirtmiştir. İHEM ve KO-MEK kursiyerleri diğer kurum kategorilerinin kursiyerlerine göre bu olumlu görüşü en az belirten kursiyerlerdir. En az memnuniyet İHEM kursiyerlerinde çıkmıştır.

46- Kursiyerlerin toplamda %90,2'si usta öğreticilerinin konusuna hakim olduğunu düşünmektedir.

47- Kursiyerlerin %52,7 si usta öğreticileri tarafından kendilerine okuldaki öğrenci gibi davranılmadığı belirtmiştir. Lakin olumsuz ve kararsızları bir arada düşündüğümüzde %47,3'ü okuldaki öğrenci gibi davrandığını belirtmiştir ve bu çok yüksek bir oradır. Bu da usta öğreticilerin önemli bir kısmının yetişkinlere nasıl davranacağını bilmediğini gösterir.

48- Kursiyerlerin %89,4'ü usta öğreticilerinin kendi fikirlerini ve düşüncelerini ifade etmelerine imkan sağladığını belirtmiştir. Bu konuda kursiyerlerin çok büyük bir kısmı olumlu görüş bildirmişlerdir.

49- Kursiyerlerin %69,2'si usta öğreticilerin kendilerini derse pasif (dinleyici) olarak katmadığını, aktif olarak kattığını belirtmiştir. Lakin olumsuz ve kararsızlar %30,8'i oluşturmaktadır. Bu da yaklaşık her 3 kursiyerden biri usta öğreticileri tarafından derse pasif katıldıklarını belirtmiştir. Bu da büyük bir orandır. Bilgisayar derslerinde kursiyerlerin ders işlenmesinde en öndeki unsur olması, dersi yönlendiren etmen olması gerekir.

50- Kursiyerlerin %87,1'i usta öğreticilerinin pratiklik kazanmaları için uygulama eğitimine ağırlık verdiğini belirtmiştir.

51- Kursiyerlerin %83,5'i usta öğreticilerinin bilgisini aktarmasını yeterince başarılı bulmaktadır.

5.2. ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen sonuçlara dayanılarak, aşağıda sunulmuş olan öneriler geliştirilmiştir.

5.2.1 Mevcut uygulamalardaki sorunları gidermek için MEB’ca alınması gereken önlemler.

1- Araştırmamız kursiyerlerden daha önce bilgisayar eğitimi almış olanlardan eğitimi tekrar edenlerin ağırlıklı olarak daha önce kamu kurslarına katıldıklarını göstermiştir. Öyleyse kamuda verilen kurslardaki eğitimlerin yetersiz ya da kalıcı olmadığını söyleyebiliriz. Bu da aynı eğitimin iki defa verilmesi, iki kat iş, emek, para harcanması demektir. Temel bilgisayar eğitiminin ilk öğretimde verilmeye başlanmasına karşın haftada 1 saat olması ve not ile değerlendirilmemesi, konuların yetersiz işlenmesine yol açmaktadır. MEB yetkililerince; bu durumun acilen düzeltilip haftalık ders saatlerinin en azından yedinci ve sekizinci sınıflarda üç ders saatine, diğer sınıflarda iki saate çıkartılması ve bu dersin not ile değerlendirilmesi eğitimin daha nitelikli olmasını sağlayabilir. Bu da aynı eğitimin büyük kitlelere ikinci defa verilmesini önemli derecede azaltabilir.

2- Araştırmamız programların örgün eğitimi destekleyici nitelikte olduğunu çıkarmıştır. Halbuki temel seviyede bilgiye sahip kursiyerler olsaydı, uzmanlık alanlarına yönelik kurslara daha fazla katılım olurdu. Bu da örgün eğitimin bütün kademelerinde verilen bilgisayar eğitimlerinin daha nitelikli olması için, yetkililerin çalışma yapması gerektiğini göstermektedir.

3- Yaş grubu yükseldikçe kursiyer sayısının azaldığı araştırma tarafından ortaya konulmuştur. Bu durum yetişkin eğitiminde sıkça karşılaşılan bir sorundur. Ancak bilgisayar teknolojisini kullanmayı bilmenin, hayatı kolaylaştırmada da önemli rolü vardır. Özellikle yüksek yaş dilimindeki yetişkinlere, bilgisayar eğitiminin hayatta hangi işleri nasıl kolaylaştırdığını broşür, ilan, tanıtım filmi gibi materyallerle anlatılmasıyla, bu yaş grubunun bilgisayar eğitimine yönlendirilmesi sağlanabilir.

4- Araştırmamız kamu kurumlarında verilen eğitimlerde kullanılan materyallerin yetersizliğini ortaya koymuştur. Bilgisayar eğitimi gibi toplumun kalkınmasında çok önemli olan bir konuda devlet yetkililerinin daha fazla bütçe ayırması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bunun yanı sıra çeşitli sponsor firmalarla çalışmak ya da sık sık fiziksel imkanlarını yenileyen kurumlarla anlaşmalar yapılarak (bankalar gibi) materyal teminini daha uygun şartlarda sağlamak mümkün olabilir.

5- Yetişkin eğitimi zorunlu bir eğitim olmadığı için bireylerin gönüllü katılmaları gerekmektedir. Dolayısıyla katılımın sağlanabilmesi için fiziksel şartların memnuniyet verici olması gerekmektedir. Ancak araştırmamız temizliğin özellikle kamu kurumlarında yetersiz olduğunu ortaya koymuştur. Kamu kurumlarının, bu laboratuvarları sıkça temizlenmesi için gerekli personel istihdamını yapması ve denetimini gerçekleştirmesi gerekmektedir. MEB çalışanlarının gerekli önlemleri alması, daha fazla temizlik görevlisi görevlendirmeleri gerekmektedir.

7- Kursiyerlerin çok büyük bölümü katıldıkları programın aynı zamanda boş zamanlarını, sosyal kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yönelik bir faaliyet olarak değerlendirmişlerdir. Bu da gösteriyor ki kursiyerler sadece meslek öğrenmek için değil bir sosyalleşme aracı olarak da bu kurslara katılmaktadırlar. Tüm bireylerin az çok ihtiyaç hissettiği bilgisayar eğitimini araç olarak kullanılarak, bireyler bu kurslara yönlendirilip sosyal yaşama daha fazla katılımları sağlanabilir.

8- Araştırmamız özellikle kamu kurumlarında kantin gibi dinlenme ortamlarının yetersiz olduğu sonucunu ortaya koymuştur. Ancak yetişkinler günlük hayatlarında pek çok sorumluluğu olan bireylerdir. Dolayısıyla gönüllü olarak katıldıkları bir eğitimde rahat etmeleri katılımları açısından şarttır. Bu sebeple mutlaka her kurumda yeterli kapasitede olan ve yeterli hizmet alabilecekleri dinlenme alanlarının olması gerekmektedir. Bu da kurum yönetiminin yapılmalıdır. Aynı zamanda işbirliğince açılan kursların fiziki imkânları arasında sadece derslik değil bu gibi alanlarında olma şartı aranabilir. Bu da MEB yetkililerinin gerekli yasal düzenlemeyi yapmalarını gerektirmektedir.

5.2.2 Mevcut uygulamalardaki sorunları gidermek için Kurum ve Kuruluşların alması gereken önlemler.

1- Araştırmamız özellikle kamu kurumlarınca verilen kurs materyallerinin yeterli olmadığını ortaya çıkartmıştır. Unutulmamalıdır ki bu eğitim programlarına her yaş ve değişik öğrenme biçimlerine sahip olan bireyler katılmaktadır. Kurs programını destekleyici manada materyal verilmesi eğitimin niteliğini arttıracaktır. Örneğin görselliği ön planda olan not ve dokümanlar, bilgisayarlı olanlar için ders anlatım ve örnek uygulama CD leri materyal olarak verilebilir.

2- Araştırmamız laboratuvarların yerleşim planının ve fiziki büyüklüğünün sorun teşkil ettiğini ortaya çıkarmıştır. Ders ortamının rahat ve ferah olması şüphesiz eğitimi etkilemektedir. Laboratuvarların büyüklüğüne göre uygun bilgisayar sayısı konulmalı, fazla talep varsa daha büyük bir laboratuvar oluşturulmalıdır. Sırf talebi karşılamak için, yerleşim planıyla veya daha fazla bilgisayar koyarak ortamın ferahlığıyla oynanmamalıdır.

3- Araştırmamız kursiyerlerin büyük kısmının eğitim programının yaş, ihtiyaç ve eğitim durumlarını göz önüne alınmadığını belirtmiştir. Farklı yaş gruplarının farklı ihtiyaçları olabileceği gibi, farklı eğitim durumlarındaki bireylerinde farklı ihtiyaçları olacaktır. Bilgisayar programlarına yoğun talep olduğundan yakın yaş grubu veya tahsil durumuna göre gruplar oluşturulabilir. Bu grupların ihtiyacına göre programda değişiklikler yapıp o gruba özgü olarak, onların ihtiyaçlarını tam karşılayabilecek içerik ayarlaması yapılmalıdır. Eğer bu sağlanamıyorsa ortak eğitimin yanı sıra bireysel çalışmalara ağırlık verilmelidir. Bu türden ayarlamalar eğitimin niteliği önemli derecede arttırabilir.

4- Kursiyerlerin büyük bir kısmı, özellikle KO-MEK kurslarına katılan kursiyerler, sınıfların kalabalık olduğunu ortaya koymuştur. Bilgisayar eğitimi gibi uygulamaya daha fazla ihtiyaç duyan bir alanda bu önemli bir eksikliklerdir. Temel amaç daha fazla kişiye bilgisayar eğitimi vermek değil olanaklardan en iyi derecede yararlanılıp etkili bir bilgisayar eğitimi vermek olmalıdır. Aksi halde verilen eğitimin niteliği düşecek ve kursiyerler, istatistikî verilerden öteye geçmeyecektir. Bu yüzden talep artışına

göre yeni sınıflar oluşturulmalı ve sınıfların mevcudunun kalabalık olmamasına özen gösterilmelidir.

5- Kursiyerlerin önemli bir kısmı araç-gereçlerin her zaman çalışır durumda olmadıklarını belirtmişlerdir. Ancak çalışma başladıktan sonra bunun fark edilmesi hem zaman kaybına hem de eğitim kalitesinin düşmesine sebep olacaktır. Kurum çalışanları eğitim başlamadan önce araç-gereçleri kontrol etmeli ve gerekli önlemleri almalıdır. Eğitim kurumları, teknik servis birimi oluşturabilir ya da dışarıdan böyle bir hizmet alarak hem çıkan arızalara anında müdahale yapabilir hem de rutin bakımlarla arızaları en az düzeye indirebilirler.

6- Kursiyerlerin büyük bir kısmı eğitime başlamadan önce eğitimle ilgili yeterli bilgi almadıklarını belirtmişlerdir. Oysaki ön bilginin sağlıklı şekilde verilmesi çok önemlidir. Bu nedenle kursa kayıt yapılmadan önce yetkililerce gerekli tüm bilgiler verilmelidir. Personel yetersizliğinden bu yapılamıyorsa kurs programları hakkında detaylı açıklamalar bir pano yapıp buralardan duyurulabilir ve yine broşür, katalog hazırlanıp bunlar gelen kişilere verilebilir. Böylece bireylerin doğru olmayan beklentiler edinmeleri önenebilir. Çünkü şüphesiz ki gerçekçi olmayan beklentiler katılımcılarda memnuniyetsizlik yaratacaktır.

7- Kurs programlarının içeriğinin amaçlarını gerçekleştirebilecek şekilde düzenlenmediği ortaya çıkmıştır. Kurs öncesi yetkililerce verilen bilginin yeterli olmamasından dolayı kursun amacının tam olarak kursiyerler tarafından bilinmemesi bu yargıya ulaşmalarına sebep olmuş olabilir. Burada da ön bilginin ne kadar önemli olduğu, mutlaka verilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

8- Kursiyerlerin büyük bir kısmı kurs süresinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bu eğitim programları genelde 120 ile 160 saatleri arasında değişmektedir. Lakin yinede bilgisayar öğrenmek sürekli kullanmayla gerçekleşir. Bilindiği gibi açılan kursların saatleri bakanlıkça belirlenmiş ve kurumlara bunları belli bir oranda azaltıp çoğaltma yetkisi vermiştir. Bu durumda gerek özel, gerekse kamu kurumlarının eğitim programlarının saatlerini en üst sınırdan açmaları gerekmektedir. Aynı zamanda kursiyerlere ders dışında da laboratuvarlar açık tutulmalıdır. Böylece kursiyerler daha fazla pratik yapma fırsatı yakalayacaktır.

9- Kursiyerlerin önemli bir kısmı farklı bir günde eğitim almak istediklerini belirtmiştir. Öyleyse bu durum bireylerin katılımlarını düşürüyor, dolayısıyla eğitim kalitesini de düşürüyor olabilir. Bu sebeple kurumların yetişkinlerin katılacakları ders saatleri konusunda esneklikler sağlamaları, bunu gerçekleştiremiyorlarsa kursiyerlerin katılamadıkları zamanları telafi etmeleri için etütler koymalıdır.

10- Kursiyerlerde; özellikle kamu kurumlarındakilerin büyük bir kısmının öğreticinin genel yaklaşımı ve iletişiminden memnun olmadıkları ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda başka bir sorudan da çok büyük bir oranda usta öğreticilerinin, kursiyerlere okuldaki öğrenci gibi davrandıkları ortaya çıkmıştır. İletişim ve yaklaşım yetişkin eğitimi için çok önemlidir. Bu nokta da kurum yetkilileri, görev alan usta öğreticilere, yetişkin eğitimi ve iletişim konular hakkında seminer aldırarak bu olumsuzlukları önemli derecede giderebilirler.

11- Kursiyerlerin büyük bir kısmı kamu kurumlarında bilgisayar laboratuvarlarını ders dışında kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Oysaki yetişkinlerin yaş, eğitim seviyesi gibi unsurlara bağlı olarak anlama ve öğrenme hızlarının değişeceği göz önüne alınırsa bu konunun önemi anlaşılabilecektir. Bilgisayar laboratuvarlarının gün boyu kullanıma açık hale getirilmesi kursiyerlerin öğrenmesine önemli derecede olumlu etki edebilir.

12- Araştırma kursiyerlerden özel kurslara katılanların büyük kısmının 15–25 yaş grubu olduğunu ortaya koymaktadır. Bu yaş grubu bireylerin bilgisayar eğitimi konusunda özel kurslara daha fazla güvendiklerini, önem verdiklerini ve bu nedenle maddi imkânlarını kullandıklarını gösterdiğini söyleyebiliriz. Kamu kurumlarının bu bireylerin de katılımlarını sağlamaları için tanıtımlarını başta üniversitelerde olmak üzere, daha iyi yapmaları gerekmektedir.

13- KO-MEK kurslarında; kursiyerlerin program için herhangi bir bedel ödememelerinden dolayı özellikle üniversite öğrencilerinin çok fazla devamsızlık yaptığı yada vize final yada ödevlerini bahane ederek bu kursu ikinci, üçüncü plana atıp kursu yarıda bıraktıklarını gözlemledim. Bu nedenden dolayı kursiyerlerden cüzi miktarda bir ücret alınması kurs programlarının kursiyerlerce daha ciddiye alınmasına neden olabilir. Bu sayede de kursu yarıda bırakma oranı düşebilir. Aynı

zamanda kursları ücretli yapmanın fakir halk için olumsuz etkisi olacağından bu kursiyerler içinde ücretsiz kayıt alındıktan sonra kursu geçerli mazeret sunmadan yarıda bıraktıklarında başka hiçbir kurstan yararlandırmama şartını getirerek de olaya çözüm bulunabilir.

5.2.3 Mevcut uygulamalardaki sorunları gidermek için usta öğreticilerin alması gereken önlemler.

1- Araştırma, özel kurslarda kursiyerlerin ihtiyaç ve kapasitelerinin daha fazla önemsendiğini ortaya koymuştur. Yine başka bir sorudan kursiyerlerin büyük kısmı (özellikle İHEM ve KO-MEK kursiyerleri) verilen eğitimin içeriğinin ihtiyaçlarına göre olmadığını belirtmişlerdir. O halde usta öğreticilerin kursiyerlerin ihtiyaç ve kapasitelerini göz önüne alarak içerik düzenlemesi, kursiyerlerin ihtiyaçlarını giderecek biçimde değişiklik yapması, kursiyerlerin bu olumsuz düşüncesini ortadan kaldırmaya yol açabilir.

2- Her beş kursiyerden birinin konu hakkında bağımsız çalışma yeteneğini kazanamadığı sonucu çıkmıştır. Bu da bu kursiyerin normal hayatta tek başına etkin bir şekilde bilgisayarı kullanamayacağını gösterir. Bu büyük bir orandır. Bu oranın azaltılması için uygulama ve proje eğitimine daha da ağırlık verilebilir.

3- Araştırmamız, kursiyerlerin önemli bir kısmının, sınavların bilgilerini ölçmekte yeterli olmadığını düşünmektedirler. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirmeyi yapan öğretmenlerin bu konuyu önemle ele almaları ve verilen eğitime uygun ve yeterli ölçme araçları kullanmaları gerekmektedir.

4- Kursiyerlerin büyük bir kısmı öğreticinin kendilerini derse pasif olarak kattığını belirtmişlerdir. Bilgisayar sürekli gelişen ve değişen bileşenlere sahiptir. Bireylerin her yeni çıkan programı öğrenmeleri başkasına bağımlı olmamalıdır. Bunun içinde kursiyerler pasif dinleyici olarak değil derse aktif olarak katılmalı, sadece usta öğreticinin anlattıkları ile değil kendilerinin de katılımıyla yeni bilgiler edinmelidirler. Bundan dolayı derslerde uygulamanın yanı sıra proje çalışmaları

yaptırılabilir. Örneğin Word programı bitiminde klasik sınavdansa kursiyerlere ya da gruplara birkaç sayfalık dergi, broşür, afiş gibi materyaller hazırlatılabilir.

5.2.4 Araştırmacılara Öneriler

Öğrenci merkezli yaklaşımda öğrencilerin bilgiyi araştırıp bulması ve öğretmenin rehberliğinde öğrenmesi esastır. Bunun içinde günümüzde öğrencilerin bilgisayar teknolojisini ve interneti etkin kullanmaları şarttır. Lakin araştırma, örgün eğitimin orta öğretim ve yüksek öğretim düzeylerinde verilen bilgisayar eğitiminin yetersiz olduğunu göstermektedir. Bunun sebebi okul ve üniversitelerde yeterli sayıda bilgisayar laboratuvarının olmaması, var olan laboratuvarların donanım yetersizliğinden ve de ders saatlerinin yetersiz olmasından kaynaklanıyor olabilir. MEB'nın ve üniversitelerin bu konularda gerekli imkânları sağlaması gerekmektedir. Bu unsurların ortaya konulması başka bir araştırmanın konusu olabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B. (2003). “*Bilgisayar ve Çocuklarımız*”. TBD Bilişim Dergisi, Sayı :85, (Mart), Ankara.
- Aksoy, Y. (2004). “*Lise Öğrencilerinin Bilgisayar Yaşantıları ve Ebeveynlerinin Bu Yaşantılarına Yönelik Düşünceleri*”. Yüksek Lisans Tezi, Marmara üniversitesi, İstanbul, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aktan, C. C. ve TUNÇ, M. “*Bilgi Toplumu Ve Türkiye*”, Yeni Türkiye, Sayı :19, Ankara, Ocak-Şubat 1998, www.canaktan.org/egitim/bilgi-toplum.htm web adresinden 11 Kasım 2006 tarihinde edinilmiştir.
- Aktan C. C. “*Türkiye Bilgi Toplumu Neresinde?*”. www.canaktan.org/egitim/bilgi-toplum.htm, 11 Kasım 2006 tarihinde edinilmiştir.
- Aras G. (1996). “*Bilgisayar Eğitimi veren Halk Eğitimi Merkezlerindeki Uygulamaların Değerlendirilmesi*”. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ayhan, S. (1998). “*Halk Eğitiminde Katılma*”. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Başaran, İ. E. (1987); “*Eğitime Giriş*”. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Çetin, Ş. (2007). <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/medergi/21.htm> 16 Kasım 2006 tarihinde edinilmiştir.

- Elüstü A. (2007). “*Yetişkinlerin Eğitim İhtiyaçları ve Halk Eğitim Merkezleriyle İlgili Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi*”. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ekiz, H. (2004). “*The Turkish Online Journal of Educational Technology-Teknolojik Gelişme İçin Eğitimin Önemi Ve İnternet Destekli Öğretimin Eğitimdeki Yeri.*” TOJET ISSN: 1303-6521 Volume 3, Issue 3, Article, 2004.
- Erdoğan, A. (1987). “*Yaygın Eğitim ve Sorunları; Türk Eğitim Derneği XI Eğitim Toplantısı*”. Ankara: Mesleki ve Teknik Açıköğretim Okulu Matbaası.
- Ergün, M. (1990). “*Profesyonel Paket Programların Eğitim Amaçlı Kullanılması*”. Anadolu Ün. BDE 1. Ulusal Kongresi Bildiri Özetleri, Ankara.
- Erkan, H. (1992). “*Bilgiden Topluma ve Ekonomik Gelişme*”. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- Ertürk, S. (1997). “*Eğitimde Program Geliştirme*”. (9. Baskı). Ankara:Meteksan.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1998). “*Eğitime Giriş*”. (1. Basım). İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Geray, C. (1978). “*Halk Eğitimi*”. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi.
- Güneş, F. (1996). “*Yetişkin Eğitimi*”. Ankara: Ocak Yayınları.

Haberal F. (2002). “*Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Bilgisayar ve İngilizce Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi*”. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Hayat Boyu Eğitim veya Örgün Olmayan Eğitim ÖİK Raporu, <http://ekutup.dpt.gov.tr>, adresinden 15 Aralık 2006 tarihinde edinilmiştir.

Hotomaroğlu T.A. (2002). “*Bilgisayar Destekli Öğretim İçin Uzman Sistem Tabanlı Bir Kabuk Programın Geliştirilmesi ve Etkililiğinin Değerlendirilmesi*”. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara:Fen Bilimleri Enstitüsü.

Kavak, Y. (2000). “*Türkiye’deki Yaygın Meslekî Eğitim İçinde Kadın Eğitiminin Yeri*”. Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:144, (Sonbahar)

Keser, H. (1988). “*Bilgisayar Destekli Öğretim için Bir Model Önerisi*”. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara: Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kocaeli Valiliği. (2001). “*Kocaeli Yıllığı*”. Kocaeli: Altan Matbaası.

Kozlu, C. (2003). “*Öfkeden Çözüme*”. (2. Basım / Nisan) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Kurbanoglu, S. ve Akkoyunlu, B. (2001). “*Öğrencilere Bilgi Okur-Yazarlığı Becerilerinin Kazandırılması Üzerine Bir Çalışma*”. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:21.

Resmi Gazete. “*MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU*” . Yayın Tarihi ve Sayısı: 24.6.1973/14574.

MEB Genelge. “İlşis Projesi”. Yayın Tarihi ve Sayısı: 12/04/2002. Numarası: 31.

MEB Genelge. “Intel Öğrenci Programı Genelgesi”. Yayın Tarihi ve Sayısı: 2006/87.

MEB Yönerge. “MEB’e Bağlı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarında Bilgisayar Laboratuvarlarının Düzenlenmesi ve İşletilmesi İle ilgili Bilgisayar Koordinatör Öğretmenlerinin Görevleri Hakkında Yönerge”. Tebliğler Dergisi:1993/2378.

Millî Eğitim İle İlgili Mevzuat 1.,2.,3. Cilt. (1999). Ankara: MEB Yayınları.

OECD. (2003). “Overview Education Policy Analysis - 2003 Edition”.

Okçabol , R. (1996). “ Halk Eğitimi”. (2. Basım). İstanbul: Der Yayınları.

Okçabol, R. (2001). “Eğitim Hakkı”. (1. Basım). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

Önder, İ. (2001). “Ekonomik Açıdan Bir Genel Değerlendirme”. (der.: İlhan A.). “Ulusal Sorunlar ve Demokratik Çözüm Yolları.” Bursa: Ekin Yayınları.

Seçilmiş (Demircioğlu), A. (1996). “Halk Eğitim Merkezlerindeki Halkla İlişkiler Çalışmalarının Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara: Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şimşek, N. (1998). “Öğretim Amaçlı Bilgisayar Yazılımlarının Değerlendirilmesi”. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Taymaz. H.(1997). ”Hizmetiçi Eğitim”. Anakara: Pagem Yayınları.

Tekin M. (2006). “*Bilgi Çağında Bilgi Toplumu ve Bilgi Ekonomisi*”.
www.bilgiyonetimi.org/cm/pages/mkl_gos.php?nt=149 adresinden
25 Aralık 2006 tarihinde edinilmiştir.

Ural, O. (1995). “*Halk Eğitimi Merkezlerinde Açılan Kursların Amacı ve Katılan Yetişkin Katılımcılar*”. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi. Sayı17. İstanbul.

VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı. (2001). “*Hayatboyu Eğitim veya Örgün Olmayan Eğitim Özel İhtisas Komisyonu Raporu*”. Ankara.

IX. Kalkınma Planı (2007-2013). “*Resmi Gazete 1 Temmuz 2006 Mükerrer*”, Sayı:26215.

http://www.ozkurder.com/haber4_detayi.htm adresinden 18 Aralık 2007 tarihinde edinilmiştir.

<http://www.kocaeli.gov.tr>, 2007 adresinden 3 ocak 2007 tarihinde edinilmiştir.

<http://cygm.meb.gov.tr/ciraklikegitimi/amaciveonemi.pdf> adresinden 21 Ocak 2007 tarihinde edinilmiştir.

<http://www.ido.sakarya.edu.tr/sertifika/default.asp?d=g1> adresinden 13 Ocak 2007 tarihinde edinilmiştir.

<http://www.bilgisayarliegitimedestek.org/haberler.php?id=32> adresinden 20 Şubat 2007 tarihinde edinilmiştir.

http://www.bilgisayarliegitimedestek.org/kampanya_hakkinda.php adresinden 20 Şubat 2007 tarihinde edinilmiştir.

<http://www.kocaelimeksa.org/Content2.asp?m1=1&m2=9> adresinden 20 Şubat 2007 tarihinde edinilmiştir.

http://www.elginkanvakfi.org.tr/wps/portal/vakif_ana?changeLocale=tr adresinden 20 Şubat 2007 tarihinde edinilmiştir.

<http://www.bilgitoplumu.gov.tr/yayin/eDevletProjeveUygulamalari.pdf> adresinden 05 Nisan 2007 tarihinde edinilmiştir.

ANKET

Sayın katılımcı, bu anket İzmit'teki yaygın eğitim kurum ve kuruluşlarının bilgisayar eğitimi programlarının değerlendirilmesi amacıyla düzenlenmiştir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm demografik özellikleriniz, ikinci bölüm eğitimi aldığınız bilgisayar programları hakkında görüşleriniz ile ilgili sorulardan oluşmaktadır. Vereceğiniz cevaplar gizli tutulacak, grup olarak değerlendirilecektir. Samimi olarak verdiğiniz cevaplar araştırmam için önemli bir kaynak olacak ve bu alandaki çalışmalara ışık tutacaktır. Ankete katıldığınız için teşekkür ederim.

Tuğrul AKTAŞ

M. Ü. Eğitim Bilimleri Enst.

Halk/Yetişkin Eğitimi Alanı

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

1. Cinsiyetiniz ?

☐ a Bay ☐ b Bayan

2. Yaşınız ?

☐ a 15–25 ☐ b 26–35 ☐ c 36–45 ☐ d 46–60 ☐ e 61 ve üzeri

3. Eğitim durumunuz ?

☐ a İlkokul mezunu ☐ b Ortaokul (İlköğretim) mezunu ☐ c Lise mezunu
☐ d Üniversite mezunu ☐ e Üniversite öğrencisi ☐ f Diğer.....

4. Ekonomik düzeyiniz ?

☐ a Dar gelirli ☐ b Ortanın altı ☐ c Orta Gelirli ☐ d Zengin

5. İş durumunuz ?

☐ a Ev Hanımı ☐ b İşçi ☐ c Memur ☐ d Öğrenci
☐ e Serbest Meslek ☐ f Emekli ☐ g İşsiz ☐ h Diğer...

6. Medeni Durumunuz ?

☐ a Bekâr ☐ b Evli ☐ c Diğer.....

7. Daha önce bilgisayarla ilgili başka bir eğitim almış mıydınız?

☐ a Evet ☐ b Hayır

8. Eğer aldıysanız aldığınız kurum kuruluş hangisidir?

☐ a Örgün eğitim (Okul) ☐ b Özel
☐ c Yaygın Eğitim (Halk Eğitimi v.b.) ☐ d Sivil Toplum Kuruluşu

9. Şu anda kurs programını aldığınız kurum kuruluş hangisidir?

☐ a Özel ☐ b Kamu ☐ c Sivil Toplum Kuruluşu

10. Almakta olduğunuz eğitim karşılığında herhangi bir ücret ödediniz mi?

☐ a Evet ☐ b Hayır

Soru No		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
11	Eğitime başlamadan önce yetkililerce kurs programı hakkında tarafıma verilen bilgi yeterlidir.					
12	Katıldığım program örgün eğitim programlarını destekleyici niteliktedir.					
13	Kurs programında yer alan içerik, amaçları gerçekleştirebilecek bir biçimde düzenlenmemiştir.					
14	Kurs programının içeriği (kursta verilen bilgiler) yeni bilgilerden oluşmaktadır.					
15	Kurs programının içeriğinin bilimsel ve teknolojik gelişmelere paralel olarak güncellenmesi gerekmektedir.					
16	Katıldığım programın hazırlanmasında kursiyerlerin yaşları, ihtiyaçları, eğitim ve kültürel düzeyleri dikkate alınmamıştır.					
17	Katıldığım program; kursiyerlerin boş zamanlarını, sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yöneliktir.					
18	Katıldığım program işsiz yada istemediği işlerde çalışanların yaşam düzeylerini yükseltici beceriler kazandırmaya yardımcı olur.					
19	Katıldığım program istihdam edilebilmem konusunda gerekli beceriyi kazandırmaktadır.					
20	Katıldığım program genel olarak ihtiyaçlarımı karşılamama yeterli değildir.					
21	Katıldığım program herkesin kavrayabileceği şekilde, farklı düzeylerde uygulanmaktadır.					
22	Katıldığım program kursiyerlerin bireysel ve toplumsal gereksinimlerine uygun şekilde düzenlenmiştir.					
23	Katıldığım program, konu hakkında bağımsız çalışma yeteneği kazandırmaktadır.					
24	Katıldığım program diğer kursiyerlerle işbirliği içinde çalışma yeteneğimi geliştirmem hakkında herhangi bir kazanım oluşturmamıştır.					
25	Kurs programının içeriği ihtiyaçlarımı karşılayacak içeriktedir.					
26	Kurs programının içeriğinin belirlenmesinde kursiyerlerin ihtiyaç ve kapasiteleri dikkate alınmamıştır.					
27	Kurs programının içeriğinin belirlenmesinde toplumun istihdam ihtiyaçları dikkate alınmıştır.					
28	Aldığım bu eğitimi başkalarına önermem.					
29	Program çerçevesinde görülen ünitelerin ders saatlerine göre dağılımı uygun değildir.					
30	Kurumca verilen kurs materyali oldukça yeterlidir. (Kitap-yazılı-görsel not)					
31	Kurs programını yardımcı bir kaynak ile takip etmek önemli ve yararlıdır.					
32	Kurs programı uygulanırken öğretmenlerin ders anlatımında kullandığı araç ve gereçler (bilgisayar, projection cihazı, video gösterisi, yazı tahtası, ...) yeterlidir.					
33	Sınıfın kursiyer mevcudu eğitim öğretimi olumsuz yönde etkilemektedir.					
34	Sınıfın aydınlatılması daha iyi olmalıdır.					
35	Sınıfın yerleşim planı diğer kursiyer arkadaşlarımla ve öğretmenimle iletişimimde sorun oluşturmaktadır.					
36	Sınıftaki masa ve sandalyeleri kendime göre rahatlıkla					

	ayarlayabiliyorum.					
37	Sınıftaki araç gereçlerimiz (bilgisayar, projection cihazı, tahta) her zaman çalışır vaziyette hazır bulundurulur.					
38	Sınıfın havalandırması yeterli değildir.					
39	Sınıfın ısıtma sistemi yeterlidir.					
40	Sınıfın büyüklüğü eğitim öğretim için uygun değildir.					
41	Sınıfın temizliğine yeterli özen gösterilmemektedir.					
42	Kurs binasındaki tuvalet/lavabo temizliğine önem verilmektedir.					
43	Kurs binasındaki dinlenme alanları (kantin ve benzeri) yeterlidir.					
44	Bilgisayar başında uygulama yapabilmemiz için laboratuvar ders saatleri dışında da kullanımımıza açıktır.					
45	Sınıfta genelde tek başıma bilgisayar başında oturabilmekteyim.					
46	Öğretmen konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahiptir.					
47	Öğretmen bilgisini aktarmakta yeterince başarılı değildir.					
48	Öğretmenin ders esnasında kursiyerlere genel yaklaşımı ve iletişimi iyidir.					
49	Öğretmen ders saatlerini gerektiği gibi kullanamamaktadır.					
50	Öğretmenimiz konusuna hakimdir.					
51	Öğretmen kursiyerleri derse pasif(dinleyici) olarak katmaktadır.					
52	Öğretmen konuları anlatırken kursiyerlerin istek ve ihtiyaçlarına göre içeriği düzenlemektedir.					
53	Öğretmen kursiyerlere sürekli rehberlik etmemektedir.					
54	Öğretmen genelde kursiyerlere, okuldaki öğrenci gibi davranmaktadır.					
55	Öğretmenimiz, fikirlerimizi ve düşüncelerimizi ifade etmemize imkan sağlar.					
56	Kurs programının haftalık ders saati iyi ayarlanmıştır.					
57	Kursun süresi, konunun kursiyerlerce tam olarak öğrenmesi için yeterli değildir..					
58	Farklı günlerde kurs olsaydı o kursa devam ederdim.					
59	Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi uygun yapılmaktadır.					
60	Kurs devam ederken uygulanan sınavlar bilgimizi ölçmek için yeterlidir.					
61	Kurs öğretmenimiz eğitim ve öğretim tekniklerinden soru-cevap tekniğinin ağırlıklı olarak kullanmaktadır.					
62	Kurs öğretmenimiz eğitim ve öğretim tekniklerinden anlatım tekniğini ağırlıklı olarak kullanmaktadır.					
63	Kurs öğretmenimiz eğitim ve öğretim tekniklerinden problem çözme tekniğinin ağırlıklı olarak kullanmaktadır.					
64	Kurs öğretmenimiz eğitim ve öğretim tekniklerinden gösteri tekniğinin ağırlıklı olarak kullanmaktadır.					
65	Kurs öğretmenimiz pratiklik kazanmamız için uygulama eğitimine ağırlık verir.					

T.C.
KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE
BAŞKANLIĞI

Sayı : M.041.0.KBB.0.21.01/536 - 43474
Konu : Tez

21.12.2006

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ' NE

İstanbul

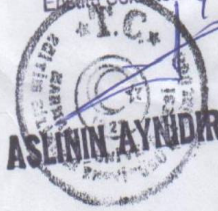
İlgi : 06.12.2006 tarih ve 3876 sayılı yazınız.

Enstitünüz Halk Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Tuğrul AKTAŞ' ın tezi ile ilgili anket çalışmasının, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi (KO-MEK) kurslarında, kursiyerlere yönelik olarak, Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğümüz işbirliğinde yapılmasında bir sakınca bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.

5
Gülser USTA OĞLU
Genel Sekreter Yardımcısı

Aysel Korkmaz Beyoğlu
Enstitü Sekreteri

MARMARA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ	
TARİH:	23.12.06
SAYI:	3519

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.08.0.EGD.0.33.05.311- 12 / 90
Konu : Araştırma İzni

09/01/2007

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

İlgi : 06.12.2006 tarih ve B.30.2.MAR.F8.00.00/3877 sayılı yazı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Halk Eğitimi yüksek lisans öğrencisi Tuğrul AKTAŞ'ın "Yaygın Eğitim Kurum ve Kuruluşlarının Bilgisayar Eğitimi Programlarının Değerlendirilmesi (İzmit Örneği)" konulu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılacak anketlerin Kocaeli İli Kocaeli Meslek Edindirme Kursları ve Kocaeli Merkez (İzmit) Halk Eğitimi Merkezi Bilgisayar Kursundaki kursiyerlere uygulama izin talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen (3 sayfa - 65 sorudan oluşan) anketin belirtilen kurslardaki kursiyerlere uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

Araştırmanın bitiminde sonuç raporunun iki örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Cevdet CENGİZ
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

EK :
Anket Örneği (1 Adet-3 Sayfa)

Aysel Korkmaz Beyoğlu
Eğitim Sekreteri

ASLINI AYKIRDIR

T.C. MARMARA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TARİH: 23.01.07
SAYI: 120

EĞİTİM
7-100

DANISMA

G.M.K. Bulvarı No: 109

Tel : (0312) 230 36 44